

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

O

T

SAYI 15
MAYIS 2014
FİYATI 5 TL
KKTG FİYATI 5,75 TL

ISSN 1306-450-X

9 771308 450002

OLMASAYDI SONUMUZ BÖYLE

Son Dakika! Zaman Makinesi İcat Edildi!

OLMASAYDI SONUMUZ BÖYLE

Belli başlıklarla tanımlanmayı, kategorize edilmeyi istemem. Sanatın yolunu tıkayan, ufkunu daraltan bir şeydir bu. Ben, halkın ve hayatın şairi olmayı daha anlamlı bulurum. Sokak, halkın ve hayatın nabzını en iyi yansıtan yerdir. Hüzün, öfke, isyan gibi temalar da sokağın bir yansımasıdır. Sokağa sırtını dönen sanat, halka da sırtını dönmüştür; ilah etmez.

Üç gün süren bir posta treni yolculuğuyla Haydarpaşa'ya adım attığımda martıları, vapurları, denizi ilk defa görmenin heyecanıyla dilim tutulmuştu sanki. Babam beni Haydarpaşa Lisesi'ne kaydedip geri döndükten sonra yatakhane'deki ilk gecemin penceresinden, sabaha dek İstanbul'un ışıklarına bakıp ağlamıştım. Ben on bir yaşında, tek başına, kasabalı bir çocuktum. İstanbul ise kaç bin yaşında, çok kalabalık ve cehennem kuyusu bir İstanbul'du. Hep yendi beni İstanbul! Hep hırpaladı, hep dövdü! Kaç defa kaçıp gittim. Her defasında tatlı yalanlarla geri çağırıp yine kucığına oturttu, yine dövdü. Böyle böyle gerçek hayatı öğrendim. Buruk hüznüleri, kırık ayrılıkları, yenik aşkları, yalnızlıkları öğrendim. Düşüp kalkmaları, yıkıp yapmaları, parçalayıp bütünlemeleri, bitirip başlamaları öğrendim. Susmaları, ağlamaları, şişeye sığınmaları, tren yollarında bağırmaları öğrendim. Sevişmeyi, dövüşmeyi, direnmeyi, savaşmayı öğrendim. Böyle böyle kendimi öğrendim.

Lisedeyken Batı edebiyatından okumadığım eser, Batı müziğinden dinlemediğim plak kalmamıştı neredeyse; tam bir Batı kültürü hayranıydım. İlk sarsılmam, Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının asılmasıyla oldu. Sanki yüreğim cehennem ateşiyle kavruluyordu. Bu kez çilginlar gibi devrimci kitaplara dadandım ve hayatımın bütün akışı değişti. Genetik kimliğime geri döndüm, bütün bildiklerimi parçaladım ve kendimi yeniden inşa ettim.

16 yaşından itibaren resimden para kazanmaya başlamıştım. Kısa süreli akademi sürecinden önce de, sonra da resim atölyem vardı. Yüzlerce kitap, dergi kapağı, afiş, poster, amblem çizdim. O zamanki sol mücadele resimlerinin, mitinglerin ve 1 Mayıs afişlerinin, çoğunu ben yapıyordum. 16 yıl bu şekilde yaşadım.

Çok yakından tanıdığım Adil Satmış, Toptaşı Cezaevi'nin müdürüydü. Odasında her gün saatlerce sohbet eder, Antep fıstığıyla viski içerdik. Çoğu zaman aynı cezaevinde yatan Yılmaz Güneyi de çağırırdı, ona konyak ikram ederdi. Yılmaz abi; konyak ve çikolata severdi, çok alçak bir ses tonuyla konuşurdu, dirseklerini dizlerine dayayıp avuçlarını iki yana açarak saatlerce profjelerinden bahsederdi. İnanılmaz kibardı ve hep gülümserdi. Beni ince ince süzer, konuştuğum zaman büyük bir merakla dinlerdi. Gözleri rahatsızdı. Ona ahşap ve aydingerden bir abajur yapmıştım. Üzerine "Her yeni gün bir sınavdır" yazmamı istemişti, çocukça sevinmişti.

Ahmet Kaya, damatla alakası olmayan bir damat adayı olarak girdi hayatıma. Kız kardeşim Gülten'le işi pişirmişler, Gülten getirip bana tanıştırdı. İlk görüşmeye kucığında rakı şişesiyle gelince daha baştan kanım ısındı. Sonra uzun bir yolculuğa çıktık uçumuz. Resimlerle, şiirlerle, bestelerle beslenen; seyahatlerle, konserlerle, çekimlerle süslenen ve kavgalarla, korginliklerle, ayrılıklarla uslanan ve fakat en derin yürek hücrelerine kadar sızmış muhteşem bir dostluğa yaslanan bir yolculuğu bu...

Ama heyhat! Olmasaydı sonumuz böyle!

ALEV KARADUMAN / SEÇİL TÜRKKAN

Cennet annelerin ayakları altında da, anneler günü de her yıl tüm yurttan coşkuyla mı kutlanır? Orası yaşadıklarınıza göre değişir. Mayıs ayı vesilesiyle, birbirinden farklı çocuklara ve farklı hikâyelere sahip annelerle konuştuk...

ANALAR ÇEKER YÜKÜ KİMSENİN BİLESİ YOK

SEMA YAKAR
(Oğlunun eşcinsel olduğunu öğrendikten sonra hep onun yanındaydı)

Ergenliğe geçişle birlikte oğlum gergin ve huzursuzdu. Bir şeylerin değiştiğinin farkındaydım. Konuşmalarımızdan, davranışlarından eşcinsel olabileceğini ya da kendin

öyle zannettiğinden şüpheleniyordum. Bir gün babası ve ben onunla konuşmaya karar verdik. Uzun bir sohbetin ardından bize eşcinsel olduğunu söyledi. Ağlamayı keşifini ve sakinleştiğini çok net hatırlıyorum. Ama benim dünya başıma yıkılmıştı. Onyediyi tanıdığım oğlumu sanki kaybetmişim. Eşim de "ergenlik geçişinde olduğu içindir bu kafa karışıklığı" diye yorumluyordu. O an çocuğumuza sarıldık "Seni çok seviyoruz. Ne olursa olsun sana olan sevgimizi değiştirmeyiz" diyebildik. Sonra bir müddet psikologdan yardım aldık. Yaklaşık altı sene kadar bu konuyu çok az kişiyle paylaştık. Kardeşlerimize ve aile yakınlarına söyleyemedik. Çocuğuma karşı davranışları değişir diye endişeleniyordum. Çocuğum açık bir eşcinsel olma yolunda ilerliyordu. LGBT Kültür Merkezinde (LAMBDA) aktivistlik yapmaya başladı. Nereye gidiyordu? Arkadaşları kimlerdi? Arkadaşları, sevgilileri ve çevresiyle tanıştıkça yepyeni şeyler öğrendim. Ben de dışarının bakışı ve değer yargılarıyla şekillenmişim meğer. 2008 yılında birkaç anne-baba ile bir araya gelerek LGBT aile ve yakınları İstanbul Grubu'nu (LISTAG) oluşturduk. Türkiye genelinde birçok aileye ulaştık. 2013'te yedi ebeveyn olarak hayatlarımızı anlatan bir belgesel film yaptık. İsmi "Benim çocuğum".

NERİMAN KESKİN

(Oğlu Ufuk Keskin, siyasi suçlu olarak F tipi cezaevinde)

1998'de oğlumu yatagından alıp götürdüler. Siyasi suçlu olarak müebbet aldı, 15 senedir F tipinde. Ufuk şeker hastası, zamanında iğnelerini vermiyorlardı, kan tahlilini geciktiriyorlardı. Büyük mücadeleler sonucunda iğnelerini kullanabilmeye başladı. Son aylarda da 'Çölyak' diye bir hastalık başladı. Buğdayda, arpada bulunan gluten maddesi bağışıklıklarını bozuyormuş. Vücudunda sulu yaralar, karın şişmesi gibi şeyler olmuş ve çocuğum haftalarca hastaneye götürülmemiş. Mahkum arkadaşlarının kapılara vurmalarıyla, eylemler yapmalarıyla götürülmüş. Bir gün telefonla aradı, çok hasta olduğunu söyledi, bir ilaç ismi verdi. Cezaevi vermedi ilacı, biz bulduk ve ilacı kullanır kullanmaz iyi oldu. Ama sonra da diyetine devam edip glutensiz şeyler yemesi lazım. Biz glutensiz ekmek bulup yolladık,

çocuğa göstermişler ama depoya koymuşlar, vermemişler. Oğlum haftalardır açlıkla, hastalıkla mücadele ediyor. Hastalık nüksediyor, her gün hastaneye gitmek zorunda kalıyor. Gerekece olarak "rapor yok" diyorlar. Rapor için de doktorun savcının onayı olması lazım ama oyalıyorlar. Görmek istiyorum ama tecrite karşı çıktığı için disiplin cezası veriyorlar; günlerce tek kişilik hücrede kalıyor. Halbuki Ufuk şeker hastası; hipoglisemi atakları geçiriyor; hayati riskinden dolayı yalnız kalmaması lazım. Kaç kere bayıldığında arkadaşları içeride eylem yapmışlar da hastaneye kaldırılmış. Bizim haftalar sonra haberimiz oluyor; öğrendikten sonra da bir şey yapmamıza izin vermiyorlar. Haftada bir kere on dakika konuşabiliyorum, telefonu her kapatıştımdan sonra söyleyemediğim şeyler geliyor aklıma... İçeride oğlunun tek dayanağı kuşları; kuş beslemesine izin verdiler; biz de o yeni kuşlar yetiştirdikçe onları eve getiriyoruz. Yaşamak için oğlunun bu diyeti yapması lazım ama diyet hakkı elinden alınıyor, yok yere ölüme terk ediliyor.

MÜLKİYE DEMİR KILINÇ

(İki tane bebekleri Özgür ve Lorin ile birlikte hapse girebilir)

5 aylık hamileydim, dosyam Yargıtay'da onandığında. Eşimle bir yer açacaktık. Hem kitap-kafe olacaktı, hem de müzik kursları verecektik. Ama şimdi bozulmuş telefonumu bile yenilemek istemiyorum, nasılsa cezaevine gireceğim diye... Bebeklerim Özgür ve Lorin 19 Nisan'da 5 aylık oldular. 2 sene 1 ay cezam onanmış. Verilen bu haksız cezaya kendim için olsa tek laf etmezdim ama söz konusu iki bebek olunca dünyayı yakmak istiyorum. Bu karar nerden tutsan elinde kalıyor. İki tane bebeği cezaevine koymayı hangi hukuk, yasa, ideoloji açıklayabilir ki? Üstelik ortada delil namına hiçbir şey olmadan. Bu ara eşimin deyimiyle kabusları yaşıyoruz. O yoğunluğun arasında gitmediği avukat, çalmadığı kapı kalmadı. Bana "Tek bir gün bile, ne senden ne iki çocuğumdan ayrı duramam" diyor. Gözaltına alındığım günden beri böyle bir ceza alacağımı düşünmemiştim. Çünkü ne yaptığımdan çok emindim, hâlâ da öyleyim. Dosyamda da delil sayılabilecek hiçbir şey yok. Bebeklerimi kucagiına aldığım günden beri onlardan başka bir şey düşünemez oldum. Benimli birlikte hapiste olurlarsa beşik verirler mi, mama alabilir miyim, hasta olduklarında hemen müdahale ederler mi, orada üsütürler mi, güneş görürler mi?... Bunlara benzer binlerce soru dönüp duruyor kafamda. Aileme gelince; Kız kardeşim "Mümkünatı varsa senin yerine ben girerim" diyor. Annem "Ben nasıl dayanacağım?" diye soruyor. İlk değil ailemin yaşadığı haksızlık, öyle diyor babam içini çekerek. Kendisi de böyle bir şey yaşamış yıllar önce. Hukuken maalesef yapabileceğimiz bir şey kalmadı. Yapacağımız tek şey dosyamızı AHİM'e götürmek. Maalesef artık kitap satmıyorum, iki tane bebeğim var onlara bakıyorum.

ANİ BALIKÇI

(Oğlu Sevag Balıkcı, askerliği sırasında, kıtlada vuruldu)

Derler ki sevdiğiniz gittiğinde ardından kırk mum yanarmış sevenin gönlünde, her gün bir tanesi sönermiş ama bir tanesi hiç sönmemiş. Çocuğunu kaybeden annelerin gönlünde kırk mumun kırkı da yanıyor.

Sevag öğrenciydi, sözlüsü vardı, evlenmek

istiyordu, askere gitmesi gerekti. Ermeni olduğu için askerde horlananlar olduğunu duyuyorduk ama dönüyorlardı geri. Ben çatışmadan çok korkardım, sonra duydum ki Ermenilere silah vermiyorlarmış, ayrımcılık da olsa içimi rahatlatmış. Kilisede mum yakardım geri gelsin diye; olmadı. Hiçbir rahatsızlıktan bahsetmemişti ama sözlüsüne anlatmış. "Burada ülkücüler var; Ermenistan'la bir savaş çıkarsa ilk seni vururuz diyorlar" demiş. Paskalyada aramıştı; "Mama çörek yap ama çok kişiye, çok yap" demiş. Tanesi bir kilodan yedi kilo çörek yolladım. "Yediğin son çörek olsun" diyenler olmuş. Vurulduğunu söyleyemediler bize, internetten öğrendik. Ermeni soykırımının yıl dönümünde, 24 Nisan'da vuruldu. Ben Ermeni olmayı da, 24 Nisan'ı da onun ölümünden sonra öğrendim. Oğluma hiç oğlum kendini sakla, açık etme demedim. Keşke deseymişim. Ölümünden sonra çağırıldılar, tatbikat diye öyle bir yere götürdüler ki ne insan var ne bir şey, iz bırakacak hiçbir şey yok. Tanıkların hepsi zamanla laf değiştirdiler; kaza dediler. Mahkemede katilin avukatları "Kaza işte, bir sizinki mi?" gibi şeyler söylediler. Kaza olmadığını düşündürten bir sürü şey var. Ayrıca kaza olması bile birinin öldüğü gerçeğini değiştirmez ki! Ama kaza devlet elinden olunca farklı oluyor tabii. Delil yok diyorlar, delil toprağın altında... Katili üç ay bile yatmadı! Hiç düşünmediğimiz 24 Nisan'ı artık unutamaz olduk. Sevag'ı yeniden büyütmek imkânı olsa, gene her şeyi olduğu gibi yapardım. O da aksini kabul etmezdi zaten; "Anne bana zarar vermiyorlar ki" diyecekti. Ne bilsin, bir gün hiç bilmediği bir yerden biri gelip onu vuracak!

ELİF BERİVAN KILIÇ

(Diyarbakır Kocaköy Eş Başkanı.

15 yaşındayken halasının oğluyla evlendirildi.

16 yaşında anneydi)

On altı yaşındaydım ilk çocuğum doğduğunda. Yaşadığım şeye ise evlilik demiyorum, korku filmiydi. Evlilik ağır bir sorumluluk. Hele çocuksanız başlı başına bir dehşet oluyor. Hayatımda başıma gelen tek güzel şey çocuklarım. Birlikte büyüdük, oyun oynadık, masal dinledik. Yaratılmaz birdi, birlikte sarmaya çalıştık. BDP olarak yerel yönetimlerde bire bir halka hizmet eden bir belediyeçilik hedefimiz var. Çocuklara çocuk olabilecekleri imkânlar sunacağız. Ben çocukken çamurla oynar, taştan evler yapardım ama şimdi çocuklar hazır oyuncaklarla hazır neşir, sadece eğitim için çalışıyorlar. Yolda yürürken bir çocuğa sordum "Elinde bir güç olsa ne yapardın" diye, hiç düşünmeden "Tek derdim iş bulmak" dedi. Hayat onların çocukluğunu bile elinden alıyor; ihtiyaç duyulan özgüven temelini atacağız. İşimiz zor ama imkânsız değil. Hiç kimse boşuna dünyaya gelmedi. Bu anlamda bir anne olarak kendi çocuklarını için ne istiyorsam, dünyadaki bütün çocuklar için istiyorum ve buradan bütün annelere sesleniyorum; gelin çocuklarınıza güzel ve özgür bir gelecek için bir şeyler yapalım. Dünyanın her yerinde çocuklar ölüyor ve bir kadın anne olunca dünyayı farklı görür. Dünyadaki bütün çocuklar benim çocuklarımla aynı, hepimizin böyle bakması gerekiyor diye düşünüyorum. Sokakta mendil satan çocuğun da hakkı okula gitmek ya da istediği bir şeyi almak. Belki dünyayı değiştiremeyiz ama en azından denedik deriz. Belki bu yazıyı okuyanlar benim için fazla iyimser diyecek ama unutmayalım ki umut olmadan yaşanmaz.

CEVAHİR KAÇAR

(İki oğlu da dağda)

Hakkari'de yıllardır çok büyük baskılar altında yaşıyoruz. Üçüncü oğlum Önder hep diyordu ki "ne olacak halimiz, bizi ne zaman tutuklayacaklar anne"... Amcası zaten müebbet hapisteydi. O da o korkuyla bir gün dağa çıktı. O gittikten sonra eve baskın yapıldı, bu

sefer bir büyüğü Hasan'ı götürdüler. Hasan

daha cezaevindeyken onun küçüğünü de aldılar ama yaşı tutmadığı için bırakılar. Hasan çıktıktan sonra diyorlardı ki on yıl ceza gelecek, müebbet gelecek, o korkuyla o da dağa çıktı. Bizim burada birileri yüzünü kapatıp taş attı diye gelip herkesi alır götürürler. Hayatımda iki sene var; iki oğlum dağda, biri cezaevinde, biri de askerdeydi. Bir oğlumdan beş yıldır, diğerinden iki yıldır haber alamıyorum. Hakkari'de herkes böyle, hangi eve gitseniz bir oğulları dağda, diğeri cezaevinde. Daha yirmi gün önce yakın bir yere karakol inşaatına başladılar. Eylem yaptık, dedik "Yeter artık yaptığımız karakollar. Buraya yapacaksanız fabrika yapın çocuklarımız çalışsın, burada yoksulluk var!". Dağdaki çocuklarımız biri 21 biri 25 yaşında. Bazen diyorum; dönseler daha zor, baskı yapacaklar, tutuklayacaklar. Kim ister oğlu dağa çıksın, aç susuz kalsın. Yatağa girdiğimde onları hatırlıyorum, acıduğumda onları hatırlıyorum. Üşüdüğümde onları hatırlıyorum. Baskılar bu hale getirdi, neden başka yerlerde çocuklar dağa gitmiyor? Burada okul okul değil, hayat hayat değil. Kazaklarımızın kollarını çocuklarıma pantolon yapıp giydirdim ben. Gençleri görüyorum ve diyorum "Benim oğlum neden okuyamadı, süslenip püslenip okula gidemedi, niye aç susuz dağlarda kaldı. Burada hiçbir şey yok, siz neden hâlâ karakol yapıyorsunuz?". Ama iki yıldır içim daha rahat, çünkü biliyorum artık ne asker ölüyor, ne gerilla ölüyor. Yine de kimse bilemez bu konuşmadan sonra evimin basılmayacağını. Tek lafımız 'yeter', başka da bir lafımız yok.

KENT REHBERİ

turgut yüksel

şehrin umudu

Pandora'nın kavanozu (kutusu olarak bilinir) patriarkal dönemin bütün kötülükleri kadının üzerine yıkmak için uydurduğu esatirlerden biridir. "Tanrıların armağanı" anlamına gelen bu kelime içinden bütün kötülüklerin çıktığı kutu olarak anılır.

Prometheus, Olimpos'tan ateşi çalıp insanlara verince Zeus büyük bir öfkeyle, sadece erkeklerden oluşan insan topluluğunu cezalandırmak istedi: Ateş tanrısı ve Olimpos'taki görkemli sarayları, tanrılar ve kahramanlar için en güzel silahları yapan demirci ustası olan oğlu Aksak Hephaistos'tan (Zeus, karısı Hera'yla kavga ederken annesinin tarafını tuttuğundan dolayı sinirlenip onu Limmi adasına fırlattığı için bacağı sakat kalmıştır) bir kadın yapmasını emretti. Hephaistos tanrıçaların en güzeli olan Aphrodite'i model alarak çamuru yoğurdu ve harikulade bir kadın vücudu meydana getirdi. Kalbinin yerine de hâkim olduğu ateşin kıvılcımını yerleştirdi. Sonrasında bütün tanrılar ve tanrıçalar ona kendinden bir şey eklemeye başladı: Athena güzel bir kemer, süslü elbiseler verdi. Letafet perisi Kharites, beyaz göğsüne parlak altın gerdanlık taktı. Aphrodite başına güzellikler saçtı. Güzel saçlı Horalar ilkbahar çiçekleriyle onu süslediler. Hermes, Pandora'nın kalbine, hıyanet ve yalan yerleştirdi. Yaratılan bu kadının adını da "Bütün tanrıların armağanı" anlamına gelen "Pandora" koydular.

Nihayetinde Zeus bir kavanoz vererek; "Sakin bu kavanozu açma, iyilik gider yerine kötülük gelir. İnsanlarını mutluluğu bu kutunun açılmamasına bağlı" dedi ve onu yeryüzüne, ateşi çalan Prometheus'un kardeşi Epimetheus'a gelin olarak gönderdi.

Pandora'nın güzelliğine hayran kalan Epimetheus, Prometheus'un bütün uyarılarına rağmen (çünkü Zeus'un öç alacağını biliyordu) onunla evlendi.

Gel zaman, git zaman sonra Pandora merakına yenildi ve kavanozun kapağını araladı. Kavanozun içine tıklmış olan tüm kötülükler dünyaya yayılmaya başlayınca yaptığı hatayı anlayan Pandora son anda kapağı kapattı ancak kutuya yerleştirilen duygular arasında, insanları yaşatacak, teselli edecek olan "umut" içeride kalmıştı. Böylece Zeus ilk kadını, beraberinde kötülüklerle dolu bir kavanozla yeryüzüne yollayarak insanlardan intikamını almış oldu.

Buraya kadar olanlar bilinen mitolojik bir masaldır. Kötülüğün kendinden çıktığını unutan bir insanın diğerini suçlaması gibi, bütün savaşları çıkarı için kullanan, yoksa da savaş çıkartan, iktidar düşkünü erkekler ve ona biat-itaat eden tebaanın; yediği haltın suçunu-sorumluluğunu bir başkasına atan çocuk gibi davranıp bütün kötülüklerinin anası olarak kadını işaret etmesinin kötü bir metnidir bu.

Lakin Nietzsche (ki kendisi faşizmin ağababasıdır / bkz B. Russell- "Faşizmin Baba Soy" makalesi) "umut"u da kötülük içinde sayar ve kutudan onun da çıktığını söyler, çünkü: "... Zeus öteki kötülüklerden de fazlasıyla eziyet çeken insanın yaşamı kestirip atmamasını hep yeni eziyetler çekmeye devam etmesini istemişti. Bunun için insanlara umudu verdi: Aslında kötülüklerin en kötüsüdür umut, çünkü insanın çektiği eziyeti uzatır." der.

Haklıdır... Umut, sürekli dayanmayı önerir ve insanın başında bulunan belanın geçeceğini söyler. Onu hareket etmekten alıkoyar, baş kaldırmalarını engeller ve yeni gelecek olan acıya ve ondan sonra gelmek için sırasını bekleyen belaya bir kurban gibi boyun eğmesini sağlar. İdam sırasını bekleyen ve ne cellâdının ne de kendisine idam hükmünü veren otoritenin suratına bile tüküremeyen bir aciz gibi...

Doğu, batı, kuzey ve güney olmak üzere dünyanın bütün iklimlerindeki mitolojileri bilen ve onlar üzerinde düşünen muteber söylence tarihçisi İbn-i Kehabir efendi (1168- 1233), 1217 yılında Kahire'de kaleme aldığı altı ciltlik "Zeban" isimli külliyyatında (Altı dile çok hâkim olduğu için kitabın her cildini farklı lisanda kaleme almıştır) bu esatire geniş bir yer ayırır ve kavanozu Pandora'nın açmadığını aktarır. Onu iktidar sahibi olmak için politikayı icat eden erkeklerin açtığını ve kötülüklerin de bir anda çıktığını belirtir. Kavanozun daha da fazlasını almak için çabalayan muktedirler tarafından yüzyıl aralarla açıldığını söyler. Kötülükler bile isteye tane tane çıkarılmıştır kavanozdan.

"Kavanoz, ilk olarak Kahire'de açıldı." der: "Sonra Hun şehrinde, Roma ve Kudüs'te... En son olarak da içinden kötülüklerin en büyüğü olan 'umut', İstanbul'da ortaya çıktı." diye devam eder. Ve İstanbul'u "lanetli" bir şehir olarak anar İbn-i Kehabir efendi. Bu beş şehrin pentagram uçlarını oluşturduğunu belirtir kitabında. Önceden ateş, hava, su, toprak ve ruh olmak üzere beş elementi sembolize eden bu biçimin, daha sonrasında; açgözlülük, ikiyüzlülük, yalancılık, kıskançlık ve kötü ruh olmak üzere değiştiğini ve şeytanın bunu çok sevdiğini söyler. İnsanı egemenliği altına alan kötülüğün altın simetrisini oluşturur.

Umut yayıldıktan sonra dünyada devasa yıkımlar, savaşlar başladı. İnsanlık geçer diye umut ederken tekrar dev savaşlar çıktı. İnsanlık tekrar geçer diye umut ederken aç gözlülük yüzünden dünyayı yok etme düzeyine geldi.

Ve 11âlâ da umut ediyor geçer diye...

Cenâb-ı Hak, umut etmekten başka bir çaresi kalmayana dek aklını terk eyleyen âdemoğlunu ıslah eylesin. Amin. ✨

YİTİK ÇOCUKLAR DİYARI

18+

"Daha çok umut getirin bana, daha çok. Bu kadarı yetmez. Ne işe yaramaz insanlarsınız böyle. Hâlâ açım diyorum size. Daha çok umut getirin bana. Daha çok!"

Obur devin sesi gök kubbenin altında yankılandı. Yitik Diyar'ın insanları obur dev besleyebilmek için dört bir yana dağıldı. Bir türlü doymak bilmiyordu obur dev. Ve Yitik Diyar'ın insanları daha çok çocuk bulmak zorundaydılar. Çünkü dev, küçük çocukların umutlarıyla besleniyordu.

Gök yüzlü çocuk uyandı. Bu diyarda uyanmak, gri bir sabaha gözlerini açmaktan başka bir şey değildi. Çocukların rüyaları bile sokaklardan daha renkliydi. Her yer toz bulutlarıyla kaplıydı. Gök yüzlü çocuk, diğer kaçak çocuklarla beraber kaldığı metruk binadan çıktı. Terk edilmiş sokağın ortasında tek başına duruyordu gök yüzlü çocuk. Hatırlamaya çalıştı. Annesinin yüzünü, sokakların eski halini, ilk oyuncağını. Geçmişe dair ne varsa hatırlamaya çalıştı. Sekiz senelik geçmişine ait hiçbir şey hatırlayamadı. Etrafına baktığında gördüğü tek şey boşluktu. Grinin sessizliği. Bastığı yer betonu. Bu, doymak bilmez obur devin arkasında bıraktığı izdi. Devlin ayak bastığı her yer betona dönüşüyordu. Bu onun laneti idi. Ama insanlar ondan korktukları için bu ona bahşedilmiş bir lütuf gibi davranıyorlardı. Obur dev ne istediye yaptılar. Dev onlara bağırıldığında sustular, seslerini çıkaramadılar. İnsanlar onu çocukların umutlarıyla beslediler. Obur dev onlara ekmek, onlar da obur deve geleceklerini verdi...

Gök yüzlü çocuk ve arkadaşları yetişkinlerden kaçıyorlardı. Hiçbir umudu kalmamış, hayalleri ellerinden alınmış, içinde bir parça yaşam sevinci olmayan yetişkinlerden. Umutlarından başka hiçbir şeyi yoktu bu çocukların. Onu da insanlar ellerinden almak istiyorlardı.

Kaçtılar.
Aç kaldılar, susuz kaldılar ama umutlarını yitirmediler.
Kaçtılar.
Korkuyla değil, oyunlar oynayarak kaçtılar.
Bir oyuna dönüştürdüler hayatlarını.
Kaybetmekten korkmadıkları bir oyun.
Kaçtılar.
Buldukları ekmeği, suyu ve düşlerini paylaştılar.
Kaçtılar.

Arkadaşları uyurken, gök yüzlü çocuk yiyecek bir şeyler aramaya koyuldu. Bir ziyafet sofrası beklemiyordu tabii. Belki bir parça ekmek. Bir parça ekmek değilse bile belki birkaç ekmek kırıntısı. Etrafta taşın başka bir şey yoktu. Ama yine de her taşı kaldırıp tek tek baktı. Umudunu yitirmemek, her taşın altına bakmak demekti. Baktığı taşlardan birinin altında ah çiçeğini gördü. Ne olduğunu anlayamadı. Daha önce hiç çiçek görmemişti. Dokundu. Kokladı. Yapraklarını çekiştirdi. Yiyecek bir şey bulduğunu sandı. Sevindi. Çiçek "ah" diye bağırdı. "Çekiştirmesene lan yaprağımı, çiçeğim ben!" dedi ah çiçeği. Gök yüzlü çocuk, konuşabilecek birini gördüğü için daha çok sevindi. Bazen bir başkasıyla konuşabilmek, kendisi gibi olmayan biriyle, bir çocukla değil de farklı olan biriyle konuşmak, aklıktan daha önemliydi. Sevindi gök yüzlü çocuk. Bir çocuk gibi

sevindi. Kim olduğunu anlattı ah çiçeğine. Nereden geldiğini, obur dev, yüzünü hatırlayamadığı annesini, beraber kaçtığı arkadaşlarını. Ah çiçeği de ona kendi hikâyesini anlattı. Betonların altındaki toprağı, toprağın altından geçen suyu, toz bulutlarının önünü kapadığı güneşi, bir zamanlar yağın yağmuru. "Keşke" dedi gök yüzlü çocuk "ben de görebilseydim toprağı, güneşi, yağmuru ve suyu". "Görebilirsin elbet" diye karşılık verdi ona ah çiçeği. Zaten umutlanmaya teşne çocuk, merakla "nasıl" diye sordu.

-Doğuya doğru yürü. Grinin bitip yeşilin başladığı, suyun geldiği yerdir orası. Gökyüzüne bak, yedi renkli gök kuşağını göreceksin. İşte o gökkuşağının altındaki dilek ağacından ne dersen gerçekleşir.
-İstediğim her şeyi dileyebilir miyim?
-İstediğin her şeyi dileyebilirsin.
-Kimse engel olamaz mı dileğimin gerçekleşmesine?
-Kimse engel olamaz.
-Obur dev bile mi?
-Obur dev bile.

Gözlerinin içi güldü gök yüzlü çocuğun.

Diğer arkadaşlarına da haber vermek için koşar adım ayrıldı ah çiçeğinin yanından. Ah çiçeği bağırdı arkasından;

-Kara gölgeye dikkat et! Kimsenin oraya geçmesine izin vermez o!

Gök yüzlü çocuk o kadar hızlı koşmaya başlamıştı ki, tek duyduğu rüzgârın sesi oldu. "Dikkat et! Düşeceksin" diye uyarıyordu onu rüzgâr. "Bana bir şey olmaz" dercesine daha da hızlanıyordu gök yüzlü çocuk. Kaldıkları apartmana yaklaşıncaya kadar önünde bir hareketlilik olduğunu fark etti. Hemen bir kayanın arkasına saklandı.

Yetişkinler, çocukları bulmuştu. Her yetişkin, kucagında küçük bir çocukla dışarı çıkıyordu. Çocuklar ellerinden kurtulabilmek için çırpınıyorlardı. Ama çok güçlüydü yetişkinler. Onları kurtarmak için elinden hiçbir şey gelmiyordu gök yüzlü çocuğun. Saklandığı kayanın arkasından arkadaşlarının götürülüşünü izledi. Bir damla yaş düştü gözünden, betonu deldi. Toprağı geçti ve altında akan suya ulaştı. Küçük bir çocuğun hüznü okyanusa karıştı. "Ah çiçeğinin söylediklerini hatırla. Eğer gökkuşağının altındaki dilek ağacına ulaşabilirsen, arkadaşlarını kurtarabilirsin" diye fısıldadı rüzgâr. Rüzgâra kulak verdi gök yüzlü çocuk. Doğrudu. Yürümeye başladı doğruya doğru. Yüreğinde umutları, yüreğinde arkadaşlarının çığlıkları, yüreğinde annesinin hatırlayamadığı yüzü. Bir çocuğun yüreği nasıl kaldırırsın bunca yükü?

Grinin bitip yeşilin başladığı yere kadar geldi gök yüzlü çocuk. "Ah çiçeği haklıymış" diye düşündü. Önce sınırı geçecek, ardından gökkuşağını bulacak ve altında duran dilek ağacına ulaşacaktı. Tam yeşil çimlere adımını atacaktı ki "nereye gidiyorsun" diye bir ses duydu. Etrafına bakındı ama kimseyi göremedi. Tekrar adım atmaya çalıştı.

-Dur bakalım. Oraya geçemezsin.
-Neden?
-Çünkü yasak. Buradan ayrılmaya izin veremem.
-Kimsin sen?
-Ben sınır bekçisi kara gölgeyim.

Kendi gölgesine baktı gök yüzlü çocuk.

-Ama sen bir gölgesin. Beni nasıl durdurabilirsin ki?
-Benden kaçamazsın. Çünkü ben senin bir parçanım. Işığın olduğu her yerde ben varım.
-O zaman ben de koşarım. Çok hızlı koşarım.

Kara gölgenin konuşmasına fırsat vermeden koşmaya başladı. Toz bulutlarını, beton yığınlarını ardında bıraktı. Çıplak ayakları ilk defa toprağa değiyordu gök yüzlü çocuğun. Nefes aldığını hissetti. Durup toprağın ya da nefes almanın tadını çıkaracak vakti yoktu. Daha hızlı koştu. Yayından fırlamış ok gibi koşuyordu çocuk. "Daha hızlı! Daha hızlı!" diyerek arkasından itiyordu onu rüzgâr. Rüzgârla beraber daha da hızlandı çocuk. Ama kara gölge, ayak bileğinden kavradı gök yüzlü çocuğu. Tökezledi. Çalılara çarptı, tepeden aşağı bir bilimeze doğru yuvarlandı gök yüzlü çocuk...

-Oğlum!

Bir karaltı vardı gök yüzlü çocuğun önünde. Sesin sahibini görmeye çalıştı ama göremedi. "Oğlum" diye yineledi sesin sahibi kadın. Gök yüzlü çocuk gözlerini ovuşturdu ama karaltı geçmedi. "Anne" diyerek sesin geldiği yere doğru gitti. Ama o yaklaştıkça ses uzaklaşıyordu. Koşmaya başladı. Ağlayarak koşuyordu gök yüzlü çocuk. Ses gittikçe uzaklaştı. Yankısı kaldı. Daha da güçlü bir şekilde bağırdı. "Anneee!"

Su birikintisinin yanında açtı gözlerini gök yüzlü çocuk. Baygınken duyduğu ses hâlâ kulaklarında çınlıyordu. "Oğlum" diyordu ona yüzünü göremediği bir kadın. Tepeden buraya yuvarlanmış olmalıydı. Her yeri açıyordu. Dizleri yara içinde kalmıştı.

-Dert etme. Zamanla geçer tüm yaralar, izi kalır. İleride o yara izlerine bakar "başkalarının önünde diz çökmektense, düşe kalka kendi yolumu bulmaya çalıştım" dersin.

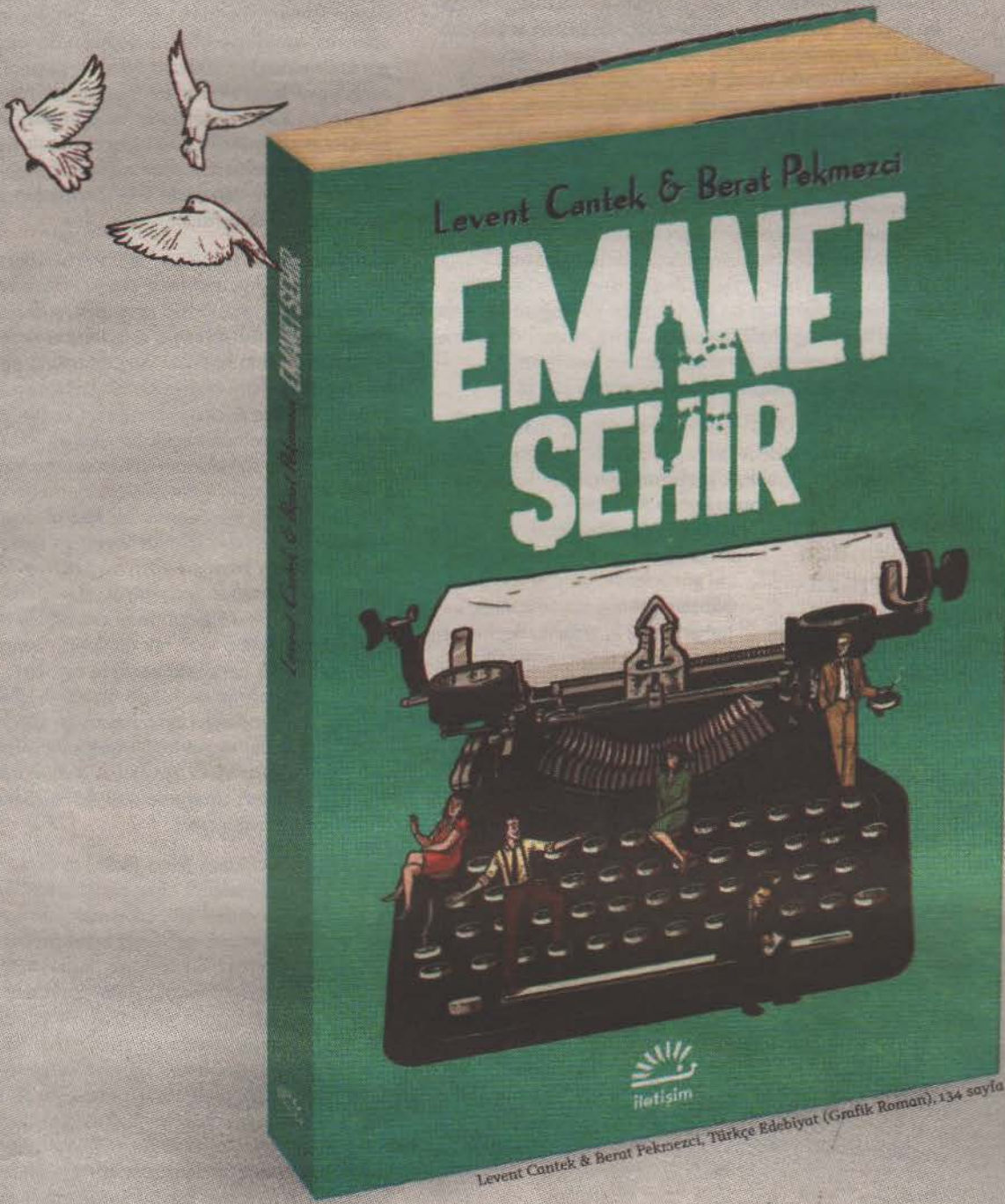
Sesin geldiği yere doğru baktı. Su birikintisinin diğer tarafında, yelesini güneşten almış beyaz bir at duruyordu. Hüzünle ona bakıyordu güneş yelesi at. Atlar hüzünlü hayvanlardır. Başına gelenleri anlatmak zorunda hissetmedi kendini. At da hiçbir şey sormadı zaten. Sanki iki eski arkadaş gibi sessizliği paylaştılar. Güneş yelesi at yanına yaklaştı. Boynunu eğdi. Sirtına aldı gök yüzlü çocuğu. Suyun karşısına geçtiler beraber. Hızlandılar. Gök yüzlü çocuk, atın güneşten yelesini kavramıştı. Umutlarının peşinden dörtlüye gidiyordu gök yüzlü çocuk. Gökkuşağını buldular. Bir ucundan diğer ucuna koştular. Etrafından dolaştılar. Altından geçtiler. Ama dilek ağacını bulamadılar. Ah çiçeği yalan söylemiş olamazdı. Buralarda bir yerlerde olmalıydı dilek ağacı. Ama yoktu. Attan indi çocuk. Gök yüzüne doğru baktı. Önce gökkuşağı kayboldu, ardından toz bulutları kapladı tüm gökyüzünü. Ardına baktı çocuk. Doymak bilmez obur dev, bastığı her yeri betona çevirerek ona doğru geliyordu. Gök yüzlü çocuğun küçük yüreğinde büyük umutlar vardı. Tam da obur devin istediği gibi. Her yeri griye boyadı obur dev kahkahalar atarak. Gök yüzlü çocuğun tüm umudunu elinden almış, açlığını biraz olsun dindirmişti.

Gök yüzlü çocuk dilek ağacını bulsa masal olacaktı. Bulamadı, hayat oldu. Bu dünya çocukların büyük umutları için fazla küçük bir yer. Bu dünya küçük mutluluklara bile tahammül edemeyecek kadar çirkin bir yer. Bu dünyada masal kahramanlarına yer yok.

Bu dünyada çocuklar, çok fazla büyükler.

“Yüreğim yanıyor, derdime derman”: Bir Ankara hikâyesi

Şekip ve Orhan iki arkadaş. Şekip, yalancı; Orhan, şair. Faik, bir Hacıağa'nın oğlu, Bobstil. Kıpırmızı gülümseyen Fahriye, Şekip'in aşkı. Emel, aykırı bir yolcu, dünya küçük, Şekip'in ev arkadaşı... Şekip, tefrika yazıyor... Doktor, nasıl anlatsam, yüreğim yanıyor, derdime derman... Kadehler hicrana!

Emanet Şehir, bir Ankara hikâyesi, bir yalancının, başarısız bir yazarın, Şekip'in grafik romanı. Levent Cantek'in leziz senaryosu ve Berat Pekmezci'nin doyumsuz çizgileriyle...

MASAL

Bir varmış bir yokmuş diye başlar bütün masallar. Develer tellal, pireler berberdir. Dedelerin beşikleri tıngır mıngır sallanırken, mucizeler de birer birer gerçekleşir. Olmayacak hayaller, hep masallara yaraşır. Çocuklar masalların nasıl başladığını neredeyse ezbere bilirler ama morfin etkisi gibi ansızın bastıran uykunun pençesinden kurtulamadıkları için olsa gerek sonunu pek hatırlayamazlar. Oysa mutluluk vazeden sözcükler ve kıssadaki hisse hep finalde saklıdır. Ve masalları can kulağı ile dinlemek icap eder çünkü onlar, senin, benim, hepimizin iyi insan olması için vardır.

Masallarda kötülükler asla kötünün yanına kalmaz örneğin. Kötü, yaptıklarının bedelini burnundan fitil fitil gelerek öder. Hasretler de uzun sürmez masallarda mesela, ayrılıklar da. Yollar biter, dağlar delinir; düğümler çözülür, sevenler kavuşur.

Üvey kız kardeşler ne dolaplar çevirirse çevirsin, ansızın ortaya çıkan bir peri kızının uzattığı yardım eli, Allahın her günü eziyet gören Sindirella'yı yakışıklı prensine kavuşturur. Yalancı çoban, söylediği yalanlar yüzünden derin pişmanlık duyar ve bir daha asla kimseyi kandırmamaya yemin eder. Kurbağanın yakışıklı bir prensle dönüşmesi için prensesin verdiği sözleri tutmayı öğrenmesi gerekecektir. Hiç kimseye tepeden bakmayan, alçak gönüllü bir prenses ise kurbağa prensle evlenmeyi ve hayatının sonuna kadar mutlu olmayı hak edecektir. Ağustos böceği yaz boyunca şarkı söylerse aç kalacak, hiç durmadan çalışan karıncaya muhtaç olacaktır. Karınca ise büyük bir emek harcamış olsa da ağustos böceğinin açlığı karşısında bigâne kalmayacaktır. Fare, canını bağışlayan aslanı, küçücük boyuna bakmadan bir gün düştüğü tuzaktan kurtaracak, aslan da bu sayede yapılan iyiliklerin karşılıksız kalmayacağını farkına varacaktır. Asıl güzellik ise ormanlar kralı aslanın, mağrur olmanın fazilet getirmeyeceğini fındık kadar bir fareden öğrenmesindedir.

Sevgi, rüzgârla çevreye saçılan çiçek tozları misali herkeste çoğalacak, kralların, imparatorların, padişahların, diktatörlerin tahtları, sallana sallana belki de kendiliğinden devrilip yerle yeksan olacaktır. Eninde sonunda bütün esaretler bitecek, hak yerini bulacak, özgürlük daim kılınacaktır. Masallarda mevsim hep bahardır ki, sonuna kadar gül, karanfil, nergis ve huzur kokar. Masallarda endişe, korku ve kaygılar da uzun ömürlü olmaz. Öylesine ki; yoldan geçen bir avcı; çoktan kurdun midesine inmiş olan kırmızı başlıklı kıızı kurtarmayı başaracaktır. Bunu öğrenmeseydik zamanında, çok çaresizken bile sarılacağımız yeşil bir dalın varlığını umut edebilir miydik içimizde? Ama biliyoruz ki, Hızır'ın yetişmesi için kulun sıkışması gerek.

İnsan, çocukluğunda dinlediği gökkuşağı rengindeki masalları hatırladıkça, reva görülen bu sefil, umutsuz ve çaresiz hayatların giderek herkesi kuşatıp, karartıyor oluşuna şaşıyor doğrusu. Bu ülkeyi yönetenlerin ya hiç çocuk olmadıklarını ya da masal dinlememiş olanların

arasından özel olarak seçilip tepemize oturtulduklarını düşünüyor.

Çünkü her çocuğun doğruluğu sevmesini isteyen o masalları dinleselerdi eğer, yalanları bin kez açığa çıkan bu insanlar gözümüzün içine bakıp dişlerinin arasından pis pis sırtından imtina ederlerdi mesela. Suçüstü yakalandıklarında, yavuz hırsız rolünü takinmazlar, bir yandan karşımıza dikilip din sömürüsü yaparken, diğer yandan sabahın köründe işlettikleri bakara-makara geyikleri yüzünden bir nebze utanma duygusuna sahip olurlardı. Soygunlarını örtbas etmek için türlü dümenler çevirmekten vazgeçerler, milyonlarca avrolarını sıfırlamakta nasıl zorlandıkları sanki bilinmiyormuş gibi, 'darbe yapıyor' diyerek mağduriyet üretme sahtekârlığına girmezler, yalan ve hile ile kazandıkları seçimlerle övünmeyi de keserlerdi. Hiç değilse oy sayımı sırasında, sandığa hâlâ inananların yüzü suyu hürmetine memleketin yarısını karanlığa gömen kedilerini trafolardan uzak tutma ferasetini gösterirlerdi.

Çocukları iyiliğe davet eden o masallardan sadece birkaçını bile dinleselerdi eğer; sokak aralarında gencecik insanlara pusu kurup Ali İsmailirimizi kateden linç erbablarının sırtlarını sıvazlamayı kendilerine zül görürlerdi. Annelere, babalara henüz hayatlarının baharındaki kuzuların, Berkinlerin cenazelerini teslim etmenin

'Gezi', bu ülkenin en güzel masallarından birisi olarak, 'parmak ile sayılmayan, kırmak ile tükenmeyen' iyi insanların eli mahsulüdür.

büyük günahını sırtlarına almaktan korkar, mezara konulan misketlerin çığırkanlığını yapmak yerine, herkes için 'sıralı ölüm' dilerlerdi. Ufacık çocukların üzerine TOMA, panzer, akrep gibi uyduruk isimler takarak ölüm makinelerini sürmez, 'kalekol' denilen cehennem lahitine karşı çıkan Medenileri katletmez, iktidarlarını korumak uğruna memleketin içinden gelen her itirazı biber gazına boğmazlardı. Ama yaptılar. Çünkü TOMA'ların panzerlerin, akreplerin hedefinde zaten ölümleri istatistiklere bile zar zor girebilenler vardı. Onlar, asgari ücretle, sigortasız mesaisiz geberesiye çalışırken iş kazasına kurban gitseler, tazminat almak şöyle dursun üstüne ailelerinin belki de para ödemek zorunda bırakılacağı türden bir yoksulluğa dâhildiler.

Biber gazının fişegi ya da katil bir polisin silahından çıkan mermiyle ölmeseler; fabrikada kafası presle ezilerek, boyunları hıza kapılarak, buz gibi konfeksiyon atölyesinde zatürre olarak, tersanede tepeden düşen demir levhanın altında kalarak, kot yıkarken ciğerleri sönererek, kentlerin böğrüne saplanmış birer hançer görünümündeki kulelerin bilmem kaçınıcı katından aşağı yuvarlanarak ölmesi muhtemel insanlardı onlar. O yüzden kolay öldürdüler ve dün nasıl kolay ölebilen gençlerin cesetlerini çöplüklere atarak ne kadar vahşileşebileceklerini ispat ettilerse; bugün de küçücük bir vicdan azabı bile duymadan yavruların cenazelerine saldırdılar.

Çocukları insan sevgisine çağıran masalları dinleselerdi eğer; her yıl binin üzerinde çalışanı aramızdan alan iş cinayetleri karşısındaki sessizliğe, suskunluklarıyla destek vermezlerdi. Sanki çalışanların kaderi ya da üretim sürecinin kopmaz parçası haline dönüşen bu büyük katliamı böylesine olağanlaştırmazlardı. Mesela 2013'te iş cinayetlerine en az bin 235 kurban verilmesi karşısında küçük bir üzüntü belirtisi gösterirler, hırsızlıklarının çimentosunu kardıkları inşaat sektörünün, iş cinayetlerinde neden hep başı çektiğini dönüp kendilerine bir kez olsun sorarlardı. Ama sormayacaklar. Çünkü 'inşaat ya resulullah' diyerek kenti varsıllara peşkeş çeken bu p.zevenkler; sadece yoksulu öldürmekle yetinmiyor, 'dönüşüm' dedikleri sihirbazlık güçleri sayesinde el çabukluğu marifet yoksulun mülküne konarak daha hızlı zenginleşiyorlar.

Büyük paraların peşinde olanların, sadece ekmeğinin derdinde olanların kanlarıyla beslendikleri ayan beyan görünüyor artık ve çarklar dönerken arada kalıp ölenleri fireden sayıyorlar. O yüzden 'iş kazası' adını taktıkları bu seri cinayetler karşısında, parmakları bile kimildamıyor.

Çocuklara barış fikrini aşıl原因an o masalları dinleselerdi eğer, neo faşist Osmanlıcılığı kuvveden fiile çıkarmak için beyinleri örümcek bağlamış kelle avcılarıyla ortaklık kurmaz, Suriye'deki sarin gazlı kitle katliamının planlayıcıları arasında yer alıp büyük bir insanlık suçunun altına kanlı imzalarını atmazlardı. Savaş fırsatı yaratabilmek uğruna kendi ülkesine dahi füzê atmayı planlayacak kadar gözleri dönmez, Reyhanlı'da katledilen yurttaşların gerçek katillerini bu kadar

büyük bir özenle gizlemezlerdi. Ama gizlediler. Çünkü Sam amcanın bir numaralı uşağı olabilmek için başkalarıyla büyük bir rekabet halindeler ve bu yüzden kartların yeniden karılmasını istiyorlar. Tam da bu nedenle depolarda hazır bekletilen bütün ceset torbalarını genç bedenlerle dolduracak düzeyde kıran kırana; savaş tacirlerinin kazançlarına kasa yetiştiremeyecek kadar kanlı; anaları kahrından öldürecek denli şedit bir savaşın peşindeler. Evlin içinde kıymetli olan ne varsa kudurmuş köpek misali saldırıp öylesine bir hızla mideye indirip sindirdiler ki, sıra komşulardan toplanacak olan ganimetlerin kırıntılarına geldi. Biraz dikkatli bakan herkes görebilir aslında: Kan dökmekten bir nebze olsun çekinmemelerinin izahı; ancak toprakla doyurulabilecek aç gözlerinden kolaylıkla okunabiliyor.

Sakın kimse endişe etmesin; mevsimi geldi çattı işte ve bütün masallar gibi bizim masalımızın da sürprizlerle dolu bir finali olacak. İtiraz ettikleri için gençleri öldüren, namus diyerek 100 günde dile kolay tam 61 kadını katleden, işçileri kurdukları acımasız çarkların arasında biteviye kurbanı dönüştüren, öğrencileri yedi kol demir inen, yedi kapının ardında çürüten; velhasıl tek gıdası kan ve karanlık olan bu canavarların cezasını bulacağını herkes görecek o finalde. Bizim masalımız, bütün masallar gibi 'bir varmış' diye başlasa da 'artık yokmuş' diye nihayete erecek. Hayır, gökten üç elma düşmeyecek. Erkenden yitirilmiş kız ve oğullarının sıcaklığını büyük bir özen ve özlemle göğüs kafesinin en yumuşak yerinde saklamış olan anaların, babaların avuçlarına birer katre su dökülecek. İşte yürekler ancak o suyla serinleyebilecek..

Rapunte!

BENDE Bİ SAC VARDI GENÇLİĞİMDE... PİLAUV!... TARAK GİRMEZDİ TARAK!

Hurrp

Sinan

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantev.org>

BUL KARAYI AL PARAYI

Televizyon dizilerindeki kadınlara hep özenmişimdir. Saçları, makyajı yapılmış olarak uyanır; güne, kahve ve sigarayla değil, portakal suyuyla başlarlar. Sonrasında üç saat gazete okuyup, haberlere sinirlenmek yerine, cemiyet sayfalarına şöyle bir göz gezdirirler. Kahvaltıda şık sıkırdım giyinmiş ve tabii ki topuklu ayakkabılıdır. Sonra spor kıyafetlerini giyip sahile yürüyüş yapmaya giderler. Ardından üstlerini değiştirip vakfa, balo organizasyonu toplantısına giderler. Akşam kocaları eve gelmeden önce, şık bir gece elbisesi giyerler. E gece de kombinezon giyinirler. Günde beş kez kostüm değiştiriyorlar. Beş kez! Günün herhangi bir saatinde beni mahalleimde görseniz, kılığımı bakıp Baba Zula Grubu'nun yeni üyesi sanırsınız.

Hani televizyon seyirciyi etkiliyordu? Gazete oku sinirlen, televizyona çıkan siyasetçiyle kavgâ et, sokağa çıkınca binalara bakıp "İstanbul'u mahvettiler" diye haminne gibi söylen... Hep mi Orhan Veli'nin "beni bu güzel havalar mahvetti" dizesine teslim olmamak için Sezai Karakoç'un "açma pencereyi perdeleri çek" dizesine sığınacağım? Varlığım açan güneşe armağan olsun!

Eşofmanımı giyindim, izcilik dönemimden kalma üstünde martı obası arması olan kamp çantasını, bel çantası niyetine taktım. Başıma şapkayı geçirdim. Evden çıkarken fark ettim ki eşofmanımda çamaşır suyu lekesi var. Dizilerdeki kadınlar eşofmanla temizlik yapmıyor tabii. Siyah ayakkabı boyasıyla, çamaşır suyundan ağarmış yeri kumu ile ettim.

Sahile indim. Şapkasıya şapka, bele bağlanmış kazaksa bele bağlanmış kazak. Benim Sarıyer sahilinde yürüyen Bihter Ziyagil'den, Üsküdar sahilinde yürüyen Ferhunde Tekin'den neyim eksik? Halep ordaysa, iyot burda. Samatya'dayım. Dolgu başladıktan sonra Yenikapı dolgu miting alanına hiç gitmedim. Dolgu alan görüldüğü an geri döneceğim. Sinirlenmeye niyetim yok. Buraya kafa boşaltmaya geldim.

Ayakkabımın bağı çözülmüş. Ben de dizi yazdım oradan biliyorum, dizilerde kadınların ayakkabı bağcığı hiç çözülmez. Bağlamak için eğildim ki bir baktım, eşofmanımın paçasına kedi sıçmış. Dizilerdeki kadınların kedileri hiç sıçmıyor. Zaten benim üstümdeki de eşofman değil, pijama. Ama siyah. Eşofman gibi duruyor.

Dizilerdeki kadınların maşa yapılmış saçları, yürüyüş esnasında ahenkle sallanıyor. Benim şoför Nebahat gibi, hepsini şapkanın içine tıktırdığım saçlarımsa, adım attıkça şapkadan sıyrılıp yüzüme düşüyor.

Üç dakika yürüdüm, deniz bitti. Sahille yol arasında bir duvar görüldü. Allah Allah, bu duvar ne ola ki? Birkaç dakika yürüdüm, denizi görmemi engelleyen duvara tel örgüler eklendi. Yürüyüşe çıkanlar, birbirini doldurup "deniz nerde?" diye soruyor. Samatya Sahili'nde deniz arıyoruz.

Bihter Ziyagil, hiç olmadı Ferhunde olmak için indiğim sahilde, sürekli alnıma düşen perçemim ve içime

yerleşen türküyü Arif Sağ'ın kötü bir taklidine dönüşmüş olarak yürüyorum:

*Sonlanmadı menzil ile durağım,
Belki çok yakınlık belki ırağım,
Yaralandı parça parça ayağım,
Yürüyorum dikenlerin üstünde yaralıyım,
Üstünde yaralıyım, üstünde...*

Yürüyorum dikenli tellerin yanında... Denizsiz bir sahilde Yenikapı'ya kadar yürüdüm. Duvar Yenikapı'da bitti. Denizi betonla doldurmuşlar. Dolgu alan, sadece Yenikapı miting alanından ibaret değil, Samatya'dan Yenikapı'ya kadarmış. Duvarın bittiği yerden miting alanına doğru tel örgüler devam ediyor. Arada bir kapı, önündeki bekçiye sordum; "Abi burayı ne yaptılar?"; "Yenikapı Sosyal Tesisleri..." İçeri girmeye yeltendim. Durdurdu. "Şantiye alanı giriş yasak!"; "Abi çok merak ediyorum"; "Şöyle bir bak hemen çık, şantiyeye girme" dedi. Arkasını döndüğü an koşarak içeri daldım...

Teorik olarak denizde yürüyorum. Zira bastığım yer birkaç ay önce denizdi. Musa Peygamber de benim kadar üzölmüş müdür?

**Dolgu alana
bakıyoruz.
İstanbul'un fethinde
gemiler karadan
yürütölmüş hani...
Yeni fethinde karayı
denize, gemilere
yürütüyorlar.**

Şantiye bölümüne varmadan 30-40 kadar prefabrik baraka var. İşçilerin barakaları. Aralarına ip gerilip çamaşır asılmış, pencerelerde çanak antenler... Denize doğru yürüyorum, yanımdan dozerler, kepçeler geçiyor. Buraları hep denizdi! Bütün Marmara'yı dolduracak halleri yok, elbet bir yerde deniz başlayacak. İleride yeni dikilmiş ağaçlar var. Ağaçları da geçip bir saat önce varmam gereken denize ulaşıyorum. Darphaneden yeni çıkmış madeni para gibi parlayan yepisi yeni kayalar konmuş deniz kenarına. Arkadan iş makinesi sesleri geliyor. Sahilde mangal yapanlar, uçurtma uçuranlar, bisiklete binenler, silahla balona nişan aldırnanlar, çekirdekçiler, yumruk mezesiyle rakı içenler... Hani buraya girmek yasaktı? Seyyar satıcılara, piknikçilere ve gazetecilere hiçbir yasak işlemiyor.

Yenikapı dolgu miting alanına doğru ilerlemeye başladım. Deniz kıyısında iş makineleri, büyük kesme taşları istifliyor. Eskiden denizin yüzlerce metre içinde kalan deniz feneri şimdi karaya 50 metre uzaklıkta. Kayaların üstünden atlaya atlaya deniz fenerine gidiyorum. Denizin içinden fenere uzanan asfalta da girmek yasak ama arabalar park etmiş, "bize her yer Angara, kanka deriz kankaya" şarkısını çalıyor. Devlet erkânımız, Ankara'ya denizi götürmediyse de İstanbul'a karayı getirmiş. Bul karayı, al parayı! Annem aradı; "Sahile geldim kapı duvar. Gel beni içeri al." Geri dönerken dozerin yanındaki işçiye soruyorum, "N'apıcaksınız bu taşları?"; "Denize bırakacağız"...

Yarım saat koştuktan sonra tel örgüler görüldü. Taze dökölmüş çimento, çamur, yeşillik... İn cin top oynuyor. Korku filmlerinde ormanda kaybolmuş, az sonra ölecek kız gibi ilerliyorum. Nihayet annemle buluştuk, aramızda tel örgüler var. Bekçiler, Gezi kapalı olduğu

dönemde "Buradan giriş yasak, ileriden gir!" diye bizi polislerin içeri sokmayacağı bir başka noktaya gönderen polisler gibi annemi 3-4 kapı öteye yollamış. Bu kapı da kilidi. Tellerin ardından birbirimize bakıyoruz. Berlin Duvarı'nın iki yanında, görüş gününde gibiyiz. "Şu telleri atla da yanıma gel bari" diyor. İki insan boyu yüksekliğinde tel, ben nasıl atlayayım? Kadın, sur gördü ya beni de Kara Murat sanıyor. "Bekçinin oraya kadar yürüyelim" diyorum. Annem bana tellerin arasından bir dal sigara veriyor, ben ona yukarıdan su şişesini atıyorum.

Bekçinin olduğu ilk kapıya gidiyoruz. Bu bekçinin kod adı Murtaza. Annemi içeri almıyor. "Abi" diyoruz, yok. "Kardeş" diyoruz yok. Dışarı çıkıyorum mecburen. Samatya'ya geri yürüyüp surlara varıyoruz. "Hadi surlara çıkalım!". Tırmanmaya başlıyoruz, basamak yok, yukarıdaki taş adeta kulaç atıyorum. "Atalarımız buraya nasıl çıkmış lan!". Nihayet surun tepesine varıyoruz; bira içenler, müzik dinleyenler, piknik yapanlar var. Hepsi bir şeyler ikram etmek istiyor... "Bir sigara içelim". Oturuyoruz surlara. Samatya'dan başladığını bugün tecrübe ettiğimiz dolgu alana bakıyoruz. Denizin ortasında çıban gibi uç vermiş. İstanbul'un fethinde gemiler karadan yürütölmüş hani... Yeni fethinde karayı denize, gemilere yürütüyorlar.

Sahilde ferah feza yürüyüş yapan Bihter Ziyagil olma hayalim denize bırakılan taşlarla birlikte suya düşüyor. Olsa olsa, saçlarını 74 bölüm kendiliğinden maşalı gördüğümüz Bihter'in finale -tetiği çekip kendini öldürmesine- 4 bölüm kala saçını yaptığı sahnede, maşanın cinayet silahı gibi ortaya çıkması anındaki büyü bozumunu yaşarız biz. İstanbul'dayız.

Doldurulan alanda 2.200 araç, 760 otobüs kapasiteli otopark olacakmış. Denizden alınan 715 bin metrekaresinin 450 bin metrekaresi yeşillendirilecekmiş. Ağaç katliamları yüzünden her yıl tonlarca toprak suyla gidiyor ya, belediye de ne yapsın, suyu toprakla doldurup üzerine ağaç dikmiş. Sahile dikilen ağaçlar Tayyip Erdoğan'ın geçen ayki Yenikapı mitinginden hemen önce dikilmiş.

Deniz doldurularak yapılan meydanda kafe, büfe ve restoranlar da olacakmış. Bedava değil yani. Termosuzu alıp inemeyeceğiz artık buraya, yeşillikte piknik yapamayacağız, müptezellerimiz sahili bir doğaya ankastre meyhane olarak kullanamayacak. Para peşin kırmızı meşin.

Biz 1 Mayıs'ta Taksim'e diyoruz, "devlet büyükleri" 1 Mayıs'ta Yenikapı'ya diyor. "Bu yıl Taksim'de inşaat da yok, 1 Mayıs kutlatmamak için ne bahane bulacaklar acaba" diyorduk. Son çare Taksim'e plastik tırmık-kovayla gelip kumdan kale yaparlar diye bekliyorduk ki 1 Mayıs'a günler kala Taksim'i kazmaya başladılar. EYenikapı'daki inşaat da devam ediyor... Biz 1 Mayıs'ta denizin üstüne değil, "Denizler" için de Taksim'e çıkacağız. ✿

Son zamanların en popüler bir ayağı yerde bir ayağı gökte inşaat projesi, kimileri için kesilen 'üç-beş' kuzey ağacının içte kalan uhdesi, kaybedilen evlerin arazilerin müsebbibi; kimileri için ise sadece sıfırlayacak biraz daha para demek ki...

NE RANT KOMŞUMUZSUN SEN ÜÇÜNCÜ KÖPRÜ

Recap Bey doğduğundan beri köprünün Avrupa ayağındaki Garipçe köyünde yaşıyor. Halinden tavrından da belli, sıkılmış sorulardan ama yine de biliyor; konuşmak, anlatmak gerekiyor: "Buraya 2 senedir dünyanın her yerinden gazeteci geliyor, hepsi de ne dersenez deyin, kendi savundukları şeyi yazıyorlar. Aslında köprü yol bunlar kötü şeyler değil. Ama köyün yansının arazisi tapuluysa, yansınki de

2B arazisi. Buralar askeri sit alanı olduğundan imar iznimiz yok. Çatını yaptırmak istesen bile İmar'dan izin almak zorundasın. İzin vermeyebilir ama izin için para istiyorlarsa bunun adı şerefsizliktir. Villa siteleri her izni alıyor ama biz tuvalet taşımızı değiştiremiyoruz! O yüzden kimse tamirat yapamıyor, kat çıkamıyor. Yeni evliler ev bulamayıp taşınıyorlar. Devlet 2B araziler için metre kare başı 650TL fiyat, satmak için de üç ay süre verdi. Kendi arazimi almam için 650.000 TL vermem lazım, hangi babayığit verebilir o parayı! Köye her gün şirket avukatları geliyor, insanları sıkıştırıp 50.000'e 100.000'e satın alıyorlar arazilerini. Birkaç sene önce bazı arazilerimize orman deyip el koydular, 150 senelik bahçem benim, nereden orman oluyor? İstanbul kalabalık; göçü durdurmadığımız sürece isterseniz Boğaz'ın hepsini köprü yapın,

denize beton döküp yol yapın, gene trafik rahatlamaz. Biz hep denize önümüze bakarak, arkamızı unuttuk. Şimdi arkayı satın önü kurutuyorlar. Yalnız köprünün bize tek bir faydası var o da şu, şimdi kamyoncu dediğimiz bir gerçek var. Bunlar sadece sabahları girebiliyorlar ve çok trafik oluyor. Bir hastamız olsa imkânı yok hastaneye

Akşamsefası

yetiştirebilelim. En azından kamyonlar köprüyü kullanır da biz rahat ederiz diye düşünüyoruz."

Recep Bey'le konuştuktan sonra, gün güzel güneşli, üstelik kamyoncular da henüz görünmedi diyerekten köprünün Anadolu ayağına, Poyrazköy'e geçiyorum. İbrahim Bey anneannesinin doğduğu evi restoranta çevirmiş işletiyor, bazı susup bazı konuşuyor: "Biz köprünün komşusu değil, konkası olduk artık. En iyi müşterilerim mühendisler. Aralarında Koreliler de var. İşçiler ya bakkala ya cumaya gelir... Mühendisler diyor ki 'on numara köprü yapıyoruz size, hiç merak etmeyin'. Ben de diyorum ki 'kestiğiniz ağaçların yerine yenilerini dikecekseniz çam dikmeyin, meşe dikin, ıhlamur dikin'. Çünkü çok çam yangını gördük burada, yazık günah. Koca gemiler gelip tonlarca demir, çelik bırakıyorlar. Bazen işçi ölümleri oluyor, ambulans sesleri bütün gece susmuyor. Bir kere gidip baktım, 20 metre kazmışlar, yerin dibinde aynı böyle sinek gibi pire gibi Koreli var, hiç unutmuyorum o manzarayı. Bir de Türkler çok güzel köprü direği yapıyor buna şahit oldum. Köprüye karşı çıkanlar yok mu var, ama entel daniel dediğimiz kesim bence onlar. Köylü memnun, hayatında hiç görmediği parayı görecektir! Köyümüz zaten güzeldi, bir de gerdanlık takıyorlar boynuna. Ama ileride burası Kavacık gibi olursa, koyumuz marina olursa kötü. Zengin adam nereye koyacak yatını? Eskiden kaptanken, en büyük yolsuzlukları yapanların yatlarını kullanıyordum. O zaman öğrendim, bal tutan parmağını yalar. Benim tek bir dediğim var; yeniden ağaç dikecekseniz meşe dikin, ıhlamur dikin. Çam tutuşuyor, yazık günah!"

Karşıdaki çamlara bakıp, güzel havayı son bir kez içime çekip yola koyulurken, otobüs durağında şantiye aracını bekleyen bir işçiyle karşılaşınca konuşmadan edemiyorum. Selman Bey köprüden önce Marmaray'da çalışmış, burası da hayırlısıyla bitince Sinop'taki HES inşaatına geçecekmiş,

anlattıkları ise hiç bilmediklerimizmiş: "Şantiyede Korelilerle beraber çalışıyoruz, her gün sabah sporumuz var, Kore müziği açıp spor yapıyorlardı, biz isyan ettik. Şimdi Türkçe-Korece kanşık çalışıyor. Koşullar iyi ama ben koyu Beşiktaşlı'yım ve hayatta en nefret ettiğim şey TV'den maç izlemek. Çok uzak olduğumuz için maçlara gidemiyorum. Herkes köprü diyor ama bu aslında 414 km'lik bir yol projesi, köprü inşaatın en küçük detayı. Gerilerde ne kadar ağaç kesiliyor haberiniz var mı? Burada kesilen her ağacı tek tek kovalayıp yeniden diktiiren mühendisler gördüm. Ama sadece yüz de onu tutuyor, gertsiz ziyan alıyor. Ben vinç operatörüyüm, vincin yağı bitene kadar çalışırız biz. Bazen elli kere aşağı inip yeniden boğlatıyorum yükü. Çünkü o yük düşerse, vebali var, bırakmaz. İnşaatla mühendis hatası kazalar oluyor, işçiler ölüyor, tutanak tutuluyor ama bir tutanaktır, ne ki... Köprü çok hızlı ilerliyor, 2015'te kesin biter. Ama benim merak ettiğim o zamana kadar kimse hatırlayacak mı ölen işçiler kimdi, nerede niye ölmüşlerdi? Buradan sonra HES'te çalışacağım, eylem yapıp durduramazlarsa. Benim ailemin yarısı kanserden öldü, o yüzden içim rahat değil. Ama onların adını da kimse bilmiyor nasılsa. En iyisi çalışmak..."

MUSTAFA SERTER
(Garipçe'de bir balıkçı)

Ben denizden doyuyorum, o yüzden bu köprünün bana tek bir faydası yok. Burada Büyükduman Koyu vardı, yörenin tek halk plajı. Köprünün molozlarını yığdılar; hani nerede şimdi Büyükduman? Köprü bitince burada böyle oturabilecek miyiz, havadan vır vır arabalar gelecek! Bizim köy hep beyni yıkanmış, yaşlı insanlarla dolu, o yüzden kimse sesini çıkartamıyor. Aslında insanın vetmisinden sonra yaşamaması en iyisi bence...

FATMA ALTAY
(Garipçe'de bir satıcı)

Ben buraya Samsun'dan köy ürünleri getirip satıyorum, iki çocuğuma tek başıma bakıyorum, ekmek parası. Köprüyü hep duyuyorduk ama kesin bir şey yoktu. Bir gün uyandık, temeller atılıyor. Bu ormanları hem İstanbul'un nefesi hem de içinde bir sürü hayvan barınıyor, yazık günah. Diyorlar ki buraların hepsi çoktan satılmış ya da paylaşılmış. Öyledir doğrudur, nesine şaşalım ki?

"Ben ne yaptıysam halkım için, halkımla birlikte yaptım."

Fikri Sönmez

Fikri Sönmez, 1979 senesinde Fatsa'da sosyalist bir belediye yönetimi kurduğu gerekçesiyle askeri operasyonla görevinden alınır. O yılları, operasyon öncesini ve Terzi Fikri olarak da tanınan FİKRİ SÖNMEZ'i ölümünün 29. yılında oğlu NACİ SÖNMEZ anlattı...

Fotografılar: Sami Tokaçoğlu

TERZİ FİKRİ

Babam, siyasetçi kimliğinin dışında oldukça sosyaldi. Özellikle mesleki örgütlenme alanı olan esnaf odası ve kooperatiflerinde aktif olarak çalışıyordu. Spor faaliyetlerine ilgiliydi. İyi bir Beşiktaş taraftarıydı mesela. Bir ara Fatsaspor'un başkanlığını da üstlenmişti. Okuyup kendini geliştirmeye çalışan bir insandı. Tabii ki o günkü koşullarda daha çok sol, sosyalist yayınları takip ediyordu ve fikri olarak kendisini geliştirmeye çalışıyordu. Terzilik yapıyordu. Fatsa'nın seçkin insanları elbiselerini babama diktirirler ve memnun kalırlardı. Mesleğini en iyi şekilde icra etmeye çalışırdı.

Yörede yapılan "ındıkta sömürüye son" mitinglerinin konuşmacısı ve örgütleyicisiydi. Türkiye İşçi Partisi'nin ilçede kuruluşuna önderlik etmişti. Ancak 12 Mart sürecinde Mahir Çayan ve arkadaşlarının Kızıldere'de katledilmeleri ile birlikte cezaevinde kaldı ve sonrasında yine mücadeleye aynı kararlılıkla devam etti. Fatsa halkı, Fikri Sönmez ve devrimcilerin sürdürdüğü mücadele ile kazandığı somut şeyleri, kentin tüm yönetiminde etkili olunması halinde daha da büyüyeceğini düşünmüştü. Yani bir güven söz konusuydu. Fatsa halkı, hayatı boyunca tatmadığı rüya gibi bir süreç yaşadı o dönem. Halk, insan yerine konulmaktan mutluymuş. Tabii bunun da bir bedeli oldu ve ülkeyi yöneten egemen siyaset ilk fırsatta Fatsalılara bunun acısını, zulmünü yaşattı.

Fatsa'ya bir müdahale yapılacağını o dönemde aslında herkes görüyor ve hissediyordu. Başta babam olmak üzere devrimciler de bu durumun farkındaydı. Fatsa halkı da farkındaydı ancak yaşadıkları o kısa sürecin tadını çıkarmaya çalışıyorlardı. Zor bir dönemdi gerçekten. Dönemin hükümeti, Fatsa'yı hedef almıştı. Özellikle sağ basının önemli kalemleri Fatsa'ya karşı ciddi bir karşı kampanya başlatmışlardı.

Her şey aşıkardı. Fatsa'ya girecek ve hayatlarımız altüst edilecekti. Gerçi biz genç yaştakiler bu duruma pek ihtimal vermiyorduk. Daha doğrusu bizler sabaha devrim yapacak bir ruh halindeydik. Fatsa'da yaşanan sürece kendimizi kaptırmıştık. Devletin gücünü hafife alıyorduk. Gelebilecek saldırılara direneceğimizi ve püskürtbileceğimizi düşünüyorduk. Öyle olmadı. Fatsa'ya yapılan müdahale hepimizi olumsuz etkiledi. Fikri Sönmez ve onlarca insan Fatsa'ya yapılan nokta operasyonu ile tutuklandı. Şehirden uzaklaşmak zorunda kaldık. Aile olarak biz de çok zor günler yaşadık. Paramparça olduk. Her birimiz başka yerlere savruldu. Fatsa'da adeta 12 Eylül askeri darbesi 2 ay öncesinden prova ediliyordu. Nokta operasyonuyla Fatsa'ya yapılanlar 12 Eylül sürecinde bütün Türkiye'ye yapıldı sonradan.

Fatsa'da o gün ortaya çıkan gerçeklik, aslında Türkiye'nin bugün tartıştığı ve bir türlü gerçekleştiremediği yerinden yönetim meselesidir. Yani yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, özleştirilmesi ve merkezi yönetimin yetkilerinin yerellerle paylaşılması mevzusu. Fatsa bu konuda 35 yıl önce Türkiye için bir işaret fişegi olmuştu. Bunun o günkü yönetim tarafından kabullenilmesi mümkün değildi elbette. Baş ezilmeli ve filizlenilmesine meydan verilmemeliydi. Öyle de yaptılar. Fikri Sönmez bütün bu olguları öngörüyordu ve yaşayacakları sürecin zorluklarını bilerek bu süreci örgütleyerek başatmaya çalışıyordu.

O süreç bugünden bakıldığında çok kısa ve hızlı yaşandı. Tabii ki o gün Fatsa'da yaşananlar çevre il ve ilçeleri de çekim alanına alıyordu. Süreci kesintiye uğratılmasaydı, Karadeniz hatunda önemli toplumsal ve siyasal süreçler yaşanabilirdi. Sadece Karadeniz değil, Fatsa tüm Türkiye'nin dikkatini çekmeye başlamıştı o yıllarda. Bugün bize kalan;

hâlâ tartıştığımız ve aşılamamış bir yerel demokrasi deneyimidir. Benim açımdan Fatsa deneyimini, Kürt siyasal hareketi daha yaşayan bir süreç içerisinde bölge belediyelerinde test etmektedir diye düşünüyorum. Karadeniz hatunda ise kendini üretmekten aciz sol hareket genel olarak bölgeyi bugün çok farklı siyasal hareketlerin etkisine bırakmış durumda. Bana göre Fatsa, demokrasi mücadelesi açısından hâlâ anlaşılmalı ve

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

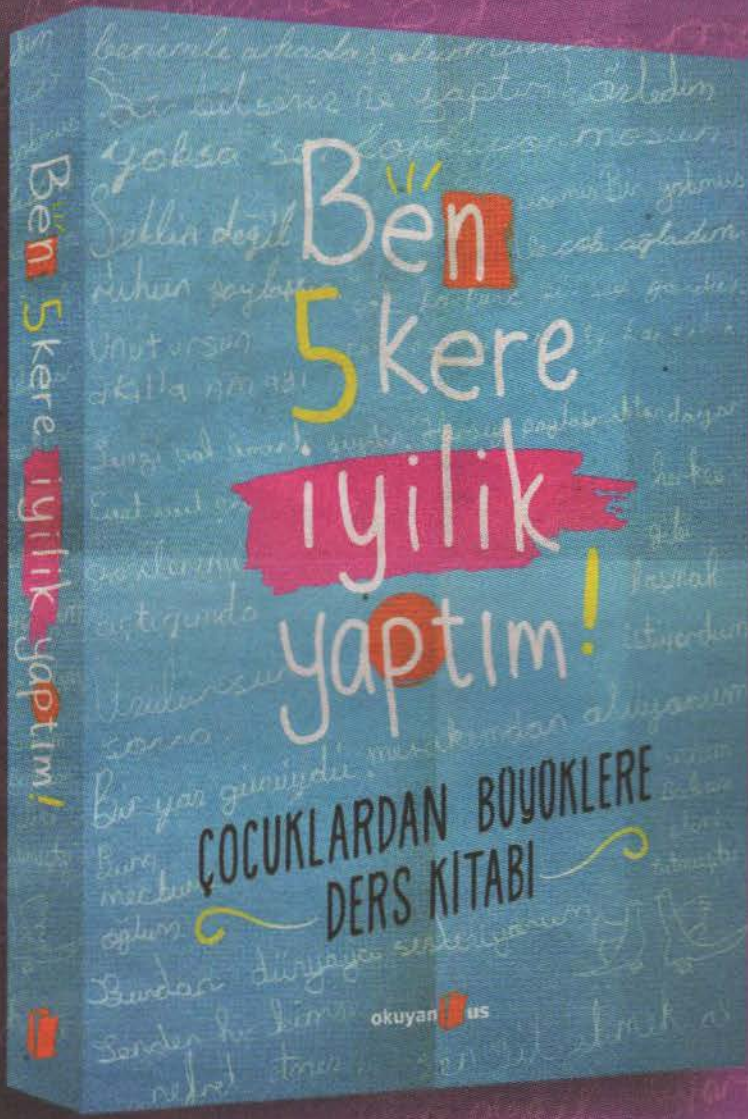

CÜNEYT ÖZDEMİR

- Kendimi tek kelime ile tanımlayacak olursam; **Ege.**
- Hayat felsefemi en iyi anlatan cümle; **Anı yakala Abidin!**
- Şu sıralar benim gündemimde; **Tape mevsiminden sonra normale dönme çabaları var.**
- Bugüne kadar yaptığım en heyecan verici şey; **Bilmediğim ülkelere tek başıma seyahate gitmek.**
- Şu hayattaki en büyük hatam; **O kadar çok ki hangisi en büyük bulmak zor.**
- Yaşadığım en talihsiz olay; **'Zorunda mıyım?' diye bir şarkı olduğunu canlı yayında keşfetmek (Dilber Ay olayı).**
- Hayatımın dönüm noktası; **32. Gün'de Mehmet Ali Birand'ın eklibine dahil olmak.**
- Gazeteci olmasaydım; **Mimar olmak isterdim.**
- Çok isterdim ama iş işten geçti artık; **Dünyanın unuttuğu bir çatışma bölgesinde Birleşmiş Milletler'in göçmen kamplarından birinde sözcü olarak çalışmak.**
- En büyük takıntım; **Endişelerim.**
- Asla kayıtsız kalamam; **Yardıma ihtiyacı olan herhangi bir kimseye.**
- Beni en çok kızdıran şey; **Ben!**
- Hayâlimdeki dünyada; **Kimse kimseden korkmuyor.**
- Bana göre insanlığın en büyük sorunu; **Bencilik.**
- Dünyayı değiştirmeye oradan başladım; **TOKİ.**
- Politika bence; **Demogojl sanatı.**
- Fikirlerini kendime en yakın bulduğum kişi; **Oğlum Mavi.**
- Hak ettiği değeri göremediğine inandığım biri varsa o da; **Muhsin Kızılkaya ve Serdar Akınan.**
- Onunla tanışmayı çok isterdim; **Yıldız Tilbe.**
- Aşk benim için; **Hayat enerjisi gibidir.**
- Kendimi en yalnız hissettiğim an; **Kendime sığındığım anlardır.**
- Bence bir insana verilebilecek en anlamlı hediye; **Satın aldığı değil emek harcıyıp yaptığı şeydir.**
- O yemeği bir de benden deneyin, parmaklarınızı yiyeceksiniz; **Yaz salatası.**
- Başucu filmim; **The Party, Arizona Dream.**
- Başucu kitabım; **Puslu Kitalar Atlası.**
- Şarkılarıyla beni en çok etkileyen müzisyen; **Bach.**
- Kendimi en rahat hissettiğim yer; **Yastığımın başucu.**
- Onun yerinde olmak isterdim; **Steve Jobs.**
- O eşyanın bende ki manevi değeri çok yüksek; **Aşk mektuplarım.**
- Gelecek planlarımın başında; **Bol seyahat var.**
- Size bir sır vereceğim; **Yaklaştı kulağını bir tek sana söyleyeceğim, başka kimsese söylemek yok!**
- Son olarak söylemek istediklerim; **OT'lamaya devam...**

Çocuk diliyle, çocuk zihniyle tekrar yaşamak tamamen imkansız olmayabilir aslında.

Sadece kimleri dinleyeceğimizi bulmamız gerekiyordur belki de...

Biz onları bulduk. Büyükler için gayet köşeli tanımları olan sevgi, güven, kıskançlık, iyilik, paylaşmak, yaşamak, merak, öğrenmek, korku, nefret, ayrılık gibi kavramların onlara ne ifade ettiğini sorduk. Şırnak'taki çocuğa da, Balıkesir'deki çocuğa da sadece sorduk.

Cevaplar mı?

BEN 5 KERE İYİLİK YAPTIM!
raflarda...

OKUYAN USLANMAZ

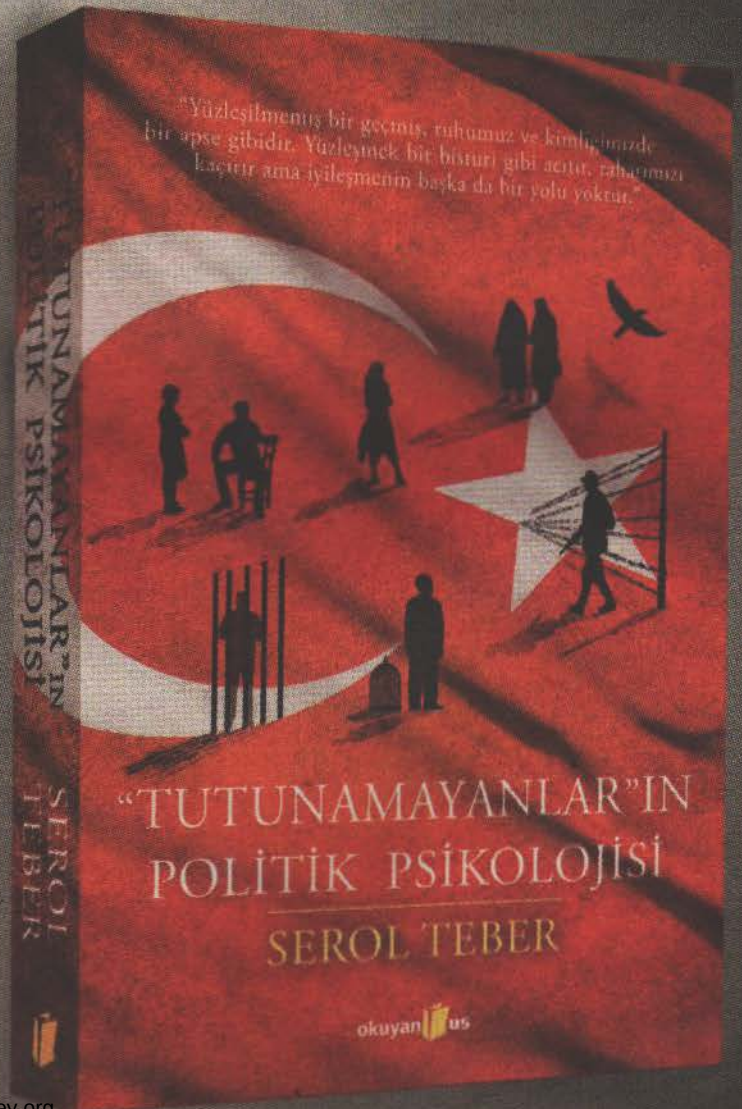
“Özellikle 'hassas' konularda herhangi bir zümrenin yanında durmamaya özen göstererek, cesur ve yalın bir şekilde derdini anlatıyor. Politik psikoloji üslubunu Atay'ın kelimeleriyle birleştirip yakın dönem Türkiye tarihini sıraya diziyo Serol Teber. Sağlam bir yüzleşmeyle karşı karşıya bırakıyor. Sayısız konuya cesurca dokunuyor oluşuyla da her türden okurun ilgisini çekecek, 'rahatsız edici' bir kitap ortaya çıkartıyor.”

okuyan.us.COM.TR

f /okuyanusyayinevi @okuyanus

YouTube /okuyanusyayinevi @okuyanus

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

DE Kİ DAYILIK MÜESSESESİNDEN

De ki dayılık müessesesinden...
De ki siz üç kişiydiniz o akşam.
Sen, üniversitede okuyan yeğenin ve onun bir arkadaşı, ki o da yeğenin sayılırdı, dayı diyorlardı sana. "Buraları sen bilirsin dayı! Bizi âlemlere götür dayı! Büyüksün dayı!"

Yeğenlerin gönül okşayıcı sözleriyle dolduruşa gelip, onları eğlendirmeyi vazife edinip düştün yollara o akşam. Direksiyondaydın. Araba senin külüstürdü. Sağından solundan buz gibi hava hücum ederdi kışın. Yazın da efil efil eserdi dip köşesinden. Kaportası sağlamdı. On yedi yıllık ekmek kapındı. Birlikte şehir şehir dolaşıp battaniyeydi, yorgandı, nevrresim takımıydı, yatak örtüsüydü, pikeydi çeyizlik mal satmıştın. Ne tuhaf tesadüf ki memleketin onca şehrinde onca genç insan senin sattığın çeyizlikle dünya evine girmişti de bir sen evlilikte aradığını bulamamıştın. İlk evliliğin yürümemiş, dilin yanmış, hemen boşanmış, bir daha da evliliğin yanına yanaşmamıştın. Bekardın. Bir elinde tespih, diğeriyle kaytan bıyığını burarak geçerdin taşradaki şehirli erkeğe aç kadınların önünden.

Yeğenleri, Karacabey yolu üzerindeki o pavyona götürdün o akşam. Maksat yol yordam, usül erkan öğretmek; maksat gençlere dayılık müessesesinin güzelliklerini göstermekti. Sen dayıdan böyle görmüştün. Ananın ağır elinden, babanın hiddetinden seni çekip alan, aslan sütünü ağzına ilk damlatan, kerhaneye götürüp milli eden de o idi. Şimdi sıra sendeydi.

Muşamba örtülü bir masanın etrafında saatlerce içtin yeğenleriyle. Yanına yanaşan birkaç kadınla da haşır neşir oldun. Allahtan onlar da hizmette sınır tanımadılar. Kendilerini sana ellettiler. Kalkıp seninle karşılıklı göbek attılar. Dilleriyle kulaklarını yalayıp seni tahrik ettiler. Nihayet içlerinden birini alıp çıkmak şart oldu. Kolay mı pavyondan kadın kaldırmak. Kestin raconunu. Verdin karşılığını fazlasıyla. Bir arıza çıkmadan kadını da alıp ayrıldınız oradan. Yeğenler hayranlıkla izliyordu seni. Usül erkan, yol yordam öğreniyorlardı dayılarından.

Senin külüstür sana göre bu iş için biçilmiş kaftantı. Müzik sistemi son modeldi. Açtın sonuna kadar, bastın gaza. Kadın senin yanında oturuyor, yeğenler arkada kikir kikir gülüyor, açık camlardan içeriye püfür püfür orman havası doluyordu. Oksijenin etkisiyle sarhoşluğun geçmeye başlayınca dönüp baktın kadına. Orta yaşı geçkinceydi. Sırıttı. Dişleri sarıydı. Elini apış arana atıp avuçladı. Uyarıldın. Orman yoluna saptın. Dışarıda cırcır böcekleri bar bar bağırıyordu. Mis gibi ot kokusu sardı senin külüstürün içini. Durdurdun arabayı. Tuttun elinden. Yeğenler gözünün içine bakıyordu. "Durun hele gençler!" dedin tam da bir dayıya yakışır şekilde ve yürüyüp gittin karanlığa doğru kadınla. Dayadın onu küçük bir yamaca. Sıyrdın eteğini. Başladın bir yandan abanmaya, bir yandan konuşmaya.

"Ne yapıyorum lan ben seni?"

"Beceriyorsun!"

"İyi beceriyor muyum?"

"Çok!"

"Yedin mi daha önce böylesini?"

"Yemedim."

Gerçek bu değildi. Etin sertleşmiyordu. Yumuşaktı. Zorladın. Olmadı. Düşündün. Ha deyince olmayabiliyordu. Hele de küp gibi içtikten sonra. Hele de yirmilik delikanlılarla saatlerce aşık atmaya çalıştıktan sonra... Şekerin, tansiyonun... Bir sürü sebep vardı işte. Olmayabiliyordu bazen. Kadın sadece orospu değil yalancıydı da.

Sinirlendin. "Yalan konuşma lan!" deyip abandın bir daha. İçeri girebilsem belki sertleşebilirdim diye düşündün. Cırcır böcekleri bar bar bağırıyordu. Sinirlerin tel teldi. Elektrik yüklü bir gerginlik havada. Kadının memelerine saldırdın. Avuçladın. Pörsumuştü. Abandın bir kez daha.

"Ah sırtım! Basturmasana lan o kadar," dedi önce.

Sonra tutup "Yeğenlerin de istiyorsa, para üç katı ha!" dedi.

"Ulan," dedi sonra da, "Bunlar senin öz yeğeninse... Maşallah ne geniş aileymişsiniz! Babanı da getirseydin bari!"

Bunu söyledikten sonra güldü.

Geri çekildin sen birden. İyice küçüldün. İçe kaçtın. Korktun. Saklandığın yerden bağırдың. "Ne diyorsun lan! Gebertirim doğru konuş!"

Eteğini çekiştirip oturdu o küçük yamaca, "Konuşmazsam n'aparsın? Siker misin? Sikemedin ya!" dedi şirretçe.

İki tokat aşk edip ağzını burnunu kana bulayıp oradan çekip gitmek vardı ya gidemedin. Düşündün. Yeğenleri düşündün. Senin külüstürün müzik sistemini sonuna

kadar açmışlardı. Katır gibi gülüşmelerinin sesi yine de duyuluyordu. Belli ki dayılarının az sonra kendilerine sunacağı nimetin iştahıyla heyecandan yerlerinde duramıyorlardı. Bu orospu onlara olanı biteni söyleyecekti. Dayınızın ki afedersiniz kalkmıyor diyecekti. Gençlerin önünde şerefini iki paralık olacaktı. Onca yıl dişinin, tırnağının, bileğinin hakkı ve de belinin kuvvetiyle var ettiği şöhretin yerle yeksan olacaktı. Boynunu eğdin öfkeyle. "Dilini keserim lan senin!" dedin. Elin kış cebine gitti. Karanlıkta parladı Polonyalı bir işçiden satın aldığı çelik çakı. Ve inledi orman kadının son çığlığıyla.

Yeğenler koştu geldi. "Dayı n'oldu? Dayı n'aptın?" dediler.

Karanlıkta baktın n'olduğuna, n'aptığına. Ayın şavkı kadının yüzüne vurmuştu. Az önce apış arana uzanan elini şimdi derin bir keşikle yaralı boynuna dayamış fışkıran kanı durdurmaya çalışıyor, hırıltılar çıkarıyor, nefes almaya çalışıyor, kuş gibi çırpınıyordu.

"Ölmüş anama küfretti orospu!" dedin.

Hak verdiler. Sana üzüldüler. Hallederiz dayı, dediler. Hallettiler. Dayılık müessesesi nedir yeğenler.

Bahar gelmiş bak gülesim geliyor durmadan
ççekler açmış falan hepsine gülesim geliyor
çınann altında kadın aturmuş kanaviçe işliyor
kanaviçe ne bilmiyorum soruyorum kadın söylüyor
kanaviçe ne güzel kelime cümle içinde kullanmalıym

-tabutunun örtüsüne kanaviçe işler misin?-

ÇOK KONUŞMA

Çevremdeki her şeyin sıradanlaşmaya başladığını fark ettiğimde büyüdüğümü anladım. Çocukken her şey farklı gelirdi bana. Ota, boka, çiçeğe, uçağa, babamın çıkmazına, kerpiç evimin toprak damına. Her şeye şaşırı, hayrete bakar, bitmeyen sorularda etrafımda kim varsa bunaldım. Allah babamdan da mı büyük diye sormuştum bir keresinde dayıma, sanıyordum dört ya da beş yaşındaydım. Düşünün artık manyaklığımın boyutunu. O gün öyle asıldı ki Halil dayım kulaklarıma, acıyla birlikte bir şeyi çok iyi öğrendim. Her soru, her yerde, herkese sorulmaz. Daha az soru sormaya başladım o andan sonra, ama merakım ve şaşkınlığım hiç azalmadı. Okul girince hayatıma, sorularımın muhatabını buldum diye sevindim çocuk aklıma. Her şeyi bildiğini zannettiğim bir öğretmenim vardı artık. Ama ikinci haftada o da elimde patladı. Onun istediği soru soran değil, konuşmayıp tahtadaki aptal çizgileri sessizce defterine geçiren aptal bir maruldu. İstedğini verdim ben de, mecbur kalmadıkça sınıfta ağzımı bile açmamaya çalıştım. Düzen kurtuldu, tehlikeli sorularıyla öğretmenimin ve sınıf arkadaşlarımla zamanını çalmam engellendi. Yaşasın eğitim..

Sonra başka okullarda, başka şehirlerde hep aynı şeyi yaşadım. Boyum biraz uzadı, biraz kilo aldım ve hep şu lafı duydum. Çok konuşma. Çok soru sorma! Ve ilahi tecelliye bakın ki, hayat başka bir bok olamayacağıma karar verip beni de öğretmen yapıyor. Sırf bunun için bile oturup ağlasam yeridir. Bütün eğitim hayatın boyunca okuldan nefret et, sonra kalk öğretmen ol. Neyse, o sonraki mevzu. Üniversite mezunu bir öğretmene olarak kısa dönem yaptığım askerlikte bile sorularım yüzünden dayak yemeyi becerebilirdim. Üç bin kişinin ortasında, Tümgeneral N. Çakır, neden sabah beşte kalkıyoruz diye kendi kendime mırıldandığımı duyup, tekme tokat girişti bana. Koskoca general lan! Ben olsam allahın onbaşıyla muhatap bile olmam. Ama o oldu. Ağzımı burnumu dağıttı resmen...

Şimdi insanlar bana soruyor ara sıra. Neden bu kadar pislige, haksızlığa, yolsuzluğa şaşırıyorsun, sorgulamıyorsun diye. Şaşırıyorum kardeşim, soru da sormam, sorgulamam da. Dayımdan, babamdan, öğretmenlerimden, komutanımdan, polisten ittifakla aynı şeyi duydum ben. Çok konuşma, çok soru sorma! Pek dayıcığım, peki öğretmenim, peki komutanım. Susarım ben de. Kitaplarımı okur, oyuncaklarımla oynar, olup biten her şeye içimden şaşırı ve dışımdan da derim ki. Bana ne ulan ne bok yiyorsa yesin herkes!

EDEBİYAT DÜNYASI DA FUTBOL DÜNYASI GİBİ OLSAYDI NASIL SÖZLER EDİLİRDİ ACABA?

- DELİKANLI OKUR AYAĞA KALKSIN!
- **EDEBİ BAŞARILARIMLA 75 MİLYONU SOKAĞA DÖKMEK İSTİYORUM!**
- ANLADIM Kİ ANADOLU YAZARLARI BU PİYASADA PİYON!
- **KİTAP DİKTÖRTGENDİR!**
- BENİM KİTABIMIN ÇOK BASKI YAPMASI ÖNEMLİ DEĞİL.. ÖNEMLİ OLAN YAYINEVİMİN ÜÇ TRİLYON KAZANMASI VE % 20'SİNİ BANA SAKAL ATMASI!
- **ÜÇ İHTİMALLİ BİR KİTAP BU.. BASKI YA DA BASKILARLA DÖNMEK İSTİYORUM!**
- BİR YAZDIM SUÇ OLDU!
- **1950 NOBEL'NE PARASIZLIKTAN GİDEMEMİŞİZ YA!**
- ESKİ YAYINEVİME PARA KAZANDIRARAK AYRILMAK İSTİYORUM.. YENİ YAYINEVİMDE KİTAPLARIMI ARKA ARKAYA SIRA LAYACAĞIM!
- **GECE HAYATIMLA DEĞİL EDEBİ PERFORMANSIMLA GÜNDEME GELMEK İSTİYORUM!**
- ÖDÜLLERİMİ BU MUHTEŞEM OKURLARA ARMAĞAN EDİYORUM!
- **BU YAYINEVİYLE BU KADAR OLUR.. YENİ YAYINEVİMDE KİMLİĞİME YAKIŞIR BİR ŞEKİLDE YAZMAYA BAŞLAYACAĞIM!**
- İYİ YAZAN KAZANSIN!
- **ARTIK AVRUPA'DA YAZMAK İSTİYORUM!**
- BENİ ELEŞTİRENLER EVE GELİP EDEBİYAT ÇALIŞMALARIMI İZLİYORLAR MI ACABA!
- **RAKİPLERİM ÇOK GÜÇLÜ.. BUNUN BİLİNCİNDEYİM.. AMA BEN YİNE DE ÇIKIP ŞİİRİMİ YAZACAĞIM!**
- BU KİTAPLA ÇIKIŞIMI SÜRDÜRMEK İSTİYORUM.. TÜYAP KİTAP FUARI'NDA ON İKİNCİ YAZAR OLAN OKURLARIMA ÇOK İHTİYACIM VAR.. TİRAJ KAYBINA TAHAMMÜLÜM KALMADI.. ÖNÜMÜZDEKİ KİTAPLARA BAKACAĞIM ARTIK.. YENİ BİR SERİ YAKALAMAK İSTİYORUM!
- **YAZDIĞIMDAN FAZLASINI KAÇIRDIM.. EE NE DEMİŞLER: YAZAMAYANA YAZARLARI!**
- BU SEZON BESTSELLERİN EN GÜÇLÜ ADAYI BENİM!
- **İLK SAYFALARDA GERÇEK EDEBİYATIMI GÖSTERDİM SANIRIM!**
- AVERAJ YAZARI OLMAK İSTEMİYORUM!
- **EDEBİYAT UZUN BİR MARATON.. BUNDAN SONRA YAZACAĞIM HER KİTAP FİNAL NİTELİĞİNDE!**
- BÜYÜK ALTIN MANDALİNA ŞİİR ÖDÜLÜ'NÜ KAZANMA ŞANSIM MATEMATİKSEL OLARAK DEVAM EDİYOR!
- **İKİ KİTABIM DA ÇOK SATTI.. NİYE KULÜBEYE ALINDIM BİLMİYORUM!**
- HÜCUM EDEBİYATINDAN YANAYIM!
- **TÜRKİYE'DE DURAN CÜMLELERİN EN USTA İSMİ BENİM!**

- KİTABEVLERİNDE GÖRMEK İSTEMEDİĞİMİZ OLAYLAR OLUYOR.. İMZA GÜNÜ SONRASI BAZI YAZARLAR TARTAKLANDI.. HATTA İMZA GÜNÜ BAZI OKURLARIN ÜSTÜNDEN DÖNER KALEMLERİ ÇIKTI!
- **BU GRUPTA MAALESEF HİÇBİR İDDİAM KALMADI.. AMA BEN YİNE DE ÇIKIP PRESTİJ İÇİN YAZACAĞIM!**
- KİTAPTA YAZI YAZMADIK SAYFA BIRAKMADIM.. YİNE DE NE YAYINEVİME NE DE ELEŞTİRMENLERE YARANAMADIM ARKADAŞ!
- **EN AZ ÜÇ AY YAZMAKTAN UZAK KALACAĞIM.. YAYINEVİMDEN AYRI DÜZYAZI ÇALIŞMALARI YAPACAĞIM.. SAĞ EL YAN TENDON BAĞLARIM ZEDELENMİŞ.. DURUMUM ÇEKİLEN EMARDAN SONRA BELLİ OLACAK AMA YAYINEVİM YAZ DERSE ÇIKAR YİNE DE ASLANLAR GİBİ İĞNEYLE BİLE OLSA YAZARIM.. DURUMUM İMZA GÜNÜ SAATİNDE NETLİK KAZANACAK!**

- DÜŞÜNCE GÜZEL AMA PARAGRAF KÖTÜ!
- **KİTAP KİTABEVLERİYLE KUCAKLAŞTI.. GURBETÇİ OKURLAR YAZARIMIZI YİNE YALNIZ BIRAKMADI!**
- YERDEN VE FALSOLU YAZMAK İSTİYORUM ARTIK!
- **EDEBİYAT CAMİASI BÜYÜK CAMİA.. ÜÇ BEŞ KENDİNİ BİLMEZ OKURLA YIKILMAZ!**
- ÜÇ ŞİİRİM DİREK TE PATLADI BE!
- **İTALYAN ELEŞTİRMEN PIERLUIGI COLINA TÜRK YAZARLARA UĞURLU GELİYOR!**
- ASLINDA GELİŞİNE YAZSAM EN ÇOK SATAN KİTABIM OLACAKTI AMA YAZAMADIM ANASINI YAZIIM!
- **ŞİİR OLUP YAĞMAK İSTİYORUM!**
- KARPATLARIN GABRİEL GARCÍA MARQUEZ'İ OLACAĞIM!
- **ZİK YAYINEVİ İZMİR KİTAP FUARI'NA DÖRT ASINDAN YOKSUN ÇIKIYOR!**
- İŞTE OKURLAR.. YAZARLAR SAHTEKAR!
- **HERMAN HESSE DEĞİL DÜNYANIN TÜM HERMAN HESSE'LERİ GELSE BU CÜMLEYİ KURAMAZDI!**
- FUAR İMZA GÜNÜNE ELVERİŞLİ.. ZEMİN İMZA VERMEYE ELVERİŞLİ.. KUYRUK TIKLIM TIKLIM DOLU!
- **EN FAZLA OKURU OLAN YAZAR BENİM.. BU KİTAPLA GÖĞSÜME ÜÇÜNCÜ YILDIZI TAKACAĞIM İNŞALLAH!**
- YAZABİLDİĞİMYERE KADAR YAZMAK İSTİYORUM!
- **BÜYÜK YAZARLAR ARASINDA DA FAIR PLAY OLSUN LÜTFEN!**
- ŞEREFLİ AZ SATMALAR DÖNEMİNİ GERİDE BIRAKTIM ARTIK.. HEDEFİM EN AZINDAN İNTER TOTO KİTAP FUARI'NA KATILMAK!
- **TÜRÜMDE EN İYİ YAZARIM AMA YİNE DE A MİLLİ EDEBİYAT TAKIMINA ÇAĞIRILMIYORUM.. TAKDİRİ ARTIK TÜRK KAMUOKURUNA BIRAKIYORUM!**
- FRANKFURT KİTAP FUARI PANTERİ OLARAK ANILMAK İSTİYORUM!
- **STRES ATIP ENERJİ DEPOLUYORUM.. YAKINDA YEŞİL SAYFALARDA FIRTINA GİBİ ESECEĞİM!**
- ÜÇ BÜYÜK İSTANBUL YAYINEVİ BANA TALİP.. HATTA BAZI İTALYAN VE İSPANYOL YAYINEVLERİNDEN DE CAZİPTEKLİFLER ALIYORUM AMA BEN YİNE DE BENİ BEN YAPAN ANADOLU YAYINEVİMDE KALACAĞIM!
- **SON ROMANIMI OFSAIT TAKTİĞİYLE ÇIKIP YAZACAĞIM!**
- BU KİTAPLA ŞEYTANIN BACAĞINI KIRACAĞIM.. ARKA ARKAYA ÜÇ BASKI YAPIP HAT TRİCK YAPACAĞIM!
- **VİLLA ARABA ALAMAYACAKSAM MANKENLERLE SEVİŞEMEYECEKSEM NİYE YAZIYORUM Kİ BEN YA.. BANA NE TÜRK EDEBİYATINA YEPYENİ BİR DUYARLILIK GETİRMEK TENİ!**

NERDEN BAKSAN TUTARSIZLIK NERDEN BAKSAN AHMAKÇA

Yıllar önce çıkmış Ahmet Kaya'ya sevgi/saygı (tribute) albümü "Dinle Sevgili Ülkem", bu tür albümlerden yana şanslı yaver gitmemiş ülkemizin en iyi albümlerinden biriydi.

Protest müziğin en önde gelen seslerinden Selda Bağcan başta olmak üzere, çok sayıda iyi şarkıcı ve müzisyen, hepimizin hayatını derin bir şekilde etkilemiş Ahmet Kaya şarkılarına sarılmış ve onlara yeni bir can/ruh vermeye gayret etmişti.

Niran Ünsal, Feridun Düzağaç, Selda Bağcan, Nazan Öncel ve Agire Jiyan başta olmak üzere herkes ama herkes mükemmeldi. Çünkü hem seçilen isimler Ahmet Kaya'nın nasıl bir "yürek" olduğunun gayet farkındaydı hem de şarkılar iyi seçilmiş, doğru isimlerle eşleştirilmişti.

Şunu söylemekten çekinmemek gerek. Bazı şarkılar (mesela Feridun Düzağaç, Selda Bağcan, Niran Ünsal ve Nazan Öncel'inkiler) bu albümden sonra yalnızca Ahmet Kaya'dan değil, yeni yorumcularından da dinleniyordu artık. Aslında ne kadar zor bir şey; bir tarafta anıt bir isim ve onun kült şarkıları; diğer tarafta yeni seslendirenler... Ve şarkıların bu yeni halleri, orijinaleri ile dişe diş yarışabiliyor. Mucize gibi. Ama ilk albüm adlı adınca bir mucizeydi hakikaten.

AYDINLANSIN DİYE ŞU KIRLI YÜZLER
Yeni yayınlanan "...bir eksikiz" için aynı şeyleri söylemek mümkün değil ne yazık ki.

Albümü yapan/toparlayan (başta Gülten Kaya ve Yavuz Bingöl olmak üzere) kadro, belli ki o ilk güflerin heyecanını kaybetmiş bir halde. Belki ülkeyi pazar yerine çevirmiş son 10 yılımızın etkisi, belki bu ve diğer şahsi sebepler nedeniyle, Kaya ve Bingöl (ki ilk albümü de yaratanların başındaydı) iyi anları çok nadir, vasat anları fazla, kötü anları ise ağırca bir albümün ortaya çıkmasına sebep olmuşlar.

Bunun çok fazla sebebi olmalı ama en başta geleni, şarkıları seslendirenlerin bir kısmının, ne Ahmet Kaya'nın ne de bu şarkıların kıymetini kavramış olması. En mühim sebep bu. Bu şarkılar içinizde bir yerleri harekete geçirmiyor, tastamam kalbinize dokunmuyorsa yapacak bir şey yok. Girersiniz stüdyoya, söyler çıkarsınız. Girdiğinizde nasılsanız öyle çıkarsınız; şarkı size bir harflik bir şey katmamıştır.

Okan Bayülgen ve Öykü Gürman gibi, Ahmet Kaya'nın ruh hâli ve dünyası ile en ufak bir ortak yana sahip olmayan isimlerin varlığı ise "bonus"; negatif bonus.

Cem Adrian ("Yakamoz"), Gripin ve Küçük İskender ("Ayrılgın Hediyesi"), Aynur ("Kaçakçı Kurban"), Bazar ("Cinayet Saati") ve Ceza ("Yazıtlar/ Gayrı Gider Oldum") albümün parlak anları. Halil Sezai ("Başım Belada"), Hayko Cepkin ("Memleket Hasreti") ve Niyazi Koyuncu ile Okan Bayülgen ("Doruklara Sevdalandım") ise dip noktaları. Hele bu sonuncudaki Bayülgen şiiri; huzurlarınızda Nedret Selçüker ve 60-70'lerdeki aşk şiiri sesi...

Geri kalan her şey vasat. Tamamıyla vasat. Ve bu da iyi değil, kötü bir şey demektir. Hele hele ilk albümün olağanüstülüğü ile karşılaştırıldığında...

Böyle isimlerin mirası/hakları başkalarında olabilir. Ama böyle diye, hiç kimsenin bu isimleri/bu şarkıları bozuk para gibi harcamaya hakkı yoktur. ❀

En Güzel Ahmet Kaya Şarkıları

- 1 Başım Belada**
"Nerden baksan tutarsızlık, nereden baksan ahmakça."
- 2 Kum Gibi**
"Aydınlaştın diye şu kirlili yüzler, biz durmadan savaşırdık."
- 3 Beni Vur**
"Beni vur, beni onlara verme; kulumu al, uzak yollara savur."
- 4 Beni Bul**
"Dün gece gördüm düşümde, seni özledim anne. Elin yine ellerimde, gözlerin ağlamaklı, gözyaşlarını sildim anne."
- 5 Giderim**
"Sana yazdığım şarkıyı, sazımdan söker giderim."

TARİHTEN BİR ŞAPLAK

O meşum gece uzun bir süre, yalnızca Serdar Ortaç'a mal edildi. Hepimiz birden ona yüklendik, hatta düşman kesildik. Oysa öyle değildi durum. Tıklım tıklım bir salonda oldu her şey ve başı çekenlerin sayısı oldukça fazlaydı... (Aynen memleketin durumu gibi) pek de iyilnet olmayan fotoğrafa bir bakın; süper starımızdan Berna Laci'e, Reha Muhtar'dan Ferdi Tayfur'a kadar herkes oradaymış. Memleketin (Bandista'nın deyimiyle) her milleti çakıya korosul

İLK ÇAĞLAYI EN MASUM OLANINIZ YESİN

11
Kararsızlık suskunluğu giyindi,
dışarı çıktı
Biraz dolaşır sonra döner, diye bekledik
Dönmedi, aramadı da

12
Söyledim ve sustum
Üstünden bir köprü, iki yaya geçidi
Yedi otobüs üç uçak yolculuğu,
İki iş değişikliği ve sekiz kâse sütlaç geçti
Tanrım bu konuyu konuşmuştuk
Peki, sustum

13
Görüyorum ki zaman
Bayrağını yarıya indirmiş, suskunluğu ile
sınıyor beni
Buna da varım!

14
Payıma düşen hayat
Ekmek almak için bakkala inerken
kapının arasına konmuş terlik gibi
bakıyor yüzüme
Öyle yarım Öyle geçici

15
Şimdi seni seviyorum ya
Geldiğimden çok, olduğumdan az'im

16
Yarım bırakmak bazen iyidir
Her tamamlanmamış şey
'Acaba' çengeli sayesinde hoş bir olasılık
olarak sulhe sebep duruyor
Hayatla aramda.

17
İlgimi çeken pek bir şey yok, doğru
Hayat akıp gidiyor
Ben de ara sıra başımı kaldırıyor
Su isteme bahanesiyle muavini çağırıp
soruyorum
Daha çok var mı?

18
Düşürülmüş bozuk para gibiyim bugün.
Eğilip kendimi alacak halim yok.

19
Gidenler de ölenler gibi
Hepsi badem gözlü, hepsi iyi adamlardı

20
Ağır çekim dilek şart kipi
Yüzüme bak!
Bulutlar kalın kalın giyinmeye başladı
Yaz bitti
Kale hepten boş
Yapma!

İ 1997 yılında, Özgür Üniversite kapısından bir adam girdi. Onu görünce şaşkınlıktan, Boran Fırtınası çalan walkmenin stop düğmesine bastım. Adının Jairo Nino Campo olduğunu söyleyen adam "Merr-hia-ba" dedi. Bu onun hikâyesi.

UZAK KÖYLERDEN GÖRÜNEN BİR YAZAR

On dokuz yaşında damarlarından "isyan devrim özgürlük" akan ben bir yanda Aşkın ve Savaşın Gündüz ve Geceleri'ni okuyup, bir yanda Şili'de Allende'nin öldürülmesinin yasını 24 yıl rötarlı tutarken karşıma Jairo Nino çıkttı.

Kolombiya'nın Cucuta şehrinden gelen bu adamın neden Ankara'da olduğuna dair en ufak fikrim olmadığı halde, sorduğu bütün sorulara cevap vermek derdindeydim. Elimizdeki en lüks ikram bakkal salamını "vejetaryenim" diye reddeden Jairo, Ankara'dan önce Güney Afrika'da yaşadığını, Yeni Zelandalı Corina'yla evli olduğunu, onunla Kanada'da tanıştığını, Türkiye'yi çok merak ettiklerini, Corina'nın Bilkent'te iş bulmasıyla beraber kalkıp geldiklerini bir çırpıda anlattı. Durum hayli tuhaftı.

Gelmeden önce Türkiye hakkında hatrı sayılır bir okuma yapan Jairo, İsmail Beşikçi ismini duymuştu. Bu bilgiyle Özgür Üniversite'yi bulmuş, hem Kürt siyaseti hem Türkiye hakkında kafasındaki soruları netleştirmek istemişti. Dümdüz siyah saçlarını hindistan cevizi yağıyla tarayan bir Kolombiya yerlisiydi. Zaman zaman yoga yapıyordu, Budizm'e ilgisi vardı, samba seviyordu, Ankara'da dans edecek yer bulamamaktan şikayetçiydi.

Aramızdaki soru işareti bir türlü kalkmamıştı. İnsan bu kadar karışık bir güzergâh izleyip Kolombiya'dan Türkiye'ye ne demeye gelir ki?

Jairo ve Corina'yla arkadaş olduk. Sonra onlar Ankara'dan "çok sıkıcı" diye İstanbul'a kaçtıklarında da, İstanbul'dan Tayland'a "çok güvensiz" diye göçtüklerinde de bu ilişki kesintiye uğramadı, o gün bugündür sürer.

Sadede gelelim...

2005 yılında 1 aylığına Güney Amerika'ya gittim. Gitmeden önce bu kez ben Jairo'nun bana yıllar önce yaptığını ona yaparak tafsilatlı bir soruşturma başlattım. Yıllardır anavatanına dair tüm sorularımı "Güzel güzel, değişik" diye geçiştiren Jairo, Güney Amerika'ya gitme ihtimalim karşısında dehşete düşmüştü.

"Bence gitme" dedi. Zaten kendisi de Kolombiya'ya artık gitmiyordu. Chavez iktidarının coşkusunu yaşayan Venezuela'yı görmek istediğimi söyleyince burun kıvrıdı. "Bunlar hayal" deyip kestirip attı. Günler gecelerce süren mesaimiz sürekli "Boşver, sen bilirsin, gerek var mı, gerek yok, Hindistan'a gidelim" diye geçti.

Nihayet bir gün ben Jairo'ya "Sen oryantalistisin" dedim. Jairo "Paaaa!" diye bağırды. Çok kızınca böyle yapar. "Paaa, saçmalama!" Bir çırpıda anlattı.

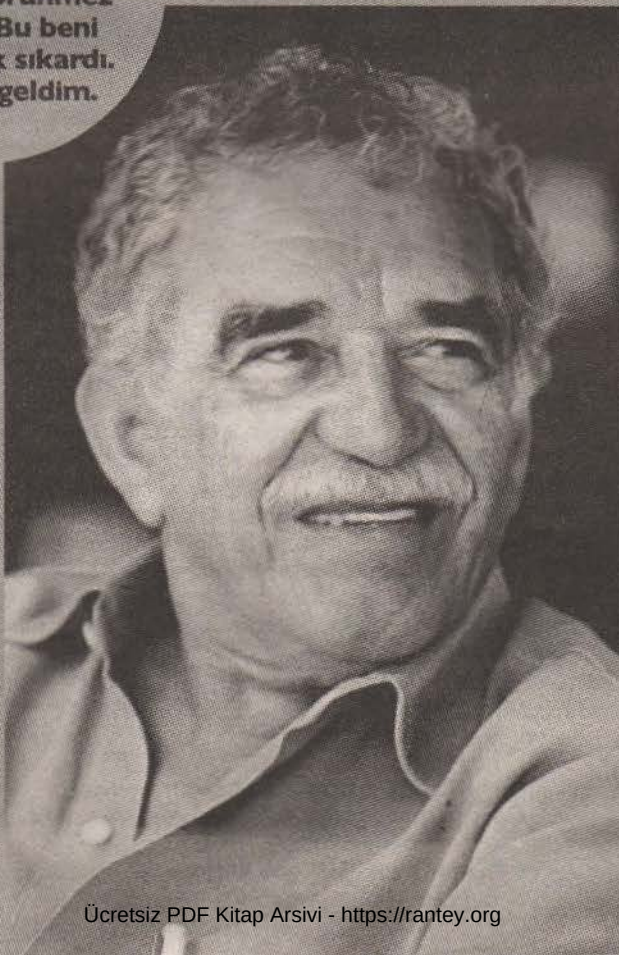
Bir dağ köyünde yaşayan Campo ailesi, Güney Amerika'nın ilğini kemiğini sömüren firmalar, birmek bilmeyen kolonileşme ve bütün kıtaya ruhunu üfleyen Latin baskısından şikayetçiydi. Babası Armado uzun yıllar koka yaprağı toplamış, bunu büyük tekellere sattıktan sonra, Kolombiya'yı köy köy gezen Quintin Lame'nin "Biz sahipsiz domuzlar gibi buraya gelip başkasının tarlasına dalmadık. Burası bizim toprağımız" sözünü duymuştu. Kaybedeceği bir zincir yoktu, bir gün ailesine "Ben FARC'a (Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri) katıldım" dedi.

Kolombiya'da insanın değeri Latin kökenliyse 1, yerliyse 0'dı. Onlar yerliydi.

İki yıl içinde bölgede hatrı sayılır bir lider olan Armado'nun komşuları bir gece "Kapiya çıksana Mestizo" demişti.

Bu olaydan sonra babasını bir daha görmeyen Jairo, onun her bir parçasının yağmur ormanının bir yerine bırakıldığını söyledi. Devlete ve mafyaya karşı çıkmanın Kolombiya'daki cezası ölümle de soğumayan bir intikamdı. Bu olayın hemen ardından

Aracataca'da sıkıldığım uzun günlerde kitap okur, onları yazan yazarları görünmez sanırdım. Bu beni daha da çok sıkardı. O yüzden geldim.

aile önce Bogota'ya göçmüş, sonra Jairo bulduğu ilk fırsatta kapağı Meksika'ya atmıştı. Kıtanın bütün aşağısında kalanlar gibi o da güveni yukarıda sanıyordu. Kanada sınırından geçerken polisten yediği dipçik yüzünün sağından çenesine uzanan bir kavis bırakırken, onu da artık "Vatansız, milliyetsiz, bağısız" yaşamaya ikna etmişti.

"Paaa!" dedi, "Git bir de sen gör..."

Gittim. Chavez'in önce ülkenin sonra kıtanın makus talihini değiştirmek için kurduğu misionları, Küba'nın imal ettiği ilaçları hasır sepetlerde taşıyan doktorlarını, ikonaların ardından bakan Katolik Kilisesi'nin kaygılı yüzünü, Caracas sokaklarına saat 6'yla beraber çöken ıssızlığı, cam kırıklarıyla bezeli pencereleri gördüm. Hiçbiri beni 19 yaşındaki Jairo (evet işe bak ki o da Jairo) ve Hugo kadar etkilemedi.

FARC sempatisini iki genç sınırı kaçak yollarla geçmiş, Chavez'in yarattığı ülkeyi görmeye gelmişti. Venezuelalı arkadaşları onlar için endişeliydi. Hugo, "Muhtemelen ölümsüz" diye gülümserken, ölümü çerez gibi kılan Kolombiya gerçeğini geride bırakıyordu.

Dönüp yaşadıklarını Jairo'ya anlattım. "Bir şey olmamıştır, bak ben buradayım işte" diye beni teselli etti.

Türkiye'de onu sürekli "Bir samba yapsana görelim" diye zorlayan komşularından sıkılan Jairo Tayland'a taşınırken kitaplarını koliledik. İçlerinden bir tane Gabriel Garcia Marquez çıktı. Kitabı uzatıp "Çok yakışıklıdır, o kusursuz bir senyör. Bana tam bir safkansın" demişti. Sen okudun mu?" diye sordu. Sessizlik. Jairo'nun gözünden Gabriel Garcia:

"Kitaba ihtiyacımız vardı. Babam yazarlara mektuplar yazdı. Gabriel Garcia da bunlar arasındaydı. Meksika'ya taşınmış, Kolombiya'ya küsmüş gibiydi. Babam ondan kitap istiyor, bunun köy çocukları için çok iyi olacağını söylüyordu. Yağmur mevsimi geçtikten sonra bir gün eski bir araba postâneye yanaşıp babamı sordu. 'Benim babam o' dedim. Elinde üç koli kitapla bir adam indi. Adının Garcia olduğunu, buradan mektup aldığını, kitapları getirmek istediğini, böylece köydeki çocuklarla tanışabileceğini söyledi. Bir gece kaldı gitti, kitabı da imzaladı. Dedi ki, 'Aracataca'da sıkıldığım uzun günlerde kitap okur, onları yazan yazarları görünmez sanırdım. Bu beni daha da çok sıkardı. O yüzden geldim.'"

Jairo gitti, Gabriel Garcia Marquez göçtü. Dünyanın uzak köylerinde hâlâ çocuklar yazarları görünmez sanıyor.

ERDURAN ABİNİN BENİ KURTARDIĞIDIR

-Son Masal-

Bahçesinde, hangi zamandan kaldığı meçhul mini golf kalıntıları bulunan sabahçı kahvesine iki tarafı ceme-kân bir koridordan girilirdi Erduran abinin. Koridorun sonunda, gelenleri biri büyük ve camlı, biri alçak ve asma kilitli iki kapı karşıları. Kapılardan camlı ve büyük olanı, çay, sigara, küllük ve halıfleks kokan salona açılırdı. Diğer kapı genellikle kapalı durur, koridora saldığı yem ve güvercin boku kokusundan arkasında ne sakladığını açık ederdi. Bizzat Urfa'ya gidip, Hamameci Kör Eyüp'ten alıp getirdiği Miskiler, takla şampiyonu Şebaplar, güvercine heves eden gençlere hediye etmek için beslediği haybeci Mardinler bu kapının ardında, tüneklerinde paçalarını tarayarak Erduran abiyi beklerlerdi. Çünkü güvercinler, kapının her açılışında bu sakallı adamın bir hayır getireceğini bilirlerdi. O ne zaman gelse ya yem, ya su ikmal edilir, kafesler temizlenir, soba harlanır ya da en güzeli havalandırmaya çıkılırdı. O gün canı hangisini çektiyse o şanslı, Erduran abinin nasırlı ve sararık işaret parmağına tutunarak bahçeye çıkar, yayı boşalır gibi, göğe sonsuz taklalar atmaya başlardı. Bu uçuşun lezzetini artırmak için günlerce ince ince taranmış tüyler serin bir huzurla rüzgâra yalatılır, takla dönüşlerinde kanatlara tatlı bir aç verilir, başka irtifalar tadılırdı o sevinçle. Sakallı adam, Erduran abi, hayret ve hayranlığını da saklamadan, çok tabii bulurdu güvercinlerin nihaysiz taklalarını. Kainattaki her canlının payına, hayatını devam ettirsin diye bir kabiliyet düştü, bunları de buydu. Kendisi, uykusuz gecelere çay demlemek kabiliyetine sahipti mesela. Bu kabiliyete mecburdu. Bizim kabiliyetimiz tahsildi. Küçük Hasan'ın ki gırtlara üflemek, muhtarın ikametgâh vermek, güvercinlerinki de bu. Kahvelerde kivinın yeni moda olduğu yıllardı.

Gündüzcüsü sekiz gibi geldiğinden en geç buçukta kahveden çıkar, bu yarım saat içinde gazetelere bir bakar, kuşların yemini suyunu kontrol ederdi. Yalnızca, ayın biri oldumu eve gidip uyumaz, toptancısı, muhasebecisi, zabıtası gelsin de ne alacaksa alsın, ne bırakacaksa bıraksın diye akşama kadar beklerdi. Yine öyle bir gündü. Yücel, Birol, ben, sabahın körüne konmuş bir İnkılâp sınavından çıkmış, yarım kilo börek tarttırıp kahveye koştuk. Güzelce bacaklı, alaca dudaklı, gençten bir kadın ve yanındaki bıyıklı, orta yaşlı adamla oturmuş muhabbet ediyordu kasada Erduran abi. Bizi görünce, "Hah," dedi, "delikanlılara da sorun. Okuyan, araştıran meraklı, duyarlı gençlerdir bunlar." Erduran abinin gönül okşayan takdimiyle işaret edildiğimiz ikili bize doğru döndü, gülümsediler eşzamanlı. Tanıştık, davet beklemeden masamıza oturdular, çantalarını çıkarıp sattıkları set set kitapları anlatmaya başladılar. Genç kadın, dolgun dudaklarını bebek gibi büze büze elindeki klasörde fotoğraflı broşürleri bulunan setleri övüyor, arada bir adam söze girip abice bir tonda bu kitapların zaten duyarlı herkesin evinde olması gerektiğini söyleyip vicdanımıza oynuyordu. Otuz beş kitaplık, cıvı cıvı Aziz Nesin setleri, ciddi yüzleri ve iri kıyım gövdeleriyle insanı ürktüren klasikler, Yaşar Kemal'in, Kemal Tahir'in, Orhan Kemal ve Nazım Hikmet'in abideleri ve rengârenk Sol Yayınları... Bunun dışında Başkan'ın bilim-kurgu dizisi, Pardayanlar, Sherlock Holmes ya da Arsene Lupen dizileri, iştah kabartıyor, Orhan Pamuk, Ahmet Altan yeniye çağırıyor, yavaş yavaş aklımızı çeliyordu. Kitaplar güzeldi, niyetine de girmiştik girmesine de hem para yoktu, hem de biraz birbirimizden çekiniyorduk. Para konusuna abice sesli, kalınca solcu bıyıklı adam çözüm getiriverdi. İstedğimiz kitapları alacaklık, birer kefil bulursak

senet yapıp peyderpey ödeyecektik. Birbirimize kefil olsak, oluyor mu, dedik; olur, dedi. İkna olduk. Ama öbür meseleyi öyle kolay çözemedik tabii. Sol klasikleri istiyorduk elbet hepimiz, ama gözümüz öteki ciciillerde, meraktan geberdiklerimizdeydi de bir yandan. Çekindik birbirimizden, birbirimize 'hevesli taze' görünmekten. Sol klasikler öyle renkli şekerler gibi okunmayı beklerlerken. Şöyle Marx'lı, Engels'li, en partücüsinden Lenin'li birer set yaptırarak kendimize, kaldık. Başka bahara ertelendi öbürleri. Olsun, ömrümüz daha ne çok o zaman. Zaman, kırmızı Winston'ın folyosunun gümüş rengi olduğu zaman, evlerde lambaların çoğu floresan.

Bir hevesle zoraki alınan klasiklerin ekserisi bir onar on beşer sayfa okunup ve dahi koca koca paragrafların altları çizilip bir kenara bırakıldı birkaç ay içinde. Senetleri ödemeye gelince, heves, kitapları okumaktaki kadar bile sürmedi. Birer taksit yatırıp çekildik köşemize. Birol bir ikinci taksit de yatırdığını söylüyordu gerçi. Bilemem.

Hemen bir altı ay arayan soran olmadı. Uzun bir kayıtsızlığın ardından, bize kitapları satarkenki abiceliğini korumaya hiç tenezzül etmeyen tonlarda telefonlar açmaya başladı çeşitli kanallardan adam. Ben, geçen sene atıldığım yurdun numarasını vermiştim iletişim için. Yücel yerel radyonun istek hattının numarasını yazmış forma, Birol, fakir ama onurlu bir devrimci olduğu için, safça, evsahibinin telefonunu vermiş. Evsahibi bir sabah Birol'un kapısına dayanınca ortaya çıktı işin aslı. Adam bizi arayıp duruyormuş epeydir. Erduran abinin kahveyi bile aramış. Çekti bizi kenara, "Oğlum," dedi, "Beni neden arada bırakıyorsunuz. Adam evi belledi, günde iki sefer arıyor. İnşaata mı girer çalışsınız, gelin arabası mı durdurursunuz, ne yaparsanız yapın, temizleyin bu işi." Tamam dedik demesine de, benim üç aylık kira duruyor, elektrik kesildi kesilecek. Birol desen parasızlıktan zafiyet geçirmek üzere. Yücel, "boşver," diyor, "Bir bok yapamaz, iki kitap için mahkemeye mi verecek. Dünyanın parası o işler, kim uğraşır hem. Arar arar bırakır. Kaç paralık şey!" İkna olmadık. Adamdan değil de Erduran abiden ürktük biraz. Erduran abi eski Aydınlikçi, emekli devrimci. Biz de devrimci diye gezinen çocuklarız, istemiyoruz bizi kolpacı bilsin. Babamdan para istedim ben, okuldan bilmem ne için lazımmış diye. En azından bir iki taksit öderim diye düşündüm. Birol da Rapido setini satılığa çıkardı. En çok o üzülüyordu bu duruma. Devrimci olmasa evliya olacak kadar ahlaklı ve doğru bir adamdı Birol.

Yetişemedik. Babam ay başında yatırırım demişti. Gelemedi gitti o ay başı, bir hafta oldu, iki hafta oldu ses yok. Sınavlar bitince memleketine gitti Yücel. Birol'un Rapidoları da bir türlü müşteri çıkmıyordu. Parasızlıktan ekmeğin içine tuz ekini yıyordu.

Kabak da ona patladı zaten. Okuldan çıktığını görünce fotokopininin köşeden fırlayivermiş adam, atlamış Birol'un üstüne. Elinde araba fırçası sapı. Ver Allah ver etmiş Birol'a, o solcu şefkati ve gülümseyen bıyıklarıyla bizi kitapların sihirli dünyasına davet eden adam. Okulun önünde nöbet tutan çevikler zor almış elinden. Ben Erduran abinin kahvede Cepheli bir çocukla tavla atarken olmuş bütün bunlar. Ağzı burnu bir tarafta, üstü yırtılmış, kollar kıpkırmızı girdi kahveden Birol. Götüne götüne vurmuş adam, denk getirdikçe. Oturamadı bile, ayakta anlattı soluk soluğa, okey takımlarının konduğu rafa dayanıp. Cepheli çocukla ben çoktık. Etraf masalardan da

görüp gelen solcu çocuklar oldu. Gidip indirelim, dedik. İndirelim indirmesine de, nerede bulacaktık? Merakımız çok uzun sürmedi neyse ki. Adam, feryat figan içeri girdi. "Senin de defterini dürdüm şimdi!" diye bağıyor, üstüne üstüne yürüyordu. Kümese tilki girmiş gibi bir patırtı koptu içeride. Ortadaki sobanın çevresine, ucuz komedi filmlerini kışkandırıcısına bir koşuşturma başladı. Tam adam bana bir tane denkleştirmişti ki, Erduran abi yerinden fırladı, adamın önüne geçti. Dengince biri adamı tutunca, solcu çocuklar diklenecek gibi oldular. Erduran abi, "Uz durun ulan!" diye bağıyor onları da geri püskürttü. Adam, kucaklanmış halde hâlâ bana bağıyor, arada pert ettiği Birol'a ve mevcudu bulunmayan Yücel'e de saydırıp, esir edildiği kucağı bozmaya debeleniyordu. Gerilimin düşer gibi olduğu bir anda, Birol'a bana "Gidin siz," dedi, Erduran abi. Adam gene celallemeye kalkışmıştı ki güvercin kokulu koridoru hızla geçip sıvıştık.

Biz gittikten sonra Erduran abi bir sandalye çekip oturtmuş adamı. Bir de orta kahve vermiş kucağına. Nedir, demiş. Ne kadar borcumuz varsa ödemiş. Hatta, çocuklar anlattı sonra, birlikte bankaya, para çekmeye gitmişler. Yüzüne bakamadık günlerce Erduran abinin. Huzuruna çıkamadık. Yine imdat çekicimiz olmuştu.

Birol ikinci taksiti yatırdığı yetmezmiş gibi dayığı yediğiyle kaldı garibim. Aylarca kahvede çalıştı, Erduran abinin yanında. Güvercinlere su verdi, yem verdi. Taklaya fırlatmayı öğrendi onları. Azıcık borçtan, çoğu da vefadan, hiç yüksünmeden gitti geldi, kimi tam gün, kimi yarım gün. Ben, parayı ödemeyi teklif ettim, babam göndermişti paramı. Kabul etmedi. Nasihat verdi. "Girmeyin böyle eşekliklere bir daha, maçanız yoksa" dedi. Memlekete gindince, tirci dayımın terastan bir çift safkan Miro ayarladım ona. Göğsü sütlü kahve, ördekbaşı gibi karayemiş gerdanlı, paçaları kırçılı beyaz. Nasıl da oyuncu allahsızlar. Havalara uçtu Erduran abi, taklalar atacak sandım. Borcu, kızgınlığı unuttu.

Günler sonra döndü Yücel. Babası ödemiş memlekettten bütün borcunu. Biz anlattıkça güldü, güldükçe bazı yerlerini bir daha bir daha anlattı. Garibim Birol, alınmıyordu bile artık. Alınacak gibi olsa, pişkin sırtıyordu Yücel. "Olsun kardeş, soran olursa, ben Marx için, Lenin için dayak yemiş adamım, esaslı devrimciyim, dersin."

**Soran olursa,
ben Marx için,
Lenin için dayak
yemiş adamım,
esaslı devrimciyim,
dersin.**

İSTANBUL'DA KÖPEKBALIĞI GÖZLEMCİSİ OLMAK

Hakan Kabasakal
(44 yaşında, Adanalı)

- İstanbul'da Ömer Hayyam'daydı evimiz Balık Pazarı'na çok yakındı. Rahmedil annemle birlikte sık sık giderdik. 70'li yıllarda dev orkinozlar ve kılıçbalıkları gelirdi pazara. Kuyrukları dükkânlardan dışarı taşacak kadar büyük olurdu. Büyük balıkları ilk kez orada gördüm.

- Annemle babam ilk deniz gözlüğümü beş yaşına bastığımda almışlardı. İnşaat kumlarında bulduğum deniz kabuklarını su dolu kovaya koyar, sonra nefesim bitene kadar onları izlerdim. Deniz canlılarını toplar, kurutur, saklardım.

- 1988 senesiydi ve İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi'nde 2. Sınıf öğrencisiydim. O yıl fakülte kütüphanesinde bulduğum bir kitaptır (About Sharks and Shark Attack) köpekbalığı merakımın başlangıcı. Yıllar yılları kovaladı. Yüksek Lisans'da tüm Batı Karadeniz kıyısı boyunca vatozları ve köpekbalıklarını araştırdım. Doktora yaparken bu sefer Kuzey Ege'de köpekbalıklarının peşine düştüm. 2011 yılında da Türk Sularında Köpekbalıkları isimli bir kitap yayınladım.

- Yıllar önce Gökçeada'da doktora tezim için denize çıkmak üzere uygun tekne arıyordum. Kaleköylü Çavuş kardeşlerin Şeker Baba-2 trolünde hem tayfa hem de araştırmacı olarak çalışmak istediğimi söylediğimde kardeşlerden küçük olanı "Sen deli misin, köpekbalığını araştırıp da ne yapıcın?" demişti.

O teknede tam 7 yıl geçirdim ve tekneye her gelişimde beni "Hoş geldin camgöz delisi!" diye karşıladılar. Buz gibi güvertede saatlerce yorulmadan köpekbalıklarını incelememi hep aynı şaşkınlıkla karşıladılar.

- İstanbul kıyılarında da köpekbalığı var. Domuz köpekbalığı, boz camgöz, kamçı kuyruklu camgöz, keler ve diğer camgöz türlerinden oluşan irili ufaklı 13 köpekbalığı türüne rastlamak mümkün.

- Aslında Marmara'nın ve Boğaz'ın dibi yüzeyden görüldüğü kadar kirliliği değil, 70 m'ye kadar dalmışlığım vardır. Yüzeydeki bulanıklığı aştıktan sonra dipte duru bir karanlık sizi bekler.

- Köpekbalıkları beslenme zincirindeki tepe yırtıcılarıdır. Ortamda yeterli besin varsa orada yaşamayı tercih ederler. Bu yüzden Marmara ve İstanbul kıyılarında köpekbalıklarının bulunması; buralarda işlerin hâlâ yolunda gittiğine dair önemli bir ipucu. Bu, denizden vazgeçmeyip onu korumak için çaba göstermemiz gerektiğini yüzümüze vuran bir ipucu hem de...

- Koca gözlü kamçı kuyruğunu (Alopias superciliosus) Marmara sularında ilk kez bir meslekdaşım ile kayda geçirmiştik. Aynı şekilde civili köpekbalığının (Echinorhinus brucus) yaklaşık bir asırlık aradan sonra Marmara'da yeniden kayıtlara geçirilmesi de meslekdaşım ile ortak araştırmamızın meyvesidir. Ancak türünü ilk kez benim tespit ettiğim bir köpekbalığı yok. Belki bir gün o da olur.

- Marmara'ya iyi davranmadığımız açıkça ortada. Yedik, içtik, tükettik ve orta kalan ne varsa Marmara'ya attık gitti. Kıyılardaki yağmanın neden olduğu habitat kaybını açıklamak için söze gerek yok. Dipte tekerlekten şişeye, konserve kutudan oturağa kadar ne ararsanız var. Deniz bunları bile sahipleniyor, üzerlerini midyeyle, yosunla, kabuklarla kaplıyor ve bizim çöpümüzü gizlemek için canla başla çalışıyor.

- Köpekbalığından korkmak gerektiğine inanmıyorum. Onlar sadece doğalarının gerektirdiği gibi davranıyorlar, hepsi bu. Beni hiç ısırmaya çalışmadılar.

- İstanbul'da köpekbalığı uzmanı olmasaydım, pilot olurum....

Dar sokaklarda alınının teriyle, sırtında semer veya küfeyle dolaşan, Tahtakale'yi sırtında taşıyan hamal abillerle konuştuk...

TAHTAKALE'Yİ SIRTINDA TAŞIYANLAR

Hac malzemelerinden kuruyemişe, kahvaltıcılardan prezervatif ve cinsel istek artırıcı haplara... Daracık sokaklardan sıran gün ışığının hasır bir sepete vuruşu, satıcıların bağırışlarının birbirine karışarak kulaklarınızda bıraktığı anlamsız sesler... Turistlerin şaşkın bakışları arasında başka bir yerde rastlama imkânı bulamayacağınız abidik bir nesneyi çok ucuza almanın heyecanı... Neresinden girilirse girilsin mutlaka başka bir yerinden çıkılan ve içinde kaybolunan; Mısır Çarşısı, Kapalı Çarşı, Borsacılar Sokağı, Mercan Yokuşu'yla bambaşka bir âlem Tahtakale.

Ramazan Yaman: Ben yirmi seneden beri bu işi yapıyorum, on senedir de Tahtakale'deyim. Önceleri semt pazarlarına giderdim ama şimdi pek kalmadı tabii. Burası da eskisi gibi değil artık. Bizim işte bölük sistemi var. Ben bölükçü değilim, tek çalışırım. Ellerin poşetler yürürken Araplara, "Hacı hammali taksii" derim, onlar da "Okey" derse taşıırım. Bazıları gezdirmemi de ister. Dört beş saat dolaştığımız oluyor, bir nevi rehberlik ediyorum. Kış oldumu işler düşüyor. Yağmurda küfe ısladımı yandın, hiç taşınmaz oluyor. Zaten yapılacak iş değil bu, çaresiz işi. Ne kazandığın belli değil bir kere. Sigorta yok. Siftah yapmadan bitirdiğimiz günler oluyor ama aç bırakmaz Allah'a şükür. Beni salsalar, köye geri dönerim aslında ama köyde de yapacak bir şey yok. İki yıl evvel dizimden ameliyat oldum, menüsküs varmış. Şimdilerde yine ağrıyor. 6-7 bin lira kadar Bağ-Kur'a borcum var. Emekli olsam bırakacağım bu işi hayırlısıyla...

Ömer Okan: Bizim iş çok eskidir. II. Abdulhamit döneminde buralarda hep Yahudi, Ermeni, Rum tüccarlar varmış. O zamanlar padişah, bir taşıyıcılar bölüğü kurulmasını emretmiş. Kurtuluş Savaşı zamanında hamallar cepheye parasız yük taşımış. Mustafa Kemal de vergiden muaf etmiş hamalları. Çok köklü meslektir. Sonra iş te o dönemden bu döneme kadar gelmiş. Benim dedem de hamaldı. Babama geçti, şimdi de ben hamallık yapıyorum. Çocuğuma hamallık yaptırmayacağım. Bizim bölümümüzün

ismi "Şekerci Bölüğü", yüz kişi çalışıyoruz. Tahtakale civarında 14 bölük var: Kapalıçarşı, Çakmakçılar, Meydancık, İpçiler... Her bölüğün kendi sınırı var. Kimse kimsenin sınırını ihlal etmez. Her bölüğün amiri yani kâhyası var. Kâhya çift yevmiye alır, ondan sonra "Kesedar" ve "Kolbaşı" gelir. Kâhyayı kendi aramızda seçeriz. Bizde demokrasi vardır. Çoğunluk ne diyorsa öyle hareket ederiz. Baktık seçtiğimiz kâhya işi beceremiyor, hemen değiştiririz. TBMM'den daha demokratız. Aramızda kavg

çıkamaz. Malları semerle taşıırız. Semer deridendir, ağırlığı 5-6 kilo, içinde sap saman var. Dükkânlara mal gelince, bize haber gelir. Biz de taşıırız. Tek seferde ortalama 100 kilo alırız sırtımıza. Günün sonunda paralar havuzda toplanır. Sonra kâhya, ortak bölüştürür herkese. Tahtakale çok değişti. Eskiden buradaki esnafa hamal iç içeydi. Şimdi herkes birbirinin kuyusunu kazıyor. Herkes fakirleşti. Eskiden iyi para kazanırdık bu işten ama artık öyle değil. Millet

Tahtakale'ye eskisi gibi gelmiyor. Günlük 5-10 lira kazandığımız bile oluyor. Sigortamız yok. Zaten ben anlamıyorum. Mesela buralara turistler geliyor. Nasıl geliyorlar? Çoğu emekli. Bizim ülkede en yüksek emekli maaşı ne kadar? Diyelim iki bin lira. Sen iki bin lirayla buradan, bu turistlerin memleketine tatile gidebilir misin? Yok. Başbakan ne diyor? Üç çocuk yapın. Bizim işportacı Mehmet var, dört çocuk yaptı geçinemediler. Sonra karısından ayrıldı. Şimdi burada kim suçlu? Siz gelip bizle konuşacağınıza, bunların cevabını verin. Buradan sesleniyorum, şimdi burada kim suçlu?

"Ensesine sokulu kamburunu kaşdı, şu kocaman bavulu beş kuruşa taşıdı."

Sait Faik Abasıyanık

“İTİRAZIM VAR, BU YALAN DOLANA!”

Bir süredir, astronomiyle ilgili kitaplar okuyorum. Hubble teleskobuyla çekilmiş evren fotoğrafını çantamda taşıyorum. Dünyadan bakınca, birçok galaksinin, milyonlarca yıl önceki halini görüyoruz. Yani, uzayda müsait bir yerden, süper bir kamerayla yeryüzüne bakarsanız, dinazorları görmeniz işten değil! Astronomi, insanı dünyadan, Türkiye’den, gündemden uzak tutuyor. Evrenin derinliklerindedir. Gezegene özgü fizik kanunları bile seni bağlamıyor artık. Tek sorun, ortalama sıcaklık -270 derece! Tavsiye ederim. Oh, mis.

UZAYLI NAZARI

Derken, Onur Ünlü’den bir telefon: “Müsaitsen, filmi izlemeye ne dersin?” Koşarak gittim, Onur’un yeni filmi İtirazım Var’ı karanlık bir odada, tek başına izledim. Olağanüstü. İlginç, heyecanlı, matrak... Odanın alacakaranlığı içinde bilgisayarlar, kameralar, lensler filan var. Ve bir uzay gemisinden, süper bir teleskopla dünyaya bakan bir uzaylı gibi hissettim. Selman Bulut’u tanıdıkça (Serkan Keskin), ben de artık yeniden dünyalı, dahası Türk olmak istiyordum. İslam’a dönmek, Selman Bulut’la namaz kılmak, satranç oynamak, türkü söylemek ve ringe çıkmak!

TEKRAR İZLERİM... KEŞKE DEVAMI ÇEKİLSE

Esaslı sanat eserlerin iki önemli özelliği vardır: İlk okuyuşta, ilk izleyişte, “Ben bunu tekrar okurum/izlerim” dersiniz. Bir de “Keşke kitabın/filmin devamı yazılsa/çekilse.” İtirazım Var, bu ikisini de dedirtiyor: Serkan Keskin, Selman Bulut rolünde kusursuz bir performans sergilemiş. Bir saniye bile teklemiyor. (Bu yazı yayına hazırlanırken sırada hikaye hızla akıyor, sinematografi çok güçlü. İtirazım Var, eminim ki Türk sinemasının unutulmaz yapıtları arasında yer

alacak: Kanun Namına, Kızılırmak Karakoyun, Sevmek Zamanı, Köroğlu, Yol, Kuyu, Vesikalı Yarım, Hababam Sınıfı, Selvi Boylum Al Yazmalım, Muhsin Bey, Herşey Çok Güzel Olacak... gibi.

***

Galaya da gittim. Bu defa İtirazım Var’ı daha çok beğendim. Ayrıca, arkadaşlarla birlikte dev perdeden izlemenin zevki başkaydı. Bir kez daha “Tekrar izlerim” ve “Keşke devamı çekilse” diye düşündüm. Hep birlikte uzun uzun alkışladık filmi.

Çıkışta, sevinçten birbirimize sarıldık. Geceyarısı olduğu halde, kokteyl faslı filmiden önce bittiği halde, kimse eve gitmiyordu. Bahçede, heyecanla filmiden bahsediyorduk...

***

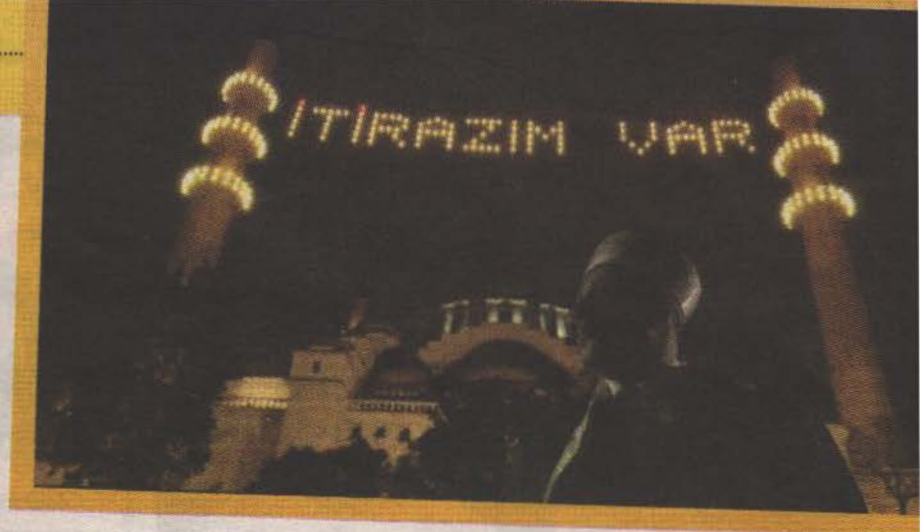
Konuyu özetleyeyim: Selman Bulut; antropoloji yüksek lisansı yapmış, bağlama çalan, satranç oynayan, vaktiyle boksla iştigal etmiş bir imamdır. Duldur. Kızıyla birlikte yaşamaktadır. Bir gün, namaz kıldırırken cemaatten biri “DUF! DUF!” İki kurşunla vurulur... Selman Bulut, istemese de kendini cinayet soruşturmasının içinde bulur. Cenazeyi yıkamadan önce cinayeti çözebilecek midir?..

YİĞİT ÖZGÜR İLE ONUR ÜNLÜ’NÜN ORTAM YÖNÜ

Selman Bulut, Türk sinemasında bir ilk. Zira, sinemamızda imamlar hep vampir gibi gösterildi: Kanca suratlı, burnunun ortasında kocaman bir et benî, çatık kaşlı, ağzından köpükler saçan, kirli pençelerini sallayarak tehditler savuran yobazlar... Karikatürlerde imamlar zebani gibi çizilirdi: Bağnazlık timsali mahluklar... Çirkinliğin zirvesinde nara atan kokuşmuş canavarlar... (Yiğit Özgür, 2000’li yıllarda imamları sempatikleştiren, çok komik esprilere konu eden karikatürler çizinceye dek durum bundan ibaretti.) Şehirli dindarlar, bu durumdan ziyadesiyle müteessir olurlardı. “İmamları, dindarları niçin bu kadar kötü gösteriyorlar? Amerikan filmlerindeki rahiplerin saygınlığı neden imamlardan esirgeniyor...” diye hüznülenirlerdi. Sanırım bu nedenle Samanyolu, Kanal 7, TGRT gibi kanallar, din adamlarını melekleştiren diziler, filmler hazırladılar. Fakat... Ana akım Türk sinemasında saygıdeğer, kanlı canlı, karizmatik bir imamı ilk kez 20014 yılında, İtirazım Var’da görebildik! Yoktu işte. Takva’daki tüm dindarlar ya üçkağıtçı ya da budalaydı. Vizontele’de bile, imam “kekeme” ve kifayetsiz bir figürdü. Serkan Keskin’in olağanüstü oyunculuğuyla hayat bulan Selman Bulut ise Entelektüel, doğal, muzip, kalender...

“AHLAK VE İNSANLIK ONURU” İÇERMESİ NEDENİYLE YASAKLIYORUZ!

Kültür Bakanlığı, İtirazım Var’a 18 yaş sınırı getirdi!

Üstelik, yaş ‘tahdidinin’ duyurulduğu metin çok ilginçti: “Yönetmeliğin 11. Maddesi gereğince film, çocukların ve gençlerin ruh ve beden sağlığını etkileyici unsurlar, genel ahlak, insan onuru ve şiddet içermesi nedeniyle 18 yaş ve üzeri izleyici kitlesi içindir.” Doğru okudunuz: “Genel ahlak, insan onuru” içermesi nedeniyle! Böyle durumlarda, “Söyleyene değil, söyletene bak” derler. Kültür Bakanlığı, ana akım Türk sinemasında, imamı saygın ve latif bir insan olarak sunan ilk filmi, “İnsan onuru” içerdigi için 18 yaş altı izleyiciye haram etti!

RECEP İVEDİK'E EVET, SELMAN BULUT'A HAYIR!!

Hükümet, zımnen “Recep İvedik’e eyvallah, fakat Selman Bulut’tan hazzetmiyoruz” diyor: “18+, yani bu muzır bir yapım; ailenizle izleyemezsiniz, normal insanlara göre değil...” diyor. “Bu filmi izleyenler BİZden değildir” diyor!

***

Bu anormallik karşısında tavrını espiyle dile getirenler oldu. Onlara imreniyorum. Cidden. Ben o kadar sakın olamıyorum. Cem Yılmaz, Twitter’da “Sinema filmlerine yaş sınırı getiren kurumdan istek yapabiliyor muyuz? Mesela bana 21 ver, 43 ver diyebilir miyiz? Ver oradan bana bi 53!” yazdı.

**Millet,
sanatsız
yaşayabilir,
fakat sansürcü
asıl**

(S.J. LEC)

TÜM ÇOCUKLARIN, KARİKATÜRÜNÜ ÇİZDİĞİ LİDER

İktidarın yanlış politikaları karşısında, üç yola başvurulabilir: Mizah, eleştiri, direniş. Demirel, Özal, Ecevit ve koalisyon hükümetleri sırasında, hatalı politikalarla alay edilirdi. Demirel, tahminimce dünya tarihinde en çok karikatürü çizilen politikacıdır. Bizim zamanımızda, hemen tüm çocuklar 4 şeyi çok iyi çizerlerdi: Kurukafa, Türkiye haritası; Demirel ve Özal karikatürü! Düşünün, ülkedeki tüm çocuklar sizin karikatürünüzü çiziyor! Demirel fıkraları, ciltlerce yayınlanırdı. Başbakan Yıldırım Akbulut, uzun yıllar bir mizah fenomeni olarak destansı eserlere konu edildi... Ne Demirel, ne Özal, ne de bir başka lider mizahçılara dava açtı. Politikacılar hakkında şakalar yapılması, halkın hükümetle münasebetinde barışçı veya barışmaya açık bir yönü canlı tutuyordu.

MİZAHTAN ANLAMAZ, ELEŞTİRİYE KAPALI, DİRENİŞE TAHAMMÜLSÜZ

Eleştiri, haliyle, daha ciddi bir reaksiyondur. Gene de, eleştirinin özü itibarıyla barışçı olduğu ve bir dayanışma motifi içerdiği unutulmamalıdır.

***

Direniş ise, iktidarın zulmettiği koşullarda ortaya çıkan bir tepkidir. Artık şaka yollu takılmalar veya eleştirel analizler kâr etmiyor demektir. İnsanlar tüm dünyada, tarih boyunca “Normal bir hayat” yaşamak için direnişe geçerler. Esasen ekstra, umulmadık, lüks talepleri yoktur. Sadece, haklarını isterler, hepsi bu.

***

AK Parti döneminde karikatüristlere davalar açıldı...

İktidarın politikalarını eleştiren hemen tüm yazarlar medyadan kovuldu... Hükümet; ders kitaplarına, kültür yayınlarına ve bilim sanat eserlerine sansür uyguluyor.

***

Artık, espiyle yumuşatabileğimiz bir tavır yok ortada. Mevcut otorite, eleştiriye açık olmadığını netlikle ortaya koydu. Ve kısıtlamalar, engellemeler, yasaklar, işten kovmalar... bitmek bilmiyor.

"İÇİNDE KAHKAHALAR ÇINLAYAN BİLGELİK"

Onur Ünlü'ye ve İtirazım Var'a gelelim. Film, eminim ki Türk sinemasının başyapıtlarından biri olarak tarihe geçecek. Fikr'i orijinal. Senaryo saat gibi işliyor. Başkarakter çok cazip. Aile, para, günah, faiz, iman, aşk, yalnızlık, sanat, hak, arkadaşlık... gibi konular, birbiriyle iç içe, kıvrımlı, son derece tatlı ve etkileyici bir şekilde anlatılıyor. Komik ve dokunaklı, heyecanlı ve zeki, enteresan ve müthiş bir film İtirazım Var. Nietzsche "İçinde kahkahalar çınlamayan bilgeliğin de nedir ki?" der. Eminim, Onur'un filmi izlese çok severdi. Tanısa, Onur'u da severdi. Ben de Onur'a, "Bizi tanıştırsana Nietzsche'yle" derdim...

***

Peki filme neden 18 yaş sınırı getirildi? Hakikaten, yasaklama metninde de dile getirildiği gibi, film "ahlak ve insan onuru" ihtiva ettiği için olsa gerek. İnanın, başka bir neden göremiyorum.

TÜM ZAMANLARIN EN BÜYÜK AŞKI

Onur Ünlü ve arkadaşları, Leyla ile Mecnun dizisiyle, TRT'yi yıllar süren kış uykusundan uyandırdılar. Tüm zamanların en büyük aşkını, şefkat yüklü bir güleçlikle anlatan dizi öylesine ilgi gördü ki, IMDb'deki, dünyanın gelmiş geçmiş en iyi dizileri listesinde ilk 10'a girdi! Bu, TRT'nin asla hayal edemeyeceği türde bir başarıydı. Devlet kanalı, nihayet hem popülerleşmiş, hem de prestij kazanmıştı.

***

Derken, Onur Ünlü, Ahmet Mümtaz Taylan, Ali Atay, Serkan Keskin... Gezi eylemlerine katıldılar. Hepsini birbirinden değerli sanatçılar "Gezici" yaftası yapıştırılarak TRT'den uzaklaştırıldılar. Türk televizyon tarihinin en iyi dizilerinden biri olan Leyla ile Mecnun yayından kaldırıldı! Leyla ile Mecnun'u çok sevmiştik. Devlet, sevenleri ayırdı...

***

Halbuki, Onur Ünlü; Polis, Beş Şehir, Celal Tan ve Sen Aydınlatırsın Geceyi, filmleriyle birçok ödül almıştı. Her filmi, ona mesafeli duranlar tarafından bile dört gözle bekleniyordu. Müdanasız, fiyatlı, has bir sinemacıydı.

YASAKLA ADALET, CEZAYLA ASAYİŞ SAĞLANIR MI?

Yani... "Biz dindar bir hükümetiz" diyenlerin, bir türlü oluşturamadıkları türden bir cazibeye sahipti Onur. Sinemaya hayatını koydu. Fakat devlet sanattan anlamıyordu işte. Sadece sanattan mı? Ahlak, haysiyetten, hakkaniyetten çok mu anlıyordu?

***

Yasakla adalet, cezayla esenlik sağlayabileceklerini sanıyorlar besbelli. Ayetlerin, deyişlerin, Yunus Emre'den mısraların okunduğu... Umut veren... İnsanın ufkunu açan, gönlünü zenginleştiren, tertemiz, pırıl pırıl bir filmi karalıyorlar! Bakara Suresi'nden ayetler okunan bir filmi... "Bakara makara" diyerek Kur'an'la alay eden bir zihniyet, ahlak adına yasaklıyor!

"AŞIRI ACIKLI" BİR BİLMECE

Anlamıyorlar. Gökyüzüne, kainatın derinliklerine bakarak, kalpten bir salavat getirmeyi anlamıyorlar. Pir Sultan'ın dilindeki "Allah" lafzının eşsiz zarafetini

anlamıyorlar. Her şeyi kendinde hak görenler, "Kusuru kendinde görenleri" anlamıyorlar. Uzayda bir adım öteden bakınca, uğruna benliklerindeki cevheri yere çaldıkları şunca paranın pulun hiç mesabesinde olduğunu anlamıyorlar. Kimseye eyvallah olmayan yoksulları, bankadaki hesabına yatırılan milyonları reddeden Selman Bulut'u anlamıyorlar. Vicdana hizmet eden dehayı anlamıyorlar. Çok acıklı bir bilmecedir bu: Anadolu'nun köylerinden, kasabalarından, şehirlerinden kopup gelen dindar çocuklar... Nasıl olur, iktidara gelince

"Abdest alırlar da temiz olmazlar?" Nasıl olur, tüm o ilahileri, türkülerini unuturlar? Neşet Ertaş'ın "Dünya senin vatanın mı, yurdun mu?" sorusuna doğru cevap veremezler?

Komik ve dokunaklı, heyecanlı ve zeki, enteresan ve müthiş bir film İtirazım Var.

ANADOLU'YU BAŞKA BİR GALAKSİYE TAŞIMAK

Avrupalılar gibi, Avrupalı bir demokrat olmak istemiyorum. "Efendim, sansür, insanları dolaylı yollarla tabi tutarak toplumsal barışı zedeler..." demeye lüzum görmüyorum. Bu memlekette Anadolu demokrasisi, derin bir kardeşlik hukuku olsun istiyorum. Bizi birarada tutan, bizim göğümüzdeki yıldızları bir arada tutan kardeşlik sırrına mazhar olalım istiyorum. Recep İvedik'in yellenmesine sırtarak eyvallah diyen din bezirganlarını, Selman Bulut'un mert sözleri karşısında etekleri tutuşmuş halde görünce, tüm Anadolu'yu bir halı gibi altlarından çekesim geliyor. Bu toprakları bir halı, bir seccade gibi katlayıp sırtıma atasım, gidip başka bir galaksiye seresim geliyor! ✨

NOT: Yazı, yayına hazırlanırken, İtirazım Var, İstanbul Film Festivali En İyi Yönetmen ve En İyi Erkek Oyuncu Ödülleri'ni aldı. Onur Ünlü, ödül konuşmasında "Güzel şeyler yapmak, adil şekilde yaşamak istiyoruz" dedi. Yani, tüm direnişçilerin istediği şeyi, sadece normal bir hayat istiyordu işte!

Yüzüne bakmadı bile, bakamadı. Bir yanda kocası, bir yandaysa tanımadığı bir canavar; bakamadı işte...

- Dışarı çıkabilir miyim lütfen?
- Hayır, lütfen gitme. Önce konuşalım, beni anla... Seni seviyorum ve senden çocuğumun olması kadar istediğim bir şey yok. Sen, istemediğini kararlı söyleyince kendimi kaybettim, lütfen bağışla... İstemedim oldu... Lütfen...

Kendini bitkin hissetti, anladı ki harala gürele olmadan bu kapıdan çıkamayacak, dldşemedi doğrusu... Odasına doğru yürümeye çalışırken sözler ağzından dökülüverdi...

- Hz. Ömer dört şeyin geri dönüşü yoktur der: söylenen söz, atılan ok, geçmiş hayat, kaçırılmış fırsat. İçinde sana göre olanı var mı?

ŞİMDİ KUŞLAR BİZİ NASIL GÖRÜYORDUR HÜSEYİN ABİ?

Birdy. Alan Parker'in çektiği, Matthew Modine ve Nicolas Cage'in oynadığı o filmi her izlediğimde, Modine'nin canlandırdığı o çocuk, bizim Kuşçu Hüseyin'i hatırlatıyor.

Filmin meselesi 'yakıcı Savaşlar; gençlerin kanatlarının kırılmasıyla başlar; ilk kurşunlar; mevzilerinde kanatsız kalmış çocukların hayallerine saplanır ki, sonrasında hayalsiz kalan çocuklar gözlerini kırpmadan kurşu mevzidekileri yok etmenin peşine düşsün.

Kuşçu Hüseyin in önce iki oğlunun ve sonrasında kendisinin de kanatları başka başka savaşların içinde kırıldı. Büyük oğlu Murat, 1994'te İzmir Foça'ya acemi birliği ne, oradan da usta birliği ne Eruh'a gitti. Daha usta birliğine gideli bir ay bir buçuk ay olmuştu ki, mahalleye gelen askeri platalı Reno'dan inen bir teğmenle bir astsubay başçavuş, Murat'ın şehit olduğunu Hüseyin abiyle karısı Meriç ablaya tebliğ etti.

Hüseyin abinin kuşçuluğa merakı da Murat'ın ölümünün ardından başladı. Unkapanı'nda geçit altında bir kuş pazarı kuruluyordu. İstanbul'un dört bir yanından hatta şehir dışından gelen kuşçular Pazar sabahları erkenden kurulan pazarda yerlerini alıyorlardı. Envai çeşit kuş, envai çeşit adanın arasında el değiştiriyordu. Gitti, pazardan üç tane kuş alıp apartmanın terasında yaptığı derme çarma kâfese yerleştirdi.

Kuşlardan birine Murat ismini koydu. Daha doğrusu ben birine sanıyordum ama meğerse üçüne de aynı ismi koymuş. Yem verirken, dışarı salarken, geri çağırırken sürekli her birine Murat diye sesleniyordu. O üç kuş çok geçmeden oldu sana otuz kuş. Otuz tane Murat. Sanki ne kadar çok kuş alırsa, ne kadar çok Murat olursa bizim Murat bir gün göğü yerden gelecek gibi.

Birkaç sene sonra Hüseyin abi artık Kuşçu Hüseyin oldu. Unkapanı'nda alt geçitte duvar kağıtlığı yapıyordu ama kuşlarla vakit geçirmekten işi gücü de bırakırdı. Karısı Meriç abla terziydi, küçük oğlu Cihan'ın ne yaptığını hiçbirimiz bilmiyorduk. Cihan askere gitmedi. Açıköğretim okuyor diyorlardı, kimilerine göre abisi şehit olunca askeriye bir şekilde çürük vermişti, bazıları da hap bağımlılığı var diye çürük almış diyordu.

Kuşçu Hüseyin apartmanının terasında gün geçtikçe büyüdüğü kafesin önünde, Murat'ları besliyor. Havada tılda atan Murat'lara ısıklık çalıyor; dairelere çizerek uçan Murat'ları geri çağırıyordu. İlk başlarda millet evlat acısına yorup pek taf etmedi ama zaman geçtikçe Hüseyin'in kafayı yediği düşüncesi ağır basmaya başladı. O eski muhabbeci dolu adam gitmiş, kimseye konuşmayan, saatlerce terasta kuşlarla vakit geçiren, çay sigara dışında neredeyse hiç bir şey yiyip içmeyen bir adam gelmişti.

Küçük oğlu, yani geride kalan tek oğluyla ilgili şikâyetler geliyordu. Cihan, sağda solda insanlara posta koyuyordu, düğünlerde demeklerde alköl alıp ille de kavga çıkarıyordu. Mahalleli şehit kardeşi diye altın alıyordu ama huzursuzluk da girdiye atıyordu. Bu arada bazı genç çocuklardan, arıştı kimsesi olmayan küçük esnaftan para alıyordu. Birkaç küçük yara verme olayı oldu ama araya girenler hemen üzerini kapatılar. Mevzu polise intikal etmeden çözüldü. Meriç abla üzüntüden bir deri bir kemik kalmıştı ama Kuşçu Hüseyin'in bütün meselelerle uzaktan yakından ilgisi yoktu.

Cihan, Nejdet abinin kızı Nuran'a kafayı taktı. Kız üniversiteye hazırlık

dersanesine gidiyordu. Allah var, başı önde, gayet hanımefendi, büyüğünü küçüğünü bilen güzelce bir kızdı. Gitti kız musallat oldu ama kızın babasının abilerinin haberi yoktu. Mahalleli olayın farkındaydı da, kızın ailesi durumdan haberdar olacak diye ödləri kopuyordu.

Çocuk nereden buluyorsa modifiye edilmiş bir Doğan'la mahalleye geliyor, kızın evinin önünde Cengiz Kurtoğlu, Atilla Kaya, Arif Susam şarkılarının sesini sonuna kadar açıyor, kuza ve elbette bütün mahalleye dinletiyordu. Ammo Kemal birkaç kez uyanıp teybin sesini kısırdı. Sonra öğrendik ki Cihan, kızın dersanesinin önüne gidip kızla konuşmaya çalışıyormuş.

Çok geçmeden Nejdet abi de durumdan haberdar oldu. Adam efendi, düzgün biri. Bazı hatırlı adamlara durumu iletip çocuğu ve ailesini uyarmanın rica etti. Bunlar kalkıp Kuşçu Hüseyin'e durumu açtılar. Yaşlı başlı adamlar Cihan'ı karsılarına alıp nasihat ettiler fakat çocuk vazgeçmedi. Ben Nuran'ı seviyorum, alacağım diye tutturdu. Allem etti kalem etti Meriç ablayla Kuşçu Hüseyin'i, Nuran'ı istemeye ikna etti. Sahiden de bir akşam kalkıp gittiler istemeye. Nejdet abi, kızını istemeye gelen misafirlerine, bütün nezaketiyle kızının üniversiteye gideceğini, şu sıra evlenmek gibi bir düşüncesinin olmadığını anlattı.

Müseyin
Yerken
Amış ama
ürülürken

Bir akşam kafası güzelken kızın yanına yaklaşıncı, kızın küçük abisi Orhan buna müdahale etti. Cihan kapışma esnasında sustalıyı Orhan'a saplayıp kaçtı. Mahallede büyük kıyamet koptu. Nejed abinin diğer "çocukları Cihan'ı yakalayıp vurmaya yemin ettiler. Feliik feliik her yerde anyorlardı. Allah'tan polis onlardan önce buldu ve Cihan'ı içeri aldılar.

Böyle olunca tabii kızın abileri hırslarını alamadılar: Kuşçu Hüseyin'in evini bastılar. Adama terasta bulup epeyce bir darp ettiler. Sonra bir tanesi elindeki pompalı tüfekle kafesteki kuşlara Allah ne verdiyse salladı. Kuşlar paramparça oldu, tüyleri bütün mahalleye yayıldı. Günlerce sağda solda önümüze kuş tüyleri çıktı. Nasıl bir hırs olmuştu artık, kafeste bir tane kuş bırakmadılar; kan revan oldu heras. Kuşçu Hüseyin anlatıtlarına göre dayak yerken çıt çıkarmamış ama kuşlar öldürülürken "Murat! Murat!" diye bağırırmaya, kendinden geçmeye başlamış.

Cihan'a adam öldürmeye tam teşebbüsten onbir yıl verdiler. Meriç abla gitti. Kuşçu Hüseyin evinde kalmaya devam etti. Bir daha kuş almadı ama garip bir şey oldu; arada üstünü başını çıkarıp cırlıcplak bir vaziyette terastaki kafeste tünler gibi oturuyordu. Yağmur, rüzgar, kar, güneş demeden üzerinde ne varsa soyunup hareket-siz bir şekilde tünüyordu. Konu komşu sahip çıkmaya çalışıyordu. Bazen terasın kenarında tünemişken zar zor içeri alıyorlardı. Hepimizin ödü kopuyordu, Kuşçu Hüseyin bir gün önümüze bir kuş ölüsü gibi düşecek diye; Epeyce bir zaman mahalleli terasa bakarak geçti.

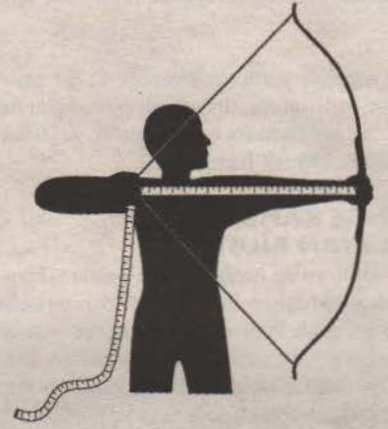
Kuşçu Hüseyin bir daha bir Allah'ın kuluyla, tek kelime etmedi.

Sonra kendi akrabalarımı mı, karısının akrabaları
mı bilmiyorsunuz, birileri gelip Kuşçu Hüseyin'i alıp
götürdüler. Ey de hemen satıldı zaten.

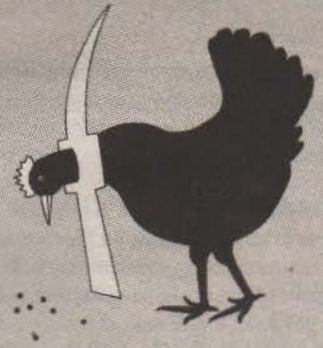

**Kuşçu Hüseyin dayak yerken
çıt çıkarmamış ama
kuşlar öldürülürken
“Murat! Murat!”
diye bağırmaya,
kendinden geçmeye
başlamış.**

LEKE UYUNLARI
Cemil Cahit Yavuz

Ölçüm

bağaz tokluğuna çalışmak

Beyin göçü

Spor yorgunu

NE OLDU BİZE BÖYLE?

Ülke cinnet geçiriyor, olanlara, bitenlere, yaşadıklarımıza inanmıyor; bize yapılan eziyetleri, zulümlere isyan ediyoruz. Kadınlarımızı taciz ediyorlar, çocuklarımız kuytularda linç ediliyor, işinde gücünde insanlar şiddet görüyor. Kimisinin kafasını kırıyorlar, kimisinin gözünü çıkarıyorlar. Dehşet içinde olanları anlamaya çalışıyoruz. "Biz neden böyle olduk" diye kendimize soruyoruz.

Mesela canımız yanıyor. Sokaklarda ellerinde gitar, kitabı ile TOMA'ya kafa tutan gençlere sahip çıkmayan ve bu gençlerin ilgi, alaka ve cep harçlıklarından kustuğu üç kuruş ile ünlü ve zengin olan şarkıcı, türkücü, talk show'cu, komedyen vs tayfasının göt korkuları yüzünden bu çocukları yalnız bırakmasına isyan ediyoruz. Halen nasıl yüzümüze bakabiliyorlar diye şaşırıyoruz.

Ama 12 Eylül'den sonra iş bulamayan, parasızlık yüzünden eşinin altınlarını satmak zorunda kalan, yine de arabesk söylemeyen, inandıklarından taviz vermeyen Edip Akbayram abinin hikâyelerini bilmiyoruz. Açlıktan ölmek pahasına yetmişli yıllarda porno film furyasından kendisini koruyan Yeşilçam emekçilerini hatırlamıyoruz. Yakışıklı Tarkan abinin milyonlarca insanın hayallerini süsleyen şan, şöret, para, ünü elinin tersiyle itekleyip, kafasına bit düştüğünden haberimiz bile yok.

Mesela, sokaklar bizim diye bağırıyoruz. Parklar bizim, cafe'ler bizim, biz halkız diyoruz. Haklıyız da, bu ülke bizim. İsyan ediyoruz; talan ediyorlar, bizim yaşam alanımıza giriyorlar diye. Ölümüne savunuyoruz. Ama çevremize bakmıyoruz. Hangi şehirde olursan ol fark etmez, çık sokağa bir dolaş. Otur bir köşeye seyret etrafı. Kaç tane bedensel engelli, kaç tane zihinsel engelli, kaç tane yaşlı, kaç tane eşcinsel görebileceksin. Benim, bizim diye isyan ettiğin cafe'lerde, parklarda. Göremezsin! Hepsini duvarların arkasında, onların sokaklarda, yollarda, parklarda olmaya hakkı yok. Bir transin alın teri ile çalışmak gibi bir lüksü yok, onun götünü satmaktan başka çaresi yok. Engelliye, eşcinselle, yaşlıya haram etmişiz ki biz sokakları. Ötekilere haram ettiğimiz sokakları elimizden alıyorlar diye kahroluyoruz.

Kızıyoruz, haykırıyoruz, sınırlarımız bozuluyor. Elmek almaya giderken katledilen Berkin'e ya da o karanlık sokaklarda on dokuz yaşında linç edilen Ali'ye vicdanımız sızıyor, gözümüz doluyor, burnumuzu çekiyoruz farkında bile olmadan. Sonra gözümüzün önüne ediem geliyor. Sınırdan utrayan ellerimiz ile yakıyoruz sigarayı, en fazla derim bir "Off!" çekiyoruz.

Ama çabuk unutuyoruz; bir düğünde, bir yolculukta, bir tatilde karşılaşırsalar belki bir ömür boyu dost olacak, belki birbirlerinin omzunda ağlayacak çocukları yıllardır birbirlerinin hikâyelerini bilmeden, yüzlerini görmeden öldürdüklerini. Ölümle hep yakıştırdık çocuklara. "Ulan 20 yaşında bir çocuk sadece sevdiği kızın kahramanı olmalı!" diyemedik. Biz onları bayraklara sardık, sanki bir futbol maçındaymışçasına çocuklarımızı sloganlar, marşlar, isterik çığlıklar ile gömdük kara topraklara. Haber bültenlerinde bir dakika söylediler bize. Hatta ceset sayısı on taneden az olduğunda ciddiye bile almadık. Ateş düştüğü yerleri bile yakmadı. Ölenlerimiz ve öldürdüklerimiz ile kahramanlık türkülleri yaptık.

Sonra kızıyoruz bugünlerimize, sonra öfkeleniyoruz. Olimpiyatları alamadık diye kızıyoruz. Ne güzel yollarımız, stadlarımız var, hatta metro ve köprülerimiz var... Hadi dünya doping şampiyonluğumuzu görmeyelim.

Bisikletin taciz edildiği, sabah koşusundaki insanların gasp edildiği, sokak köpekleri tarafından parçalandığı, mayolu diye sporcuların dövüldüğü bir ülkede bize kompo yapıldığı için kızıyoruz.

Konya'da kırık pencereden gelen soğuktan donarak, elimizden su gibi akan Ayaz bebeğe içimiz yanıyor ya da evladının cesedini çuvalda taşıyan, yüzünü görmediğimiz babanın acısını yüreğimizde hissediyoruz. Kalbimiz sıkıyor, dalıp gidiyoruz. Kendimize geldiğimizde çenemiz kitenmiş, yumruklarımız sıkılmış oluyor. Hayata küsüyoruz.

Sanırım 5-6 yıl önce küçük bir haber vardı bir gazetenin üçüncü sayfasında. Adana'da galiba, bir babanın beş yaşındaki kız evladını yürürken, ağzı açık kanalizasyon lagarı yutmuş alması. Üç gün aradılar cesedi. Bir kare vardı, bir baba saçlarını yoluyor lagarın başında. Delikten 300-400 metre ileride buldular yavrucağın cesedini. Hatırlamıyoruz artık.

Bugünlerimize kızıyoruz, cinnet geçiriyoruz, biz bunu hak etmiyoruz diyoruz.

Pozantı cezaevinde olanlara kanımız donuyor ama elimizde internet denen bir icat var. Biraz kafa yorsak, Pozantı gibi daha ne cezaevleri var bu ülkede. "Sleepers" filmi geliyor aklımıza, o çocukların neler çektiğini anlamaya çalışıyoruz ama "DUVAR" filmi yapıyor, ülkemizi dünyaya rezil etti diye hain ilan ediyoruz.

Haber alma özgürlüğümüz engelleniyor diye ağlıyoruz. Hrant Dink diyoruz... Ulan diyoruz "ayakkabı kutularında balya balya götürenler bu ülkenin sevdalısı da, delik ayakkabı ile ölen adam nasıl vatan bölüyor" bunu anlayamıyoruz.

Ama bu ülkede bir gecede gazete binaları bombalandı. Uğur Mumcu'yu katletmek için kullanılan bomba, patlayan arabasından bile daha çok paraydı. Metin'ler, Ahmet Taner'ler, Turan Dursun'lar, Abdi İpekçi'ler ve onlarca... Belki bilmiyorsun ama dünyada en çok gazeteci öldürülen ülkelerden birisi Türkiye. Bugünkü rezil, hepaze gazete/televizyonların mimarlarını rahmede anıyoruz, ne kadar büyük gazeteci olduklarını hatırlıyoruz.

Kadınlarımız dövülüyor, öldürülüyor, yerlerde sürükleniyor diye isyan ediyoruz. Bir gün kendi bacımızın, evladımızın da bu şiddetten nasipleneceğinden korkuyoruz ama kadın döven, karısının bacağına sıkın, en acısı da bunun ile övünen türkücü, şarkıcı tayfasını baş tacı ediyor, ülkemizin gururu olarak görüyoruz. Hadi onlar utanmıyor, biz hiç utanmıyoruz.

Reyhan'ın canımızı yakıyor, Sivas'ı hatırlıyoruz, Uludere'ye öfkeleniyoruz. Ama bugün bile Karadeniz'de her evden bir cenaze çıkıyor. Çernobil'i çok çabuk unuttuk. Rahmetli Kazım Koyuncu biraz hatırlattı bize. O garibim de buruk bir gülümseme ile çekti gitti. Elinde çay bardağı ile bize nükleer patlamanın bir zarar olmayacağını anlatanlar; o sene ilkokullarda radyasyonlu fındığı dağıttılar bize. Hatırlamıyoruz.

Biz eskiden böyle değildik diyoruz. Bunu kabullenemiyoruz. Neyi kabullenemiyorsun? Eskiden nasıldın?

Ulan bu ülkede depremde yıkılmış evinin önünde, elindeki iki elmeğe sarılıp ağlayan amcağı yağmalamak için kamyonlara binip giden, insanlıktan nasibini almamış kahpeler vardı.

Bugünlerde kızıyoruz, kahroluyoruz, canımız daralıyor. Ama havaalanında "Türkiye senin ile gurur duyuyor" diye karşılanan hatılleri, hırsızları, canileri hatırlamıyoruz, belki de hatırlamak istemiyoruz.

İş kazaları diyoruz, çocuk işçiler diyoruz, madenciler diyoruz... Ama 1 Mayıs'ta son model makam arabaları ile meydanlara gelen sendika başkanlarını alkışlıyoruz. Yemekten semirmiş göbekleri, sarkmış gıdaları ve janjanlı takım elbiseleri, özel korumaları ile sendika başkanlarımıza, bırak dertlerimizin dermanını sormayı, yanlarına yaklaşamıyoruz bile.

Ülke tımarhaneye döndü diye haykırıyoruz. Ama çok değil, yakın bir zamanda bu ülkede kahvede okey oynayan adamların kafasına inek düştü. Çok uzak değil, hayvan hareket emiyor diye bir adam, çocuğunu sevindirmek için hayvanat bahçesinde timsahın kafasını taş ile yarı. Bak bu ülkede adamlar flamingo avlayp rakı mezesi de yapı. Biraz kafayı yorsak daha onlarca, yüzlerce örnek verebiliriz.

Ne oldu bize böyle?

Kafanızı fazla takmayın, ülkeye ve bize bir bok olduğu yok. Eskiden haberimiz olmuyordu, duymuyorduk, görmüyorduk, görmek istemiyorduk sadece. Hep bir kahraman bekledik, hep bir lider bekledik bizi kurtaracak, elimizden tutacak... "Adam olmaz bu ülke" diye söyledik sadece.

Kızacaksanız, bu ülkeye kızmayın. O sosyal, darbe çocuğu, mikenyum çocuğu, televizyon çocuğu diye dalgamızı geçtiğimiz ama elinde gitar ile TOMA'ya kafa tutan çocuklara kızın. Kezban diye lakap takıp, İsveçli kızlar ile kıyasladığımız, hor gördüğümüz, gaz fişegine kafa atan, sırtına tekme yiyen kıza kusun kininizi. Sanki işi gücü yok sıpaların, çalınan oyların peşine de düştüler, haklarını istemiyorlar, söke söke alıyorlar.

Hep onlar soktu gözümüze bu haksızlıkları bu vicdansızlıkları. Bize babalarımızdan kalan ve onlara bırakmak istediğimiz korkaklığı, vurdumduymazlığı, bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasıcılığı, böyle gelmiş böyle gider denen lanetli mirası kabul etmedi o çocuklar galiba. Onlar bozdu bizim huzurumuzu, onlar kaçırdı keyfimizi. Kafamıza vura vura, gözümüze soka soka hem de.

Devrenciligi, sağ sol, komünizmi pek bilmem. Pek kafa basmıyor benim öyle şeylere, kafamızda kalsın pek şiir ve edebiyat da sevmem ben. Ama çocuklar, bu ülkede onurlu bir insan gibi yaşamak en uzun koşuysa, siz en güzel ikine yüz metresini koşuyorsunuz...

Bize verdiğiniz rahatsızlık için eyvallah. birbirinden güzel çocuklar. Sağ olun var olun... 🍀

**Kızacaksanız,
TOMA'ya kafa tutan
çocuklara kızın,
sırtına tekme yiyen
kıza kusun kininizi.
Onlar kaçırdı
keyfimizi.**

MENDİLİMDE KAN SESLERİ

ŞAİR'İN YÜZÜ

Ömer Edip; kitaplara sığındığında, açık kumral saçlı, zayıf mı zayıf, kaburga kemikleri sayılabilen küçük bir çocuktur!

Sevmediği bir çocukluk ve ilk gençlik dönemi vardır. "Gökyüzü gibi bir şey çocukluk hiçbir yere girmiyor" der. Kendi gençliğinin parkında bir gazel gibi durer. Kuytu konuşur ve şairce susar. En çok, sıkıntıyı erteleyen, günün doksan daldıkasını güzelleştiren sinema bileter' in, yağmurlu havalarda bir film setine dönüşen sinema kapılarını sever.

Fotoğraflarında çoğunlukla dalgın, düşünceli ve hüzünlü görünür. Gülümseyen fotoğrafı yok gibidir. Bakışlarındaki yumuşaklıkla iç dünyasındaki gerginliği yansıtan yüz çizgileri çelişir.

ŞAİR'İN AŞKI

Okul anıları içinde, aşka dair pek ilginç bir ayrıntı yoktur. Ancak, okul dönüşü ya da sabahları tramvayda bakiştığı bir kız vardır ki, birbirlerine tek söz söylemeden liseyi bitirirler.

Bir yemekte bir genç kıza tanışılır. Tanıştıranlar ortak ahbablarıdır. Bu tanışmayı kaçamak buluşmalar, baş başa yenen yemekler, seyredilen filmler izler. Sonunda bir gece yemekte, karşısındaki genç kıza evlenme teklif eder.

Elini tuttuğu ilk kadın eşidir. 12 Nisan 1947'de Mefharet Cansever'le evlenirler. On dokuzunda evli, yirmisinde babadır! Ev geçindirme derdini erken yaşayan, şiir tutkunu bir gençtir.

ŞAİR'İN EKONOMİSİ

İkinci Yeni'nin diploma bakımından en yoksulu, ekonomik açıdan en rahatıdır. Bu kadar Mülkiyeli, bu kadar 'parasız yatılı' İkinci Yeni şairi içinde Yüksek Ticaret Okulu'nu yanı sıra bira'kır ve felsefe okumadığı için hep hayıflanır.

Kötü bir huyu vardır. Durmadan parasızlıktan, işlerinin kötü gittiğinden söz eder. Oysa, onun ne denli varlıklı olduğu çevresince bilinir. Nitekim, işlerini tasfiye ettikten sonra, ölünceye kadar çalışmadan rahatça yaşar. Kapalıçarşı esnaf ahlakı, kazanılan paranın sözünü etmemeyi gerektirse de Cansever, yoksulluğu (!) abartılı bir biçimde kutlar.

ŞAİR'İN ORTAĞI

1954'te çıkan büyük Kapalıçarşı yangınında dükkânı tamamen yanar. Sigortadan aldığı para, yeniden bir işyeri açamayacak kadar azdır. Günler, haftalar geçer. Sonunda bir dükkân bulsa da, dükkânın satış değeri elindeki paranın hemen hemen iki katıdır. Kendisine bir ortak arar. Bulur da. Küçük bir anaparayla bir dükkân açarlar. Yeniden bir geçim yolu tutturur. Ancak, daha da önemlisi şudur: Birkaç ay sonra, ortağı Cansever'e, alım satımını kendisinin uğraşabileceğini, Cansever'inse yukarıdaki asma katta istediği gibi çalışabileceğini, saatlerinin de kısıtlı olmadığını söyler. Çünkü, paranın kaderini şairin insafına terk etmek istemez. Birbirine en uzak iki şeyin, parayla şiirin birlikteliği iflas demektir.

Kapalıçarşı'daki antikacı dükkânının asma katını, şiir atölyesine çevirip buradaki yirmi yıla dokuz kitap sığdırır Edip Cansever, anlayışlı Ortağı. Mösyö Jak'a şiir adına çok şey borçludur.

ŞAİR'İN 'CAMSEVER'

Şiirden sonra en çok sevdiği iki şey, Rakı ve Samsun sigarasıdır.

'Camsever' bir şairdir. Saat dört dedi mi, masanın örtüsü üstünde bir 'beyazlık' olsun ister. Masasındaki düzen, bir tören provası gibidir.

İçkinin şiire müdahalesine izin vermez. Ancak, şiirinde içkinin önemli bir yeri vardır. İçkiyle pek satır yazmış değildir. Hem sağlığı bir kafayla, hem de küçük, ufak telek maddelerle

şiir yazmayı dener. Bazen meyhanede içkerke aklına bir şey gelir, garsondan bir tükenmez kalem alır, peçeteye bir şeyler yazar. Ancak, şiir serüveninde oradan bir dize çıkardığını hatırlamaz.

ŞAİR'İN DİZESİ

"Mısra işlevini yitirdi." diyen Edip Cansever'in daha çok mızrakları dillerde dolaşır.

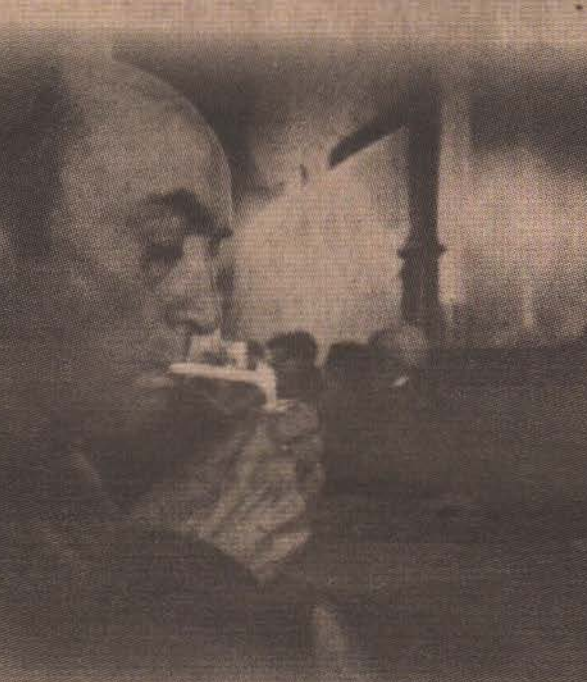
"Ne gelir elimizden insan olmaktan başka / Bir buluşma yeridir şimdi hüznümüz / Susmanın su kenarındayız bugün / Denizi ilk defa gören bir çocuğun - Birdenbire yaşlanması neyse / İnsan yaşadığı yere benzer - Ahmet abi, güzelim, bir mendil niye kanar- Diş değil, tırnak değil bir mendil niye kanar- Mendilimde kan sesleri / Her iki gün arasında - bir ötreyişir yüreklerimiz"

Çağrılmayan Yakup ve Ben Ruhi Bey Nasılım dillerde dolaşır, deyimleşir. Çağrılmayan Yakup, tiyatro sahnesine taşınır, yerli filmlere replik olur.

Masa da Masaymış Ha şiirinin dışındakileri daha çok önemsernesine karşın en çok bu metniyle tanınır:

ŞAİR'İN 'KAN'

Edip Cansever'in Mendilimde Kan Sesleri şiirinde seslendiği: Ahmet Abi kimdir? Dizeyi bir romanına ad olarak seçen Erdal Öz'ün Defterimde Kuş Sesleri kitabını, Ahmet Abi'yi tanımak için kaç kişi merak eder? Mendilimde Kan Sesleri, ne zaman yazılır? Şiiri, severek okuyan, dinleyen kaç kişinin aklından bu sorular geçer, bilinmez.

Fotoğraf: Arzu Güler

Erdal Öz, Defterimde Kuş Sesleri adlı anı kitabında, Ankara Kapalı Cezaevi'nde suikuduyken eşinin kendisine Yeni Dergi'nin geçmiş sayılarını topluca getirdiğini anlatır. Mendilimde Kan Sesleri'ni okuyunca çok etkilenir ve şaşırır: Çünkü, Cansever'in yaşanan olaylardan, genç ölümlerden bu kadar etkileneceğini, duyduğu acıyı, hüznü bu yoğunlukta yaşayacağını, bu incelikte dile getireceğini beklemez. Çünkü, Cansever; Mahir Çayan ve arkadaşlarından farklı bir siyasal çizgidedir. Cansever, Türkiye İşçi Partisi üyesidir ve parti, silahlı mücadele içindeki gençlerin Türkiye ve dünya tahlillerini yanlış bulmaktadır. Gençler de TİP'i pasifist ve nevizyonist olmakla suçlamaktadırlar. Erdal Öz, siyaset olarak gençlere daha yakındır. Bu nedenle TİP'li bir şairin farklı çizgideki sosyalistler için ağıt yakmasını beklemez.

ŞAİR'İN 'AHMET ABİ'Sİ

Erdal Öz, cezaevinden çıktıktan sonra Cansever'le görüşmek ve Ahmet Abi'nin kim olduğunu öğrenmek ister.

Bir fırsatını bulur, doğrudan Kapalıçarşı'ya, Cansever'in antikacı Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

dükkânına gider. Cansever, her zamanki gibi, basık tavanlı üst kattaki çalışma masasının başındadır. Kapalıçarşı'dan Bebek'e geçerler. Cam kıyısında bir masaya otururlar. Balık, salat, rakı... Erdal Öz'ün çok özel bir soru soracağını farkındadır. Sözü döndürüp dolaştırıp Mendilimde Kan Sesleri'ne getirir. Şiirden bölümler okur. Cansever, hem şaşırır, hem sevinir.

Bir ara bu Ahmet Abi'nin kim olduğunu sorar. Muzipçe güler: 'Tanımak ister misin?' der: 'Deli misin?' karşılığını verir. Mesabî isterler. 'Kalk, seni Ahmet Abi'ye götüreceğim.' der. 'Şimdi mi?' 'Kalk!' der. Kalkarlar. Cansever, küçük bir motor kiralatır. Motorcu'ya, 'Göksu'ya götür bizi' der.

Boğazi, hiç konuşmadan motorun patpatlarıyla geçerler. İki yanlı yalıların arasından Göksu koyuna girerler. İskeleye yavaşlarlar. Atlarlar motordan. Cansever, Ahmet Abi'yi sorar.

'Bugün hiç görünmedi. vindedir.' der, kayıklarından biri.

Yürürler Dik bir yokuşu tırmanır. Yokuşun tam tepesinde alçak taş duvarlı küçük bir avlunun önünde dururlar.

Avluda kocaman beyaz bir sandal... Avlunun ötesinde de küçük tek katlı sıradan bir ev... 'Ahmet Abi' diye seslenir Cansever. Kapıdaki zile basar. Avlunun içindeki küçük evin kapısı açılır. Bir hanım çıkar kapıya. 'Ahmet Abi evde mi?' der Cansever. Kadın, Cansever'i tanır. 'Edip, canım, sen misin?' deyip gelir, kapıyı gıcırtyla açar, sarılır Cansever'e. 'Gelin gelin, 'Ahmet evde,' der. İçeriye. 'Ahmet, bak kim geldi!' diye seslenir.

Karşılarında uzunca boylu, yapılı, yanık yüzlü Ahmet Abi belirir. Sarılır. Cansever, Erdal Öz'le Ahmet Abi'yi tanışır. Ahmet Abi, onları bahçeye buyur eder: 'Durun hele!' der, içeri almaz onları. Griş iskemlelerle çıkar gelir: 'Hanım, hemen bir masa hazırla!' diye seslenir. Az sonra toprak avluda küçük tahta bir masanın başındadırlar. Önce rakıyla su gelir. Üç beyaz bardağı havaya kaldırıp tokuştururlar.

Karısı, tez elden masayı beyaz peynirle, domatesle, salatayla donatır. Erdal Öz, aklına gelen şu dizeleri okur:

"Ve sana Ahmet abi / Uzaktan uzaktan domates peynir keserdi sanki / Sofranı kurardı / Elini bir suya koyar gibi kalbinden akana koyardı..."

Ahmet Abi, heyecanlanır. 'Yav, kimsin sen arkadaş, tanıt sana kendini!' der. O zaman, Erdal Öz'lün cezaevinden yeni çıktığını, uçak kaçırma suçuyla uzun süre hapis yaptığını, Denizlerle buluştuğunu, onlarla konuşup notlar aldığını anlatır Cansever. Ahmet Abi'nin Erdal Öz'e bakışı bir anda değişir. Güveni artar. Konu, Denizlere, sonra Mahirlere gelir. Mahir Çayan'la Hüseyin Cevahir, cezaevinden kaçmış, sonra da Maltepe'de kısırılmıştır. Cevahir, acımasızca öldürülmüş, Çayan ağır yaralanmıştır. Kızıldere'ye ölmeye gider gibi giden Çayan'ın ölümüyle iyice sarsılmıştır. Söz, Kızıldere'ye, Mahir'e gelince Ahmet Abi öfkelenir. 'Eşşoğlu eşekler!' der. 'Var mıydı, o kadar yakışıklı ölmek yani? O cezaevinden

NEDEN NARGİLE?

İnci'ni başardınız. Ulan ne diye mahalle aralarında dolaşıp saklanırsınız. Ulan, burada Ahmet Abi'niz ne güne duruyor? Gelecektiniz, bulacaktınız Ahmet Abi'nizi, sonrası kolaydı. Ahmet Abi'niz atacağı sizi takasına, ver elini Karadeniz. Ne asker yakalardı sizi ne polis. Kurtulacaktınız. Ne diye apartman aralarında kabadayılık yaptınız? Takır talor taradılar sizi! Yazık değil mi ulan bizlere? İçimiz kan ağlıyor şimdi." Erdal Öz, Ahmet Abi'nin gözlerinde beliren iki damla yaşı hiç unutmaz.

Ahmet Abi, 1951'de TKP tutuklamalarında hapis yaşamış, çıktıktan sonra da her 1 Mayıs'ta gözaltına alınmış, bir 'eski tüfek'tir. Cansever, Ahmet Abi'yi Çiçek Pasajı'nda bir içki sofrasında tanımış, hem anlatılardan hem kişiliğinden çok etkilenmiş ve onu şiirine taşımıştır. Mendilimde Kan Sesleri, bir kavgı şiiri değil, genç ölümlerden artakalan yarının etkili bir biçimde aktarıldığı bir ağıttır. Darmadağın edilen gencecik insanlar adına yazılan Mendilimde Kan Sesleri, 'sosyalist gerçekçi' bir şiir de değildir. O günlerde ve sonraları, içinde 'Deniz, Mahir, Ulaş' sözcüklerinin sıkça geçtiği 'sosyalist gerçekçi' pek çok şiir yazılır; ancak bunlardan hiçbirisi Cansever'in şiiri kadar, okurun içini acıtmaz.

ŞAIR'İN İNCELİKLERİ

Cansever, her yaş günü için Tomris Uyar'a bir şiir yazar. Tam, on dört yıl bu geleneği sürdürür. Bu şiirlerin hiçbirini, yazarken basılan kitaplarını almaz; çünkü bu şiirler artık Tomris Hanım'ındır.

"Bir adın vardı senin Tomris Uyar'dı / Adını yenile bu yıl, ama bak Tomris Uyar olsun gene"

En yakın arkadaşısı Turgut Uyar'dır. Uyar'ın cenazesinde, şunu söyler: "Ben kendi ölümümlü seyretdim!" Bu cümleden, sadece 22 ay sonra, arkadaşının yanına gider. Kendisi de Turgut Uyar gibi 58 yıl yaşar.

Hasta bir Galatasaray taraftarıdır. İnönü Stadyumu'ndaki maçları kaçırmaz. Turgut Uyar'la anlaşamadıkları tek konu futboldur. Çünkü, Turgut Uyar, tam bir Fenerbahçe fanatığıdır.

Oteller Kenti'nin sessiz bir konutudur. Kışa denk gelmiş bir bayram günüdür. Sevmediği bayram ziyaretlerinden kurtulmak için Pendik'te bir otele sığınır. Oteller Kenti'nin tüm dizelerinde otel kokusu vardır.

Şiire ve dergilere, hep sadık kalır. Şiirlerini hep aynı dergilerde yayımlar.

İlk şiirleri için, 'Bu şiirler çok güzel, hepsi de güzel... Ama hiçbirisi şiir değil.' diyen Tanpınar', her zaman saygıyla anar.

Yolda karşılaşsalar birbirlerini tanıyamayacak kadar birbirlerine uzak olan Sezal Karakoç'un şiirine hayrandır.

Kimselemin ağlenmediği bazı olayların tarihçisi, bazı kişilerin, bazı mekânların şiiridir. Şiir kışkırtıcı, körlük temircisi, cenaze kaldıracısı, genelev kadını, otel kâatibi, çiçek sergicisi, garson, dölemci, fener bekçisi, oltacı, öğretmen, hizmetçi gibi gündelik dramların görüntüsünden seçer. Meyhanâ, otel, park, pasaj, caddeler, sokak, gar, iskele gibi kamusal mekânları önemser. Bu mekânları, 'şiirinin önsözü' gibi görür. Orada karşılaştığı insanları kırmı zaman şiirine taşır. Sözelimi; Ben Ruhi Bey Nasılım kitabının karakterlerinden Adem, Balıkpazarı'nda karşılaştığı, cenaze kaldırma işiyle uğraşan biridir. Çağrılmayan Yakup'taki Yakup biraz da Asmalimescit'in efsane meyhanecilerinden Yakup Arslan'dır.

Yaşamını anlamlı kılan tek şey şiirdir. Şiirle yatar, şiirle kalkar. Her toplantıda, konu ne olursa olsun, sözü mutlaka şiire getirir. Güzel şiir okuyamadığı için de şiir okuyuşunu sevdiği arkadaşlarından rica eder şiirlerinin okumasını.

ŞAIR'İN MAYIS'I

1986'da Bodrum'da oturmaya karar verir. İhan Berk'in yardımıyla bir ev alır. Mayıs başlarında Bodrum'a gider. Bodrum'da ancak 15 gün yaşayabilir. 28 Mayıs 1986'da beyin kanamasından ölür.

"Her şeyin fazlası zararlıdır ya - Fazla şiirden öldü Edip Cansever" der Cemal Süreya.

Her 28 Mayıs, küçük İskender için biraz doğduğu bir güneş, biraz da öldüğü bir gündür! ✨

İkşamsefası

Ortaokulda üç arkadaşının tuvalette sigara içmeye kalkıp, ufak çaplı bir yangın çıkartmalarının hemen ertesi günü annem benimle "Ana oğul" konuşması yapıyor. Ağzında küllü az sonra kazağına düşecek kadar uzamış sigarası var.

- Oğlum bak, sigara çok zararlı bir şey. İnsana verdiği zararları saymaya kalksam iki gün otururuz.

Evet otururuz. Çünkü annem iki gün boyunca zararlarını düşünür durur. Sadece başlıklara bakmış, konuya hiç çalışmamış. Anneme çalışmadığı yerden soru soramam, dolaylıyorum;

- Anne bana tam da bir şeyi yapma derken, o şeyi sen yapıyorsan pek de etkili olmaz. Ağzında sigara var, sigara içme diyorsun.

Annem oldukça sakin, sigarayı uzaktasporuyor ağzından, küll tablasına koyuyor. Bu sefer daha bilgece;

- "Oğlum bak, sigara çok zararlı bir şey. İnsana verdiği zararları saymaya kalksam iki gün otururuz," diyor.

Annem bana hiçbir sigara üreticisinin parayla satın alamayacağı kadar büyük bir sigara reklamı yapıyor. O güne kadar geçtim sigara içmeyi, fikrini aklıma bile getirmemişim. Çıkıyorum evden, kuruyemişçiye koşuyorum. Tahsin amcadan sigara istiyorum. Samsun 216 uzatıyor.

- "Tahsin amca, bu benim için sıradan tüketim değil henüz, bildiğin lüks. En pahalısından ver, sigaraya başlıyorum," diyorum.

Tahsin amca benim gördüğüm en ticaret erbabı adam "Ulan yaşın kaç başın kaç" demiyor: "Annene söylerim" demiyor: "Siktir git lan!" hiç demiyor. Din ve ticaret işlerini ayırmış. Lokal laik bir insan. Ayağındaki mesh ile alkol satabiliyor. Dedemin camiden arkadaşı ama ticari sırlarımızı asla paylaşmıyor. Müşteri gizliliği tavan yapmış herifte. Hiç sorgulamadan koyuyor tezgâha Camel'i. Parayı öderken sigarayı açıyorum. İkram ediyorum bir tane "Kutlamayalım mı?" diyorum. Gülüyor.

- "Paket almana gerek yok dal sigara da satıyoruz," diyor, para üstünü uzatırken. Öyle işliyor ki bu hareketi bilinçaltıma, yıllar sonra önünden geçerken İstanbul Ticaret Üniversitesi'nin açılışını İstanbul Tahsin Üniversitesi diye okumama sebep olacak, haberi yok.

O sigara paketi okuldaki üç tuvalet kundakçısı arkadaşına gidiyor çünkü içemiyorum o zıkkımı. Boğulacak gibi oluyorum, midem bulanıyor, öksürüyorum, kusuyorum, geçiriyorum, gaz çıkartıyorum (abartmıyorum).

Yaş 31 hâlâ sigara içemiyorum.

Mezuniyet balosu için babamdan para isterken, babamın benimle "Baba oğul" konuşması yapısı tutuyor. Rakısına bir buz katıyor, çekiyor bir yudum, yüzünü bile ekşitmeden dudaklarındaki rakıyı diliyle yalıyor. Bal emiyor sanki.

- "Oğlum bak, alkol çok zararlı bir şey. Bir kere alkollükken araba kullanamıyorsun, ağzın kokuyor, ertesi gün başın ağrıyor, sahtesi falan çıktı millet patır patır kör oluyor lan, pahalı da zaten. Baloya git ama içki içeceksen bir düşün, içme demiyorum, sadece bir düşün diyorum," diyor.

O vakte kadar alkol dendiğinde kafasında C2H5OH formülü canlanan ben o meretin tadını düşünmekten alamıyorum kendimi. O gece içmeye yelteniyorum; sigara kadar yan etkisi olmuyor; sadece kusuyorum. Hem de ilk yudumdan hemen sonra. Ailem beni kötü alışkanlıklarımdan bir şekilde uzak tutuyor ama dünyanın en acayip yöntemini kullanıyorlar. Kötü alışkanlık sahibi olmayı beceremeyen bir evlatları var zaten. 1-0 öndeler.

Yaş 31 içki içtikten sonra mutlaka kusuyorum ama ilk yudumdan sonra değil. Var lyl kötü bir gelişme.

Üniversitenin ikinci senesi iki yıldır birlikte olduğum sevgilimin ev arkadaşına platonik âşık oluyorum. Platoniklik, ahlaki değerlerden falan değil bildiğin tırsıyorum kızla konuşmaya, açılmıyorum. Nasıl anlatayim, bir arkadaşım "ben mastürbasyon yaparken Jennifer Lopez'miş. Aniston'muş. Angelina Jolie'ymiş bunları hayal edemiyorum. İnandırıcı gelmiyor, hayale kapılamıyorum sonlanmıyor bir türlü, yara oluyor. O yüzden daha Kibariye'dir, Yıldız Tilbe'dir, efendime söyleyeyim Yılmaz Morgül'dür bunları hayal ediyorum" demişti. Benimkisi o misal, kızla kendimi hayal bile edemiyorum. Bari bir ortak noktamız olsa diyorum, ben sayısalcıym o sözelci, ben Sivaslıyım o Kanada doğumlu, ben içindenim, o Prens Edward adasından, ben sezaryenim o normal doğum, kızın papağını var benimse kuşa alerjim... Olmuyor, tek bir kesişim kümesi bile yok.

Kızı balkonda nargile içerken görüyorum bir gün... Nargile içersen kızla öpüşmüş kadar olucam, aynı marpuçtan içicez sanki. Gaza geliyorum ve başlıyor nargile maceram...

Mesela nargileye böyle başlasam güzel ve etkileyici bir hikâye olurdu ama alakası yok! Üniversitenin ilk iki senesi kız arkadaşım falan da olmadı, uçakçıyım ben, kız bile göremedim, zaten o lafi bir arkadaşım demedi, ben uydurdum ama çok tepki çeker diye başkasının ağzından alıntılایayım bari dedim.

Mısır Çarşısı'nda gezerken eve alayım süs olur dediğim nargile elime yapıştı kaldı. 10 senedir içiyorum. Öksürtmüyor, kusturtmuyor, gaz yapmıyor.

Bağımlılık yaptığında ise sette, senaryo toplantısında, karavanda elinden düşmüyor meret. Düğün Dernek çekimlerinde köyde bulmak zor olur diye bir araba dolusu kömür ve tütün taşımıştık Kemaliye'ye. Kardeş Payı'ndaki en büyük prodüksiyon gideri tütün.

Arkadaşlarıyla muhabbet etmeyi seven adam içki ve sigara içemiyorsa, adam gibi nargileye yöneliyor galiba. Bir de bir çay içip kafede iki saat oturamazsınız. Nargile öyle değil, avantajlı benden söylemesi... ✨

KAPANAN ADAM - I

"Etrafın sarıldı! Silahını bırak, teslim ol! Hiçbir yere kaçamazsın!"

Bu lafları polis kolejinde mi öğreniyor bunlar; Amerikan filmlerinden mi diye düşünürken Halit inledi.

"Ölmedin mi sen?"

İnce inledi. Ölmemiş. Pencereden içeri sızan kırmızı lazer ışıklarının altından Halit'e doğru sürünmeye başladım. Bende bir şey yok, henüz vurulmadım. Kafamı kaldırırsam keskin nişancılar ateş edecek, ondan sürünüyorum. İkimiz de, salondayız. Pencerenin altına mevzilenmişim ne güzel, inleyecek zamanı buldu! Kanepenin dibinde el işlemesi italinin üzerinde yatan Halit'in yanına vardım. Kanlar, içinde adam, göbeğinden vuruldu bir saat önce.

"İyi misin," dedim.

Evde elektrik yok, onlarca mum yanıyor etrafta, Halit'in yüzüne bakıyorum ama belli belirsiz seçiliyor mimikleri, sanırım ters bakıyor. 'İyi değilim' demek istiyor olabilir: Bir filmde lafı geçiyordu, insan karnından vurulursa çok geç ölmüş. Halit kanlı eliyle yakama yapıştı, kafamı ağzına doğru çekti, güç bela mırıldandı, "Bırak gideyim... Ölüyorum."

Megafondan çıkan mekanik ses aramıza girdi, "Rehineyi bırak! Teslim ol!"

Halit'i göbeğinden vuracağını bilsem tetiğe basmazdım; hem çok acı çekti hem de salon kan gölüne döndü. Polisler içeri girdiğinde karşılaşılabilecek manzara hoşuma gitmiyor. Alt tarafı bir kurşun sıktım ama gören sapık, sadist, vahşi ruhlu bir manyak olduğuma şaşırmazlar.

Halit sırt üstü uzandı, gözleri açıldı, ufaktan titreme geldi adama, sessizce mırıldandı, "Bırak beni." Halit'i bırakmaya karar verdim, elini tuttum, gözlerinin içine baktım, "Gidebilirsin, serbestsin," dedim.

Halit yavaş hareketlerle yüzüstü dönmeye çalıştı bir süre. Zorlanıyordu. Destek alması için kolumu uzattım. Bir eliyle kolumu tuttu, tüm gücüyle yüklendi ama dönmeyi beceremedi. Tek başına başarması zordu, ensesinden destek alıp asıldım, zor zor çevirip göbeğinin üstüne yatırdım.

"Sürün hadi, özgürsün," dedim.

Halit kan gölünün içinde sürünme hareketleri yapmaya başladı. Vücudunu öne atamadığından bir ilerleme kaydedemese de olduğu yerde elleri kolları can havliyle çalıştı bir süre. Loş ışık altında kareta kareta benziyor. Sonunda yoruldu, kafasını yere koydu. Ayaga kalkıp ben sürükleyeyim diyeceğim ama keskin nişancıların hedefi olmak istemiyorum.

"Emin misin, sürünebilecek misin," diye sordum, cevap vermedi.

Bu sırada Halit'in telefonu çalmaya başladı. Göt cebinde ışık yanıp sönüyordu.

"Aç," dedi kısık bir sesle.

Halit'in götünden telefonu aldım, ekranına baktım, rehberde kayıtlı değil numara. Açtım.

"Alo?"

"Başkomiser Vedat ben. Mehmet Duman'la mı görüşüyorum?"

"Evet."

"Konuşmak istiyorum seninle."

"Teslim ol çağırısını sen mi yapıyorsun?"

"Evet, biz yapıyoruz."

"Megafondaki ses senin mi?"

"Hayır."

"Kimin?"

"Polislerden birinin, pek tanımıyorum ben de. Boş ver şimdi, meseleye gelelim, ne istiyorsun bizden?"

"Evde yaralı var, adı Halit. Durumu bayağı kötü, ölmek üzere, doktor lazım."

"Tamam, aç kapıyı alalım adamı, hastaneye götürelim."

"Olmaz, doktor buraya gelsin."

"Doktor bir şey yapamaz orada."

"Eski karım doktor, onu arayın gelsin. Bir tek o kurtarabilir Halit'i."

"Olmaz."

"Eğer dediği mi yapmazsanız Halit'i öldürürüm. Bırakın adamı kurtarayım."

Bir süre sessizlik oldu. Sustu ve düşündü Vedat, ardından sessizliğe ekledi, "Berna Hanım yanımızda, bekle sorayım," dedi.

Beklemeye başladım. Berna'nın suratını görmek istiyordum. Beni terk ederken takındığı ifadeyi aradan aylar geçmesine rağmen bir an olsun unutmadım. Eve gelsin, o yukarıdan bakan, beni küçümseyen, tiksinen, aşağılayan suratıyla ne demek istediğini uzun uzun konuşacağız.

Yaklaşık bir sene önce kendimi eve kapattım. Burası kredi borcu ödenmemiş, iki katlı müstakil bir ev. Son paramı erzaka, silaha ve bilumum bubi tuzaklarına yatırdığımdan evde elektrik, su, telefon ve doğalgaz bulunmuyor. Saçım sakalım birbirine girmiş olsa da düşüncelerim hiç bu kadar berrak olmamıştı. Bankalar kapıma önce icra memurlarını sonra da polislerini gönderdi. Yakında medyası da yola düşer. Prensip olarak kimseyi öldürmek istemiyorum. Halit'in neden saatlerdir yerde kıvrandığına daha sonra geleceğiz. Yakında öldürüleceğimi biliyorum ama tek başıma gitmeye niyetim yok.

"Orada mısın," dedi Başkomiser Vedat.

"Konuştun mu Berna'yla," dedim.

"Bir saniye," dedi telefonu Berna'ya uzatırken.

"Kapıyı aç, geliyorum manyak herif!"

"Bahçe kapısına kadar gel, oradan nasıl yürüyeceğini tarif edeceğim. Yanlış bir yere basarsan havaya uçarsın. Havaya uçarsan Halit kan kaybından ölür. Halit'in ölmesini istemiyorum."

KUTUB ŞİMŞEK

SANAT İŞÇİLİĞİ TARİHİ ESER SAHTECİLİĞİ

Bir heykelin aynısını yapan bir heykeltıraş, taklit ettiği sanatçı kadar usta mıdır sizce? İkinin de bir model üzerinde çalıştığını düşünün. Birincisi bir insan modeli üzerinden, ikincisi ise ilk model üzerinde çalışıyor varsayalım. Birininin yarım, hayal gücü vs. açısından önde olduğunu düşünelim. Peki, öznelikten bütününe sınılmak zorunda kalarak bir heykelin aynısını, bire bir kopyasını yapabilmek bir heykeltıraş usta yapmaz mı? Yollarını defnediğe vermiş Celal abiyle sohbet etmeye devam...

CELAL ABİ DER Kİ:

Sahteciliğin iki türüsü var. Faturalı iş yapanlar sipariş üzerine çalışırlar. Legal Afrodit heykeli istersen, meandros heykeli istersen, hemen yapıverir. "Bunlar sahte değil" diyor Celal abi. Sadece bu dönemde yapılmış. Yoksa bunlar da el işçiliği ve emek verilerek yapılıyor. Biri 2000 yıllık, biri 2 yıllık veya 2 günlük. Eski olduktan sonra onu da anlamazsınız zaten. Kaçakçı dışında, bu işin okulunu okumuş olanlar bile sahte heykeli anlamaz.

İşin ustası Karahayıt'ta bir abi (ismi lazım değil). Mermer heykel yapar. Onun yaptığı heykellerin orijinalinden daha iyi olduğunu söylerler. Adamımız, reenkarn olduğunu düşünüyor (bu yüzden iyi yapıyor zaar) "Roma döneminde heykeltıraştım" diyor.

Yine İzmir'den, Britihs Museum'a, altın heykellerin bire bir kopyasını yapması için bir heykel ustası götürülmüş.

İkinciler ise sahte heykel satıcıları için yapılar. Yani onların heykelleri birinciler gibi kopya değil, direkt tarihi(!).

*Her malzemenin ustası ayrıdır. Mermer üzerinde çalışan var, toprak üzerinde çalışan var. Altın, gümüş işçiliği yapan var. Gözyaşı şişeleri, şarap şişesi, yemek kasesi yapan var.

*Turgut'da gümüş üzerine, İzmir'de altın üzerine, Denizli'de toprak ve para üzerine çalışanlar meşhurdur.

*Heykelin aksine sahte para kolay anlaşılır.

NASIL ESKİTİLİR:

*Önce kütük halde eski bir mermer bulunur. Yine o döneme ait demirlerden keskiner yapılır ve bu mermerler üzerinde çalışılır.

*Limon, beyaz şarap veya kireçte bekletilir. (malzemeye göre)

*Malzemenin üzerine işçiyen var. Ama bu, eskitmek için değil de batıl inançtan kaynaklanan bir şeydir aslında. "Satılmadın a.kodumunun heykeli" diyerekten... Üzerindeki gudubetlik gitsin diye.

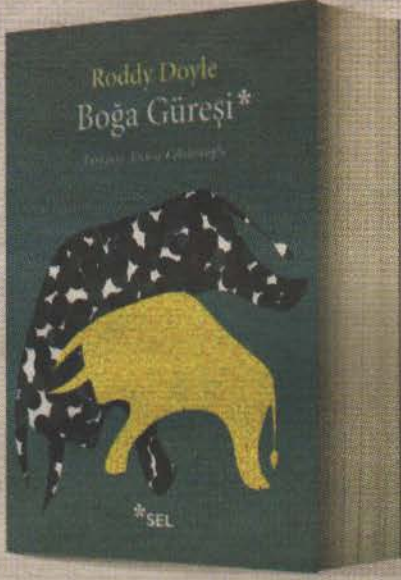
O kadar yani! 2004- 2005 yılında Milas'ta "Asrın Hazinesi Yakalandı!" diye bir haber çıktı. Bir zafer tanrıçası, sekiz tane küçük heykel. Yakalayan adam jandarmaya demiş ki bunlar sahte. Müze ise orijinal diye rapor vermiş. Bunları yapan adamı da mahkemeye çağırmışlar. Adam, "Bu heykelleri ben yaptım, hatta iç kısmında isimim var, kırıp bakalım" demiş. Hâkim, heykellerin kırılmasına müsaade etmediği için Ankara'dan rapor beklenmiş. Bir süre sonra bunların beş tanesinin sahte olduğuna dair belge gelmiş ama üç tanesi hâlâ orijinal olarak geçermiş kayıtlarda.

Aklınızda Bulunsun: Dünyanın ilk heykelticilik okulu Afrodizyas'ta. Sultanhisar-Nisa'da dünyanın en büyük kütüphanelerinden biri var. Defnedicilik açısından bakır yerler: Adam Harmanı, Daykın, Menderes, Bergama, Avra, Nisa tarafları...

*SEL YAYINCILIK

www.selyayincilik.com | [selyayincilik](#) | [SelYayincilik](#)

Boğa Güreşi

Roddy Doyle / Türkçesi: Kübra Kelebekoğlu

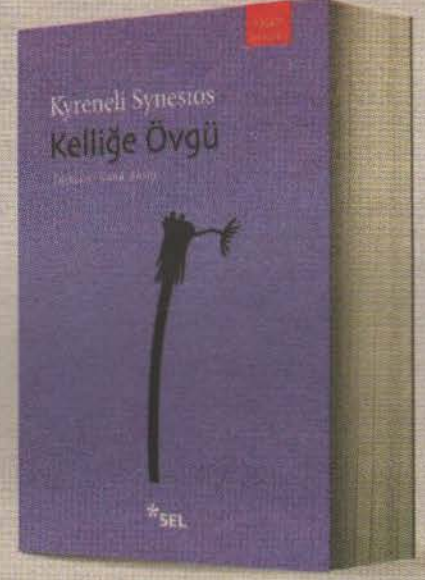
Man Booker ödülü sahibi Roddy Doyle'un, okullardan barlara, mutsuz yatak odalarından tabuta, bebek bakımından boğa güreşine uzanan öyküleri pişmanlıklar, özürler, affetmeler, kayıplar ve nadiren de olsa umutlarla örülü. Çağdaş İrlanda edebiyatının bu önemli yazarı ile tanışmak için iyi bir fırsat...

Ölüme Övgü

Marcus T. Cicero / Türkçesi: Cânâ Aksoy

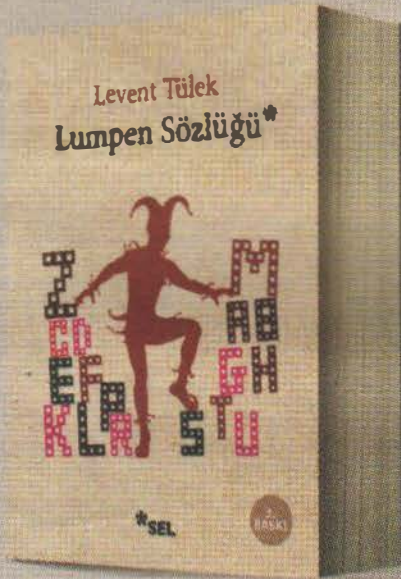
Ölüme Övgü, bugün unutturulmaya çalışılan felsefenin, hayata tutunabilmek için ne kadar elzem bir faaliyet olduğunun kanıtı gibi. Hayatın yatay akış mantığını kavramanın yolu, Ölüme diklemesine bakmaktan geçiyor. Bunu gözünü kırpmadan yapıyor Cicero: Dünden de yakın bir tarihte kaleme alınmış kadar diri, uyarıcı, ufuk açıcı bir rehber...

Kelliğe Övgü

Kyreneli Synesios / Türkçesi: Cânâ Aksoy

Kyreneli Synesios "kellik" gibi, çoğu erkeğin korkulu rüyası olabilecek bir "nasipsizliği" bir erdem olarak görüp yüceltmesiyle yerleşik inançları sarsıyor. M.S. 4. yüzyılda yaşayan Kyreneli Synesios'un bu felsefi denemesi beş ünlü kelimizin önsözleriyle Türkçede: Tahsin Yücel, Samih Rifat, Aydın Uğur, Enis Batur ve Ekrem Işın.

Lumpen Sözlüğü

Levent Tülek

Yalnızca bir kesime ait olmayan; medyada mantar gibi türeyen sanatçı(!), magazinci, politikacı, mafya, erkek, bağyan, zengin, gariban tiplerinin topluma hediye ettikleri, görünmez bir ağ gibi çevremizi saran bir dil... *Lumpen Sözlüğü*, yazınsal ya da bilimsel bir tavırdan ziyade bir bakış, bir anlama ve daha çok da eğlenceli, eleştirel bir derleme.

Psikanalizde Fransız Okulu

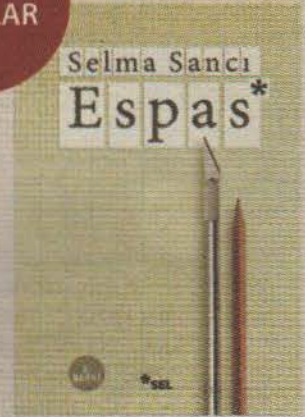
Türkçesi: Yayın Kurulu

Uluslararası Psikanaliz Yıllığı bu yıl ilk kez makaleleri tematik bir başlık altında toplayarak psikoloji, psikanaliz ve psikiyatri alanında güncel tartışmaları ve yeni yaklaşımları *Psikanalizde Fransız Okulu* adıyla derliyor, yalnızca profesyonellere değil konuyla ilgilenen herkese seslenen bir seçki vaat ediyor.

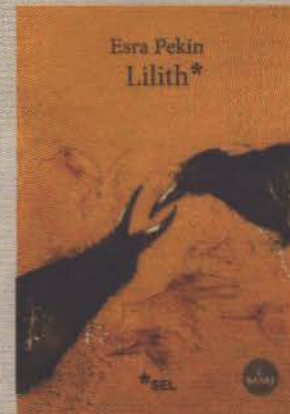
AHRAZ

Deniz Gezgin

ESPAS

Selma Sancı

LİLİTH

Esra Pekin

KİTAPLAR VE SİGARALAR

George Orwell

MAHŞERİN DÖRT ATLISINDAN BİRİ OLAN "ÖLÜM"ÜN ATINI ÇALIP KAÇAN İKİ DELİNİN SON SÖZLERİ

ÖNDEKİ: Günaydın!

ARKADAKİ: Uyuyorum.

ÖNDEKİ: Ulan sabahtan beri uyuyorsun!

ARKADAKİ: Uyuyorum, dedim.

ÖNDEKİ: Açıldı galiba ama gözlerin...

ARKADAKİ: Önüne bak sen.

ÖNDEKİ: Güzel şehir lan burası.

ARKADAKİ: Neredeyiz ki?

ÖNDEKİ: Galiba Paris.

ARKADAKİ: Olur mu lan öyle şey! Nasıl geldik oğlum biz buraya?

ÖNDEKİ: Horul horul uyuduğun için bir boktan haberin yok tabii! Büyülü oğlum bu hayvan.

ARKADAKİ: Nasıl büyülü?

ÖNDEKİ: Birden hayvan bir hızlanıyor, ne oluyor derken bir bakıyorsun, dünyanın başka bir yerindesin! Önce New York'a gittik, sonra bir ara Medine'deydik...

ARKADAKİ: Ee?

ÖNDEKİ: Ne demek ee?

ARKADAKİ: Bu mu yani büyü?

ÖNDEKİ: Ulan daha ne olsun? Hayvan resmen ısınlanıyor işte! Bir oradayız, bir burada! Yalnız, gideceğimiz yeri nasıl belirleyeceğimizi çözemedim daha...

ARKADAKİ: Çözme zaten... Bence her yer aynı, amina koyayım!

ÖNDEKİ: Ne uyuz bir herifsin lan!.. Bak, garmış burası... Tren garı... Motorlara bak!

ARKADAKİ: Goldwing mi onlar?

ÖNDEKİ: Yok, BMW... Bak, Moto-Taxi yazıyor.. Trafikten kaçmak için herhalde.

ARKADAKİ: Tutar beni.

ÖNDEKİ: Ne?

ARKADAKİ: Motor.

ÖNDEKİ: Nasıl tutar?

ARKADAKİ: Ne bileyim, midem bulanır işte, kusacak gibi olurum.

ÖNDEKİ: Çok garip.

ARKADAKİ: Bir seferinde babamla atçılık oynuyorduk. Binmişim üstüne, gülüyorum böyle... Birden bir kustum! Mahvoldu her yer...

ÖNDEKİ: Hastaydın belki o gün.

ARKADAKİ: Hayır, hayır... Gayet net hatırlıyorum.

ÖNDEKİ: Çok kızdı mı baban?

ARKADAKİ: Yok... Annem kızdı.

ÖNDEKİ: Ulan bir de anneler şefkatli olur, derler... Ne dedi peki?

ARKADAKİ: Delirdin mi oğlum, ne biniyorsun babanın üstüne, dedi. Olmuş meğer... Ben de beş yaşındayım... Bir şekilde, gözden kaçıp girmişim, yatırdıkları odaya...

ÖNDEKİ: Çocuklukta olur öyle şeyler...

ARKADAKİ: Yok lan, kazık kadar oldum, hala oluyor bana öyle şeyler.

ÖNDEKİ: Sen de biraz akıllı ol o zaman... Topla kendini!

ARKADAKİ: Solağım ya...

ÖNDEKİ: Ne alakası var?

ARKADAKİ: Bir yanım hep çocuk kaldı. Sağ yanım... Nerede pis iş varsa hep bu sol elimle yaptım.

ÖNDEKİ: Olur mu lan öyle şey!

ARKADAKİ: Tabii oğlum! Benim sağ yanım hiç büyümedi... Bak şimdi, mesela sağ elimle bir şey yazmaya kalksam, çocuk yazısı gibi olur. Yamuk yumuk...

ÖNDEKİ: Şimdi benim üstüme de kusma da! Bulanıyor mu miden?

ARKADAKİ: Yok, iyiyim... Belki de sadece ölümlere binince oluyordur.

ÖNDEKİ: Siktir et şimdi bunları da, kime satacağız bunu, onu düşün!

ARKADAKİ: Ne bileyim, bulacağız artık birini.

ÖNDEKİ: İyi oldu ama boynuz...

ARKADAKİ: Tabii!

ÖNDEKİ: Ama hayvanın gözüne aktı bütün tutkal... Kör falan olmasın?

ARKADAKİ: Buluruz bir enayi... Kör olur bunlar, deriz. Unicornların özelliği, deriz. Efsanelerdeki unicorn bu, deriz! Hayaldi gerçek oldu, deriz!

ÖNDEKİ: Deriz de kime diyeceğiz? Koca şehirde tek bir insan yok... Her yer bomboş... Ama bak şu lokanta güzele benziyor. Masaları da atmış kaldırıma...

ARKADAKİ: Sevmiyorum oğlum ben öyle yerleri.

ÖNDEKİ: Niye?

ARKADAKİ: Bir gün çıktım İstiklal'e, oturdum bir yere... Aynı bunun gibi, masalar dışarıda... Neyse, böyle çok güzel bir kız geldi yanıma...

ÖNDEKİ: Eee?

ARKADAKİ: Heyecanlandım tabii... Meğer sandalye isteyecekmiş. Boş mu, dedi. Daha ben cevap vermeden çekip aldı sandalyeyi. Tek sandalyeyle kalakaldım, koca masada.

ÖNDEKİ: Ne olacak ki?

ARKADAKİ: Ne demek ne olacak? O ana kadar hiç fark etmemiştim oğlum ne kadar yalnız olduğumu! Ama o karı gelip de karşımdaki sandalyeyi alınca... Birden dank etti amina koyayım!

ÖNDEKİ: Vermeseydin sandalyeyi sen de. Dolu, deseydin keşke.

ARKADAKİ: Bardak mı oğlum bu? Sandalye! Ya boştur ya dolu! Ya yalnızsın ya değilsin! Öyle yarısı dolu falan olmaz!

ÖNDEKİ: Aha durdu hayvan!.. Deh ulan!.. Deh!.. Yürü!.. Yok, kılmıdamıyor...

ARKADAKİ: Niye durdu acaba?

ÖNDEKİ: Bilmem, belki de bir yere gelmişizdir...

ARKADAKİ: Nereye geldik ki?

ÖNDEKİ: Ne bileyim, cadde işte... Dur ben bir ineyim de bakayım etrafa...

ARKADAKİ: Çarpma bana, adam gibi in!

ÖNDEKİ: Tamam, tamam...

ARKADAKİ: Dikkat et, yavaş...

ÖNDEKİ: Lan!

ARKADAKİ: Ne oluyor be? Oğlum düşeceğiz lan! Ne yapıyorsun be! Niye çektin ayağını yerden?

ÖNDEKİ: Oğlum gömülüyordu lan ayağım!

ARKADAKİ: Nereye?

ÖNDEKİ: Yer yumuşak lan!

ARKADAKİ: Nasıl yani? Bildiğin asfalt işte oğlum, neresi yumuşak?

ÖNDEKİ: Bataklık gibi oğlum!

ARKADAKİ: Hayda! At nasıl duruyor peki? O niye gömülüyor?

ÖNDEKİ: Ne bileyim!

ARKADAKİ: Al, gördün işte ısınlanmayı! Git, hadi şimdi istediğin yere! Hadi bakalım! İnemedikten sonra attan, ne boka yarayacak acaba?

ÖNDEKİ: Lan bak, sinirimi bozma benim! Sana bir çıkarım!

ARKADAKİ: Sakın yapma bak! Düşersek ikimiz de gömülür gideriz! Valla bak, bataklık gibi falan diyorsun, adam gibi otur!

ÖNDEKİ: Ne halt edeceğiz peki? At da çakılıp kaldı! Lan yürü!

ARKADAKİ: Gitmiyor işte, vurma hayvana! Bir atacak üstünden göreceksin... Hem nereye gideceğiz ki?

AT: Lan bir susun be! Onu düşünüyorum ben de...

ÖNDEKİ: ...

ARKADAKİ: ...

AT: Mahşer günümüştü!

ÖNDEKİ: ...

ARKADAKİ: ...

AT: Ben olmuşum mahşer!

ÖNDEKİ: ...

BENCE CANLI ODADA BİR ÇAY İÇMELİYDİK

ARKADAKİ: ...

AT: Hep sizin yüzünüzden!

ÖNDEKİ: ...

ARKADAKİ: ...

AT: Niye çaldınız oğlum beni!

ÖNDEKİ: ...

ARKADAKİ: ...

AT: Aptal herifler!

ÖNDEKİ: ...

ARKADAKİ: ...

AT: Kıyamet oldu salaklar, kıyamet! Kime at satacaksınız? At satacak insan mı kaldı dünyada?

ÖNDEKİ: ...

ARKADAKİ: Sız ne önerirsiniz peki? Ne yapalım?

AT: Sus, geliyor, sus!

ARKADAKİ: Kim geliyor?

ÖLÜM: Demek buradasın!

AT: Cevabım milyon kez evet olsun yüce sahibim, işte buradayım!

ÖLÜM: İyi de senin boynuzun var!

ÖNDEKİ: Efendim, müsaade ederseniz açıkl...

ÖLÜM: Bir unicornsun sen! Benim atım değilsin... Peki benim atım nerede?

ÖNDEKİ: Hocam, izah edeyim...

ÖLÜM: Bir ata ihtiyacım var benim! Çaldılar çünkü benden... Sefil faniler çaldı... Tam bir can alıyordum ki çaldılar atımı! Şimdi derhal satın bunu bana! Ki can almaya devam edeyim!

ÖNDEKİ: Satmak ne demek? Hemen verel...

ARKADAKİ: Sus salak! Tabii ki satarız!

ÖLÜM: Nedir bedeli bu boynuzlu aygırın?

ARKADAKİ: Gönülünüzden ne koparsa!

ÖLÜM: Bugün günlerden mahşer ve ben cömertim! Dolu dolu dört dakika veririm!

ÖNDEKİ: Efendim?

AT: Dört dakika daha yaşamanıza izin veririm, diyor.

ARKADAKİ: Ama dört dakika çok az!

ÖLÜM: Dört buçuk olsun o zaman! Dört buçuk dakika sonra bitsin zaman.

ARKADAKİ: Beş olsun!

ÖLÜM: Kabul! Beş.

ÖNDEKİ: Lan ne yapılız ki beş dakikada?

ARKADAKİ: Ne bileyim amına koyayım!

ÖLÜM: Ömrü beş dakika olan birer varlıksınız artık. Buyurun, kana kana yaşayın!

ÖNDEKİ: Çabuk bir şey bul! Beş dakika sonra öleceğiz!

ARKADAKİ: Ne bulayım ya?

ÖLÜM: Zaman akıp gidiyor hücrelerinizin arasından...

ARKADAKİ: Abicğim, hazırlıksız yakalandık ama...

ÖLÜM: Birçok gidenin her biri memnun ki yerinden...

ÖNDEKİ: Birader, yapma böyle, insan heyecanlanıyor...

ÖLÜM: Öleceksiniz!

ARKADAKİ: Buldum lan, buldum!

ÖNDEKİ: Ne?

ARKADAKİ: Hazır mısın?

ÖNDEKİ: Neye hazır mıyım?

ARKADAKİ: Esne!

ÖNDEKİ: Ne?

ARKADAKİ: Esne, esne! Ağzını açabildiğin kadar aç ve esne!

ÖNDEKİ: Bu mu lan bulduğun şey?

ARKADAKİ: Evet! Haaah... Bak ben nasıl esniyorum! Haaah!

ÖNDEKİ: Ne işe yarayacak ki?

ARKADAKİ: Zamanı durduracak oğlum! Haaaah!

ÖNDEKİ: Nasıl yani?

ARKADAKİ: Haaah! Esne!

ÖNDEKİ: Esniyorum zaten! Haaah!

ARKADAKİ: Daha çok esne! Bak benim gibi! Haaahhh! Sen hiç esnerken ölen birini gördün mü? Haaah!

ÖNDEKİ: Haaaah... Yok!

ARKADAKİ: O zaman esnemeye devam et! Haaah!

ÖLÜM: Ciddiyetsizlik bu! Verilmiş bir söz var!

ARKADAKİ: Tabii tabii... Haaaah!

ÖLÜM: Almam gereken canlar beni bekler! Verin boynuzlu aygır!

ARKADAKİ: Esnememiz geçsin, veriniz... Haaaah! Sen de bu arada tutkal kokla istersen... İyi gelir. Haaah!

Hayatlarını bir uçucuya bağlayıp 17 yaşında dünyadan uçup giden Hekim'le Daki'nin anısına

Sabahları saati ikinci ertelemeyen sonra susturduğumuzda, otobüste ayakta sırtımızı yaslayacak bir yer bulduğumuzda aklımıza geliyor. Kahve molasında sigara dumanını içimize öyle çekiyoruz ki düşünmeye dalgın, ön dişlerimizden tıffı diye bir ses çıkıyor. Biz locadaki bayan adaylar; işe yeni biri girsin de bir kez daha baştan anlatalım istiyoruz.

İki milyonluk Esra Erol Facebook sayfasına yazmışık Ben Zuhâl, ben Nadire, ben Gülten, Sevgi, Çarar... Hiç aramazlar diyor duk, bilinmeyen nuntaları yine de açyorduk, aradılar. Ekubün ellerine sağlık, gerçekten yüreklerine sağlık. Dip boyamızı yaptırduk, ağdacıya 'komple' dedik. İş yerinden izin alacaktık ama o kadar mutluyduk ki "Aasınlar be" diyorduk içimizden, çok da lazımsa aasınlar. İş bulunur ama Esra Erol'a bir daha nasıl çıkılır? Üzerimize bir hafiflik gelmişti, havalanmıştık, migrenimiz geçmişti. Paravan kapalıyken soracağımız soruları hazırlamıştık işten kızlarla. Kötü bir evlilik yapmıştık. Biz körüsünü bile yapamamıştık. Ama belki ilk kez böyle hissediyorduk. Hayatta ilk defa iyi bir şeyler olabilirdi.

Benim bir evladım var. Bende iki. Benim evladım yok. Ben bir evlilik yaptım. Ben bir nişan attım. Biri inam nikâhı bende de iki beraberlik var. Ben hiç evlenmedim Esra Abla; kısmet olmadı. Bir çocuğu olabilir. Yok ailesiyle oturamam. Annesi de bızde kalsın. İş olsun. Evet işi olsun. Düzenli bir geliri olsun. Bence de maddi sorunu olmasın. Evi de olsun. Arabası da olsa. Aslında... Biz bir daha çalışmasak olur mu? Sabahın karanlığında uyanmasak, on beşimizden beri ilk defa 'Sigortası var mı? Yol, yemek?' diye dert etmesek. Çok yorulduk, billahi yorulduk Esra Abla.

Aşkı paylaşabileceğimiz, hayatı doyısıya yaşayabileceğimiz taliplerimizi bekliyorduk. Biri bizi filmlerdeki gibi sevmemişti, dizi özetleri kadar bile sürmemiştii iyi günlerimiz. Belki şansımız dönerdi, sevdik mi tam severdik. Ama benden kısa olmasındı. Yengeç, Balık ya da Oğlak... Esmer adaylarımızı bekliyorduk, bıyığa tahammül edemedik. Yanımıza yakışmalıydı, yan yana güzel bir fotoğrafımız olmalıydı. İş yerinde "Evlenme programına çıkacakmış bu" diye arkandan gülüşenlerin bir tarafları şişmeliydi. Bizi taşıyabilecek bir eş adayı bekliyorduk. Taşımaktan mı yorulmuştu? Olacaktı

böylesi olmasın mıydı Esra Abla?

Anlat anlat bitiremiyoruz sabahın köründe başlayan şamata. Sevdiren Abla'nın göbek atarak çay doldurmasını, Bahriye'nin Erzincan türkülerini. Birbirimizin saçını fönlerdik program öncesi, kimse esirgemezdi gözaltı kapatıcısını, narçiçeği allığı. 'Face'te özelden yazan oldu mu sana' diye fısır fısır sorardık, ki emin ol Esra Abla yazırsak da dışarıda yalnız görüşmezdik. Nurcan benim çok eski arkadaşım artık, tam dokuz gündür aynı odada kalıyoruz. Çok şey paylaşıp. O da yapmamıştır öyle şey. Biz senin programında bugün yapmayı özellikle istiyorduk. Orkestra Ferhat Göçer çalsa, ilk dansta yerden ışıktı ateşler fırlarsa, locadakiler imrense, kameramanlar kristallerin arasından bizi çekse, diyorduk.

Ben işten üç gün izin alabildim, fazlasını vermedi şerefsiz. Ben yıllık iznimi programında geçirdim; bir hafta. Ben 12 gün kaldım. Nasip kısmet meselesi, alnımızda ne yazıyorsa o oluyor sonuçta. Alnımızda Esra Erol'a çıkmak yazıyormuş demek. Çıkmak da dönmek... Bana üç aday geldi, ama yani üçü de kriterlerimi iyi dinlememiş. Bana beş geldi, medeni cesaretleri için çok teşekkür ettim ama yüreğimde bir şey oynamadı dedim. Elektrik mi deseydik? Evet öyle deseydik. Yok onun cıkkı çıktı, demeseydik. Ne deseydik?

Benimkilerin hiçbirisi çiçek getirmede. Benimkinin getirdiği de tek kırmızı gül. Hiç sevmem. 'Onu ekranda ilk gördüğünde ne hissettin?' diye sordun Esra Abla, "Tam dinleyemedim aslında, şansımı denemeye geldim" dedi ya hani... Aaa, bana da öyle dedi biri. Ama biz evlenmeye gelmiştik. Evlenmeye hazır hissediyorduk kendimizi. Sevgi, saygı en önemlisiydi bir ilişkide. Paravan açılır açılmaz çok âşık olmak istiyorduk, çok çok. Şimdi taze bakla ayıklarken aklımıza düşüyordu, iş yerinde öğleden sonra tualete kaçıp cepten online programını izliyorduk.

Evet, hayatlarımızdan çıkabilirdik, kurtulabilirdik, o ihtimal vardı Esra Abla. İlk defa. Kös kös işlerimize gittik yine en fazla beş dakika geçkerek. Şimdi daha da dul, baba evlerinde limonlu açık çay koymaya, aydınlığa bakan odada ağlamaya döndük. Yine de canlı odaya gitse miydik, birbirimizi yakından tanımaya karar verse miydik? En azından bir çay içse miydik?

SAHNEDEKİ DİNLEYİCİ

Öğle aramın bitmesine bir saat vardı. İşe on beş dakikalık yürüme mesafesindeki vejetaryen lokantasındaydım. Yalnızdım. Tepemdeki hoparlörden gelen ses manasızca yüksekti. Paganizm etkileşimli bir müzik... Kafama kafama vuran bir tür gotik türkü... Tabagımdakini bitirip hesabı istedim.

İşe geri dönen kalabalık kaldırımda yürüyordum. Yolun kenarındaki yeşil alana yeni dizilmiş beyaz taşlara takıldı gözüm. Belediyenin yeni süslemesi... Taşlar manyakça bir özenle dizilerek "İstanbul" kelimesini oluşturmuştu. Yazının etrafı da frapan renklerde çiçeklerle süslemişti. Komik derecede çirkin bir hâl almıştı kendi halindeki güzelim yeşil alan. Biliyorum, niyetleri kötü değildi. "Cehennem giden yol iyi niyet taşlarıyla döşelidir" sözünün görsel karşılığıydı gözüme batan beyaz İstanbul taşları.

İşyerim karşımdaydı. Mesainin ikinci yarısı fena halde gözümde büyüdü birden. Ayaklarım geri geri giderek girdim içeri. Büyük bir mobil telefon satış mağazasıydı burası. Dört yıldır buradaydım ben. İçerisi bembeyazdı. Mağazadan çok MR laboratuvarına benziyordu. Bembeyaz, buz gibi... İlerleyip yerime geçtim. Teknik servis bölümüne... Bu bölümde iki kişiydik. Serkan'la ben. Bütün gün lacivert tezgâhın arkasında oturup yeni telefon almak yerine mevcut telefonuyla ilgili soruları olan müşterilerle ilgileniyorduk. Serkan "telefon" yerine "cihaz" diyordu; "sorun" yerine "sıkıntı"... İlgilenmesi gereken müşteri olmadığı zamanlardaysa karşısındaki sabit ekrandaki Twitter akışından ayırmıyordu gözlerini. İlgisini çeken bir şey olunca da benimle paylaşıyordu sağ olsun. Dakikada iki üç şey ilgisini çekiyordu. Her gün kafam ondan duyduğum yüzlerce ayrıntıyla doluyordu. Yalan yanlış, önemli önemsiz, ciddi ciddi, saçma sapan yüzlerce haber; yorum, tespit, teori, komplo, slogan, şaka, espri, kehanet, müjde... Sanki yanımda bir deli sayılıyordu. Gündem bağlantılı bir deli...

Bir grup genç içeri girip bizim bölüme yöneldi. Serkan'ın karşısına geçtiler. İçlerinden biri telefonunu çıkarıp fotoğraf çekme özelliğiyle ilgili bir sorundan bahsetmeye başladı. Onlardan sonra gelen kıvrıcık saçlı, utangaç tavırlı bir genç adam da arkalarında durmuş bekliyordu. Seslendim.

"Buyurun, ben ilgileneyim."
"Merhaba. Ya ben bu telefonu yeni aldım. Kulaklıktan çok az ses geliyor müzik dinlerken. Daha önce iPhone 3 kullanıyordum çok daha yüksekti sesi. Acaba bir yerde başka bir ses ayarı mı var kısık kalan, bir bakar mısınız?"

Telefonu alıp sesini kontrol ettim. Sonuna kadar açtık. "Ses açık tamamen... Mp3 kalitesi de çok fark ettiriyor biliyorsunuz."
"Yok ama aynı şarkıları dinliyorum, eski telefonda bariz daha yüksekti ses."
"Kulaklığınızı da alabilir miyim?"

Ben beyaz kordonun ucundaki küçük hoparlörleri kulaklarıma yerleştirirken o da telefona uzanıp müziklere girdi ve bir şarkı açtı. Ses seviyesi normaldi. Telefonda bir sorun yoktu. Tam kulaklığı çıkarıp bunu söyleyecektim ki vokal girdi. Yani ben girdim. Yani vokal bendim. Yani bu bizim on beş yıl kadar önce çıkardığımız demomuzdu. Büyük umutlarla kurduğumuz üniversite grubumuzun ilk ve son albüm taslağı...

Mezuniyetimizi'n hemen ardından dağılmıştı grup. Üst üste padatacağımız birbirinden sarsıcı albümlerle memleketi sallama hayallerimiz buharlaşmıştı. Beş altı şarkılık demomuz da arkadaş çevremiz arasında bir süre elden ele dolaştıktan sonra yok olup gitmişti. Bende bile yoktu kopyası. Benden en az on yaş küçük olan bu çocukta ne arıyordu?

Şarkı hiç fena değildi. Hatta çok iyiydi. Üzerinden geçen onca yıla rağmen eskimemişti. Gitarlar jilet gibiydi. Basın ağırbaşlı bir asaleti vardı. Davul doğaçlama çalınıyormuş hissi veren aksak bir tondaydı ve hipnotize edici güzellikteydi. Vokal etkileyiciydi. Eski bir dostu rastlamış gibiydim. Gözlerim dolmuştu bir anda. Başım dönüyordu. Dağılmıştım resmen. Neden dağılmıştım grubumuz? Neden bırakmıştım bu benzersiz müziği? Bırakmıştım ve arkama dönüp bakmamıştım. Elimi gitara sürmüyordum yıllardır. Duşta bile şarkı söylemiyordum. Müzikle ilgili yaptığım tek şey, yapılan her türlü müziğe bok atmak. Hiçbir şey üretmeyip, üretilen hiçbir şeyi beğenmeyerek kariyer yapan mutsuz ukalalardan olup çıkmıştım.

Kendimi adadığım, yıllarımı verdiğim müzik tutkumdan bir anda vazgeçip birkaç haftalık uyduruk bir kurs görüp bu işe girmiştim. "Geçici" diye girip ömrümün en güzel geçebilecek zamanlarını burada geçirtmişim. Artık müzik kulağımı teknik servis elemanı olarak değerlendiriyordum. İlk zamanlar beni perişan eden bu dev geri adımı yıllar içinde sorgulamaz olmuştum. İşe giderken ayağımın her seferinde geri geri gitmesinin sebebinin bu olduğunu biliyordum yine de. Tüm hayallerim buharlaşmıştı. Geriye MR laboratuvarına benzeyen ve bana nefes darlığı çektiren bu mağaza kalmıştı. Çıkarılmayan o deneysel albümler, çekilemeyen o sakat klipler, verilemeyen o manyak konserler; çıkılamayan o önce yerli sonra yabancı turnelerden geriye... Tepemdeki bembeyaz spotlarla, benim sahnem artık burasıydı. Sahnede olmama rağmen dinleyici bendim. İşim şikâyet dinlemektir. Kuyruklar dolusu... Sıradaki şikâyet benim için geliyordu. İçim parçalanıyordu. Neden böyle olmuştu? Kulağımdaki şarkıyı söylediğim zamanlardaki halime sınıksız sarılıp saatlerce ağlamak isteğiyle dolup taşıtım.

Kulaklığı çıkarmadan kafamı kaldırıp nemli gözlerle baktım. Ürünüden şikâyetçi müşteri ses seviyesiyle ilgili yorumumu merak ediyordu. Bense nasil bu duruma düştüğümü... Gözümün önüne belediyenin manyakça bir özenle dizdiği beyaz taşlar geldi. Soru işareti biçiminde. P.D.E Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

BATUHAN DEDDE REVERANS

Caddenin köşesinde arabasından indi, kafasına beresini takıp arka sokaklara doğru yürüdü. En dibe, en karanlığa, en dipteki insanların arşınladığı kaldırımlara... Bir fahişeye yaklaştı, fahişe de ona. Çok da uzun sürmeyen bir pazarlığın ardından kadın, adamın koluna girdi ve kaldırımları iki dipteki insan olarak arşınlamaya devam ettiler. Bu kez rota, aydınlığı gösteriyordu, ısıtılı caddeleri, görkemli apartmanları ve neon lambaları... Arabaya binip devam ettiler yollarına, adam yolda bir tekel bayinin önünde durup içecek bir şeyler aldı. Kadına sordu, "Bir şey içer misin?", "Evet" dedi kadın. "Bir şişe kaliteli şarap". Adam elinde birkaç poşetle geri döndü, kantağı çevirdi ve ısıtılı caddedeki seyir hali devam etti. Büyükçe bir apartman dairesinin önünde yavaşladılar ve bir garaj kapısından içeriye daldı adam. Arabadan inildi, asansöre binildi. Yukarı çıkarken, adamı boynundan öpmeye kalktı kadın. Direndi adam ve zarif bir hareketle uzaklaştırdı fahişeyi kendinden. Asansör bir katta durdu ve indiler, bir daire kapısından girmek üzere.

İçeriye girdiklerinde önce bir şeyler içmek istediğini dile getirdi adam, kabul etti kadın. İçtiller. Kadehler boşaldıkça kafaları doldu. Ve adam sordu;

"Kaç para istiyorsun bir gece için?"
"200 lira" dedi kadın.
"Seks değil" dedi adam, "Uyumak için, sarılarak"

Anlamsızca baktı suratına adamın, adam devam etti.
"Anlamayacak ne var bunda? Sarılıp uyuyacağız, hepsi bu. Sabah yine normal ücretini alıp gideceksin."

Şaşırdı kadın ama ticaret gereği kabul etti. İçkiler bitti ve soyunmadılar hiç. Kadının arkasına kıvrılıp belinden sınıksız sarıldı adam, avcunu kadının memesiyle doldurarak, ensesinden öptü, gözlerini kapayıp kısık bir sesle seslendi: "İyi geceler..."

"İyi geceler" diye karşılık verdi kadın, kısık ve şaşkın bir ses tonuyla. Akrep, yelkovanla çatıştı ve tanrı güneşten şapkasını çıkartıp selam durdu dünyaya: Reverans!

Adam, fahişeden önce uyandı. Bir anlık şaşkınlık yaşadı uyku sersemliğiyle ve huzur buldu, kollarında bir canlının olmasından dolayı. Sayılı bir andı bu, terli bir yatakta iki kişi uyanmayalı. Gözlerini biraz daha araladı adam ve onu gördü. Kalkıp bir sigara yaktı aynanın karşısına ve acidi kendine, kızdı, bağırdı. Öfkeli bir ses tonuyla; "Huzuru bir orospuda arayacak kadar manyaklaştın!"

Sigarasını aynada söndürdü. İçeri odaya gittiğinde uyuyordu hâlâ kadın. Cebinden 2 adet 200'lük banknot çıkardı ve tam masanın üzerine bırakacakken geri cebinde koydu. Orosunun, masanın üzerinde duran çantasını aldı, içini karıştırırken cüzdanını buldu ve içinden 200'lük bir banknot çıkartıp kendi cebine koydu. Bir kâğıt parçasına bir şeyler karalayıp çıktı evden adam.

Saatler sonra kadın uyandı, masanın üzerinde bir not buldu;

"Kusura bakma, orospu olan sen değil, benim. Parayı hak eden de benim. Evden bir şey çalma!"

Mesaisini boş yere bir sosyopata harcadığı için küfürler savururken evin duvarlarına orospu, sosyopat kalabalık bir kasrganın ortasındaki kelebek rolünü oynamak için çoktan kostümünü giymişti bile...

Anlamayacak ne var bunda? Sarılıp uyuyacağız, hepsi bu. Sabah yine normal ücretini alıp gideceksin.

"Bu türkü tacirlerini dinlemektense, kedi yavrusu gibi miyavlarım daha iyi."

Shakespeare

Kataloguna baktığımızda güzel kadınlardan, yakışıklı erkeklerden çok; cüce, şişman, aşırı uzun, engelli, travesti, hayvan, siyahi, görme engelli, parmakları olmayan, çok yaşlı vb. oyuncuların fotoğraflarıyla karşılaştığımız Batum Ajans'ın sahibi TÜRKAN SİNANOĞLU bize farklıların cast'ını anlattı.

BATUM AJANS

Sektörün içerisinde 1990 yılından beri tutunmaya çalışıyordum, bir süre kursa gittim, haber spikeri olmak istiyordum ama olamadım. 1995 yılında bir arkadaşımın cast ajansı kurduk. O zamanlar dizi ve sinema sektörü çok fazla olmadığından kaynaklı işlerimiz çok iyi değildi. Şimdilerde çok gelişmiş bir sinema kültürümüz var. Her yıl yüzün üzerinde dizi ve film vizyona giriyor, bu sektörün büyümesiyle birlikte cast ajansları da çoğaldı. Sektörün büyümesiyle rekabet de arttı. Ajanslar gözde oyuncuların peşinde koşmaya başladı, biz ise başka bir kanaldan farklı cast'lar yaparak devam ettik.

Her gün yayınlanan 25 tane dizi var, bunların çekimleri için çok farklı oyuncular gerekiyor. Mesela 1.70 boyunda, sarışın güzel bir oyuncuyu her cast ajansında bulabilirsiniz. Ama 98 cm boyunda bir cüce gerekiyorsa ya da bir travesti, onu bizim ajansımızda bulabilirsiniz.

Yalnızca farklılığı olan oyuncularımız değil, yabancı uyruklu oyuncularımız da var: Kırgızlar, Türkmenler, Çinliler, Ruslar, Afrika ülkelerinden oyuncular var. Hatta Japon oryantal bir oyuncu bile var katalogumuzda.

Cüce cast'ımız çok zengin ama onlarla çalışmanın riskleri de oluyor. Doğumdan kaynaklanan hastalıkları olduğu için uzun setlere dayanıyorlar. Yapımcıyla sözleşme yapılırken bu uyarılarımızda bulunuyoruz. İki saat çalışılıyorsa bir saat istirahat etmeli diyoruz. Siyahi oyuncularla çalışmak da bir o kadar zordur çünkü burada kendilerini güvende hissetmedikleri için paralarını peşin istiyorlar. Ve buradaki set çalışma koşullarına yabancı oldukları için, en ufak rollerde bile arabayla alınıp sete götürülmeyi talep ediyorlar. Bütün siyahi oyuncularımızda başrol havası mevcut. Setlerde 45 liraya 18 saat çalışan figüranlardan haberdar değiller.

Çünkü bizim oyuncularımız farklı olduklarından, kendilerini çok özel hissediyorlar. Hâlbuki özellikle Afrika ülkelerinden gelen insanların oyunculuğu çok da iyi durumda değil ama senaryoda siyahi oyuncu yazıyorsa, orada başka bir oyuncu olmayacağı için nazlarını çekmek zorunda

kalıyoruz ama setten çıkıp Eminönü'ne saat saatmaya gidiyoruz bu da hayatın gerçeği.

Şişman cast'larımız çok rağbet görüyor en çok da şaka programları ve yarışma programlarına yolluyoruz. Oyuncu deyince akla hep sportif bireyler gelir ama dizi hayatın yansımasıysa, her çeşit oyuncu olmak zorunda. O yüzden oyuncu listemizi çok çeşitli kesimlerden doldurmak zorundayız. Tesettürlü oyuncularımız da, vücudunun çoğu dövme de, ata binen oyuncularımız da, aşçı, davul zurna çalabilen de, vücutlarında bazı uzuvları olmayan (ayak el parmak göz) oyuncularımız da var.

En çok zorlandığımız cast'lardan biri de travesti cast'ı çünkü gündüz vakti çekimlerine gidebiliyorlar yalnızca. Akşamları kendi işlerine dönmek zorunda oldukları için gece çekimlerine pek göndermiyoruz.

Bir de çoğunun aile ilişkileri çok kötü olduğundan, tanınacaklarından

korktukları için kamera karşısına çıkmaya zor ikna ediyoruz. Bu sebepten günlük ücretleri diğer oyunculara göre çok daha fazla olmak zorunda.

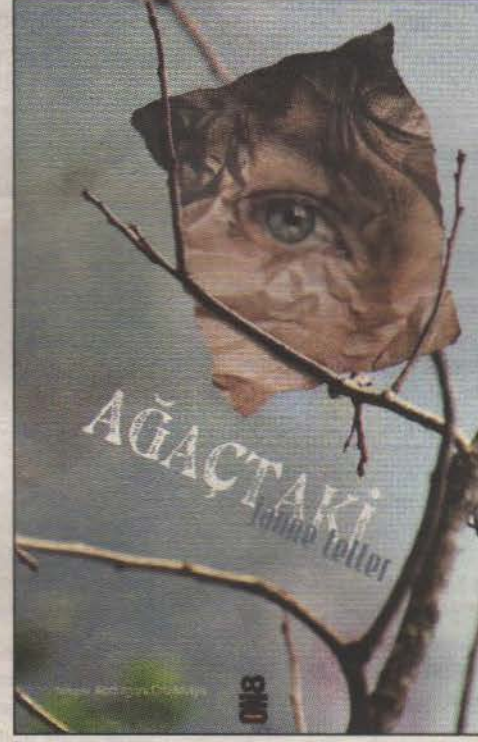
Yıllardır oyuncumuz olan travestilerin hikâyelerinden oluşan bir senaryo yazmıştık. Film veya dizi olabilecek gerçek hikâyelere

dayanıyordu ama Kültür Bakanlığı'ndan izin çıkmadığı için çekemedik. Sokakta bile görünmelerine tahammül edemeyen yoğun bir kitle var, ekranda gördüklerinde çok şaşırıp izleyici tepkileri alıyoruz.

Bizim oyuncularımız yan rollerde de olsa Türk figüranlardan daha fazla para alıyorlar. Şartları onlara göre kısmen daha iyi, rolün büyüklüğüne göre 100 dolardan 1000 dolara kadar değişen kafe fiyatları var. Ama günlük ücreti en fazla olanlar, hayvan oyuncular. İyi eğitilmiş bir köpeğin fiyatı 1500 lira civarında çünkü sete gittiğinde birine emanet edemeyeceğin için sahibi veya bakıcısıyla gitmek zorunda.

Şu an elimizdeki ilginç cast'lardan biri de; bir gözü yeşil bir gözü mavi olan oyuncumuz. Çoğu bizim oyuncumuz olduğu için zamanla hiçbir bize ilginç gelmiyor diyebilirim. Hayat yeterince ilginçliğe müsait bence. Hayatın içindeki ilginçliği ekranlara yansıtmaya devam edeceğiz... ✿

“ hepimiz unutulacak ve hiçbir şey olacaksınız,” dedi. işte o an, pierre anthon'u o erik ağacından bir an önce indirmemiz gerektiğini anladık.

Tutunduğun anlamlar uğruna neyini verirdin?

Her gün yapmakta olduklarımız, üstünde fazla kafa yormadan sürdürdüklerimiz, bir şey ya da biri olmak için... Ya günün birinde, “Her şey anlamsız,” diyen biri çıksa, buna ne kadar dayanabiliriz? Tüm dünyada gençlerin büyük ilgisini toplayan romanda, Danimarkalı yazar Janne Teller, naiflikle gerçekliğin arasında, kan dondurucu bir nihilizmin sınırlarında geziyor!

AĞAÇTAKİ Janne Teller

Yayın yönetmeni: Müren Beykan • Türkçesi: Abdulkani Çınkaya

anlam, bazen senin ona gitmeni bekler...

on8kitap.com
facebook.com/on8kitap
twitter.com/on8kitap

Hayata Destek Derneği, Mevsimlik Tarımda Çocuk İşçiliğini Engelleme Kampanyası için veri toplama amacıyla gittiğim, Adana Çavuşlu tarım işçisi kampından UMUT ve ailesinin kanıksanmış mevsimlik göç hikâyesi...

GÖÇ

Umut (23), Mahmut ve Emin'in abisi, Melek Abla'nın oğlu

Viranşehir'de doğmuş Umut. Kendi annesinden olma 8 kardeşten, babasının üç hanımından toplam on altı çocuktan biri. Ne zamandan beri mevsimlik tarım işçisi olarak çalışıyorsun diye sorduğumda, "Ben doğduğumdan beri göç yolundayım, doğmadan önce de ailem bu işi yaparmış" diyor. Üç nesildir mevsimlik gezici tarımdalar. Babası Ali Abi itfaiyede iş bulmuş, sigortalı işi olan biri olsun ailede diye, aylık maaşı 1700 TL. Viranşehir'de ne ailenin diğer fertleri için istihdam şansı var ne de ailenin kendine ait bir arazisi... Bu yüzden Umut, kardeşleri ve annesiyle birlikte yılın dokuz ayını o şehirden öbürüne göçerek mevsimlik tarım işçiliği yapıyor; babasıysa ancak yıllık izninde yanlarına gelip iş gücüne katkıda bulunabiliyor. Viranşehir'de nüfusa kayıtlı oldukları, ama içinde ancak üç ay vakit geçirebildikleri iki göz odalı ev için yılda 3000 TL kira ödüyorlar. Göç yolunu, -mevsimlik işçi jargonuyla- 11 ayda bitirip memlekete döndüklerinde, mevsimlik tarımda kazandıkları yevmiyelerle tefeciden aldıkları borcu kapatmaya çalışıyorlar. Kapatamadıkları, bir sonraki yılın mevsimlik tarım işinde kazanacakları meblağ ile karşılanmak üzere faizleniyor.

Tarım işçisi olarak yaptıkları şehirler arası yolculukları, kamplardaki yiyecek, yakacak gibi ihtiyaçlarını ceplerinden karşılıyorlar. Viranşehir'den Adana'ya Şubat başında geldiler, dördüncü ayın ortasında, 23 Nisan haftası Kayseri'ye şeker pancarı ekimine gidiyor ailecek. Şekerpancarından Malatya'ya kayısı hasadına, oradan önce Ordu'ya sonra Samsun Çarşamba'ya fındık hasadı için gidecek, Ekim ortasında da Kayseri'ye geri dönerek bu sefer şeker pancarı hasadı yapacaklar. Umut için en zor ürün şekerpancarı. "Çapası ayrı dert, sökümü ayrı dert" diyor. Tüm gün çapa saltayan erkeklerin elleri nasır bağlıyor, belleri ağrıyor. Kadınlar da eğilerek iş yaptığında onlar için de en zoru şeker pancarı. "Sökümü ise ayrı bir bela, pancarı sökmesi çok zor. Kadın, erkek, çocuk hep birlikte çıplak ellerimizle söküyoruz, yanılıyor ellerimiz" diyor Umut, annesi Melek Abla (52) da onaylıyor.

Adana'da karpuz ekimi için çalışan Umut ve diğer işçiler sabah saat 7'de çalışmaya başlıyorlar, öğleden sonra 4.30'da bırakıyorlar. Başlarında hep bir dayıbaşı (çavuş ya da aracı da deniyor) duruyor, olur da işini aksatan, sağa sola bakan olursa bir dürtüp yola sokuyor. Dayıbaşı da bahçe sahibine karşı sorumlu, komisyonla çalıştığı için sade işçilikten daha cazip bir işi var. Dayıbaşı, önceden yıllarca mevsimlik tarım işçiliği yapıp deneyim kazanmış ya da babasından dayıbaşığını miras almış olanlar; bahçe sahipleriyle işçiler arasında aracılık görevi yapıyorlar. Adana'da işçi kamplarıyla bahçeler ayrı yerlerde olduğundan, dayıbaşının tek görevi bahçe sahibinin ihtiyacı olan sayıda mevsimlik tarım işçisi bulup, bu işçilerin yevmiyesinden yüzde 10 komisyon almak. Tabii bulduğu işçilerden maksimum verim almayı sağlamak da onun görevi. İşçiler Adana'da günlük brüt 37 TL, net 33.5 TL alıyorlar. Aradaki fark, dayıbaşının komisyonu, sigorta değil.

Adana'ya karpuz gelme fikrinin nereden çıktığını sorduğumda "Valla onu dedeme sormak lazım, benim hiçbir fikrim yok" diye cevap veriyor Umut biraz kendi talini,

Fotoğraflar: Kerem Yücel

biraz benim saçma sorumu alaya alan bir gülümsemeyle.

Kamp yerinden bahçelere, her sabah römorklu traktörlerle gidip, akşam yine öyle geri dönüyor, yakın uzak akrabalarından ya da birbirine daha yakın ailelerden oluşan 3-4 hane birlikte.

Römork

Kampta olduğum gün, Umut'un ailesiyle bahçeye de gitmek istiyorum. Yok, diyor, bugün gitmiyoruz. Traktörün şoförüyle papaz olduk iki gün önce, durum değişene kadar çalışmaya gitmiyoruz. Niye papaz oldunuz bir baştan anlat diyorum, anlatıyor.

Bundan 1 ay önce bir sabah, römork ve su tankeri eklenmiş traktörle kamptan bahçeye doğru yola çıkıyor aileler birlikte. Her zaman olduğu gibi, çocuk römorkun kenarlarına oturarak gidiyorlar. Çamurlu, engebeli köy yolunda sallan yuvarlan giderken içinde oldukları römorkun arka kapağı açılıyor, üç kişi aşağı yuvarlanıyor, tanker de

alarak ödüyorlar; bir sonraki dönem, faiziyle birlikte ödemek üzere.

Bu korkunç kâzanın üstüne hiçbir sosyal ya da sağlık güvencesi olmayan kampın diğer mevsimlik tarım işçisi sakinleri bahçe sahibine karşı tavır almışlar ve güvenleri sarsılmış haliyle. Kamptaki gündemi oluşturan bu kanlı iş kâzasının izleri henüz kaybolmamışken, saha ziyaretimden iki gün önce, bu sefer Umut ve geniş ailesini taşıyan traktörün, kamp alanına 4 km uzaklıktaki bahçe yolunda çamura saplanmasıyla römork devrilme tehlikesi geçiriyor; işçiler römorktan atlayıp şoförle tartışıyorlar. Olaydan beri de bahçede çalışmaya gitmiyorlar. "Bahçe sahibi bize haber gönderip bir daha kaza yaşamayacağını söyleyene kadar bahçede çalışmayacağız" diyor Umut. Bahçe sahibi, bunun teminatını veremeyecekse de en azından niyetinin kötü olmadığını duymak yetecek Umut ve ailesine. Borçla borcu kapatmak için karpuz ettikleri tarlaya ekonomik

anlamda bağlı olduklarından çok da büyük taleplerde bulunamıyorlar. Hayatlarını bu kadar değersiz hissetmelerinin karşılığında ise bahçe sahibinin iyi niyet bildirimini yeterli oluyor.

Emin (11) ve Mahmut (14)

Emin Adana'da okula yazılmış, annesi Melek Abla'nın zoruyla. E niye okulda değilsin diye soruyorum, "sevmiyorum buradaki okulu" diyor. Gitmeden nasıl sevmediğini öğrenmek istiyorum; kamptan okula giden arkadaşlarım anlatıyor, diyor, kamptan gelen çocuklarla kavga çıkartıyormuş buralı çocuklar, çingene, amele diyorlarmış. "Viranşehir'deki okulumu en çok seviyorum, arkadaşlarım benim durumumda, herkes aynı." Bir yandan da Viranşehir'de yıllardır tanıdığı arkadaşlarıyla birlikte okula giderken kampa geldiğinde her seferinde yeni arkadaşlıklar kurmak için çaba harcamak zorunda kalmaktan korkuyor.

Adana'da bahçede çalışmaya gitmiyor Emin, kamp işlerine yardım ediyor. Şeker pancarı çapası için Kayseri'ye gittiklerinde çalışıyor ama. Orada kamp,

bahçenin içinde olduğu için ayrıca kamp işi yapmaya insan bırakmaya gerek kalmıyor. Eylül'e kadar ailesiyle birlikte çalışıp okullar açıldıktan bir on beş gün kadar sonra babasıyla Viranşehir'e dönüp okula başlıyor. Şubat başına kadar okula devam edip yeniden Adana'ya karpuz ekimine...

Emin, büyüyünce araba tamircisi olup çok zengin olmak, ailesine ev almak istiyor.

Kardeşi Emin'den farklı olarak Mahmut, devamsızlık kanununda sınıfta kaldığı için artık hiç okula gitmiyor, ailesiyle gittiği her durakta onlarla birlikte çalışıp yevmiye alıyor. Abisi Umut gibi onun da en sevmediği yer Kayseri çünkü orada şeker pancarı için çapa sallamak zor, "belim kolum ağrıyor, ellerim su topluyor" diyor. En sevdiği yer de Ordu. "Fındık toplamak kolay" diyor, "Eğdin mi ağacın dalını hemen toplayıveriyorsun". Büyüyünce futbolcu olmak istiyor, kamptaki herkesten daha iyi futbol oynuyor çünkü...

üstlerinden geçiyor. Düşen üç kişiden biri 17 yaşındaki Gülsüm, parçalanarak ölüyor. İçlerinden hamile olan Nur, bebeğini düşürüp sakat kalırken üçüncü kişi de bacağını kullanamaz hale geliyor. Bu olaydan sonra hastane, cenaze işleri için ailelerin bir kısmı toplanıp memleketlerine geri dönüyorlar. Kan ve organların saçıldığı olay mahaline önce polis geliyor, burası jandarma bölgesi deyip gidiyor, sonra jandarma gelip burada ölüm var polisin işi diyor. Umut böyle anlatıyor yani, o gün o römorkun içinde olanlardan konuşacak kimseyi bulamıyorum. Hepsini aynı geniş aileden oldukları için olmaz olsun böyle iş deyip cenazeye birlikte memlekete dönmüşler. Traktörün şoförü, ölüme sebep vermekten hapse atılmış, bir de kamu davası açıldığını söylüyorlar ama işçilerin legal prosedürle ilgili hiçbir bilgisi ya da temsiliyeti yok. Yaralıların da sağlık sigortası olmadığı için hastane masraflarını ceplerinden, ceplerindeki tek şey de delik olduğundan yine eşten dosttan, tefeciden borç

"Okulda kalın ve beyninizi kullanın. Doktor olun, avukat olun, deri çanta taşıyın. Spor meslek olarak düşünmeyin, boksta canınız yanar ve kokarsınız. Düşünen olmalısınız kokan değil."

Rocky

"Aklın keskinlik için kitaba ihtiyacı vardır, kılıcın bilenmeye ihtiyacı olduğu gibi"

Tyrrion Lannister

"Hayat bazen çok karmaşıktır. İşin güzel tarafı basitliğinde saklı. Eğer plan çok karmaşıklarırsa, yanlış gidecek şeylerin sayısı da artar."

The Big Lebowski

"Asla yüze ateş etme. Hedefi teşhis edemezlerse ödeme de yapmazlar."

Leon

RIZA KOCAOĞLU

O MU BU MU NİÇİN?

Temmuz mu, Aralık mı? Niçin?

- Temmuz, çünkü sıcak iyidir.

Yağlı güreş mi, boks mu? Niçin?

Boks. Yağsıyım. Ayrıca boksun matematiğiyle yapış denge, koreyasyon içermesinden ötürü mesleki olarak faydalı olabilirim de bir spor. Ancak ortaokulda bir dönem güreş takımına devam etmişim. Yağsız tabii.

Mahalle maçı mı, halı saha maçı mı? Niçin?

- Mahalle maçı. Çünkü bir kafesin içine hapsolmadan daha özgür ve bütün olasılıklara açık.

Öteki mahalle delikanlısı rolleri mi, esas adam rolleri mi? Niçin?

- Esas öteki adam rolleri.

Pos bıyık mı, Charlie Chaplin bıyığı mı? Niçin?

- İkisi de değil. İş neyi gerektiriyorsa o.

Yeşil sabun mu, kepeğe karşı etkili şampuan mı? Niçin?

- Yeşil sabun şu hayatta benim en sevdiğim şey.

Deniz şortu mu, slıp mayo mu? Niçin?

- Şort.

İzmir'in kızları mı, İstanbul'un kızları mı? Niçin?

- İstanbul'da yaşayan İzmirli kızlar.

V yaka mı, bisiklet yaka mı? Niçin?

- Yakalar beni darlıyor biraz.

Amatör tiyatro mu, profesyonel tiyatro mu? Niçin?

- İkisini de yaparım. Amatör tiyatro yaparken hayatın yönüne karar verdim. Çok yaşamsal şeyler öğrendim. Ancak tiyatro profesyonel ciddiyet gerektirir. Tıpkııp gibi, mühendislik gibi. Ama asla o amatör ruhu unutmam.

Okumak mı, gezmek mi? Niçin?

- Gezmek çok nefes aldırıcı bir şey. Gezerken okumak en güzel.

Selanik mavisii mi, Kars-Erivan mavisii mi? Niçin?

- Yaşasın halkların mavi kardeşliği. Bir arada güzel, bir arada güzeliz.

Six pack mi, adonis mi? Niçin?

- Dokunarak karar versin.

Pazarı Ali mi, Kıbrıt Yasin mi? Niçin?

- İkisi de benim çok şey öğrendiğim, üzerinde çalışarak keyif aldığım karakterler.

Boyoz mu, gevrek mi? Niçin?

- Boyoz. Gevrekğin yerine İstanbul simidiyle bir şekilde oyalansak da boyozun muadili yoktur.

Paça favori mi, düz-kısa favori mi? Niçin?

- Fark etmez. Kula, tüyle ilgili kararlar projeye göre şekillendiriyoruz.

Karşıyaka mı, Göztepe mi? Niçin?

- Elbette şanlı Göztepe. İnadına Göztepe, alayına isyan, ölümüne Göztepe.

Toplum mu, birey mi? Niçin?

- Birey. Çünkü birey olamayan insanlardan oluşan toplumların durumu ortada.

Kemeraltı mı, Alsancak mı? Niçin?

- Çok renkliliği, hareketi ve çeşitliliğiyle Kemeraltı. Çocukluğumun bayram sevincidir biraz Kemeraltı.

90-60-90 mı, balık etli mi? Niçin?

- "Güzel kadınları severim. İşçi kadınları da severim. Güzel işçi kadınları daha çok severim."

Deniz börülcesi mi, dağ çileği mi? Niçin?

- Hem annem, hem anneannem çok güzel yapış için deniz börülcesi. İçinde hem deniz, hem yeşil olan bir şey nasıl güzel olmaz?

Biber gazı mı, portakal gazı mı? Niçin?

- Fark etmez. Kokteyl alayım.

Mavra mı, dedikodu mu? Niçin?

- Mavra insanı rahatlatır, eğlendirir. Dedikodu insanın ruhunu çürütür.

Balkon mu, teras mı? Niçin?

- Her balkonunda yaşam olan bir kentte doğdum. Yaşama açılan, sokağa açılan tüm balkonlar ve teraslar güzeldir...

Modern psikolojinin ve modern hukukun insanlığa laneti. Adalet kisvesiyle damgalamanın dayanılmaz hafifliği. Bu sürecin birçok kurbanı var. İşte bu kurbanlardan biri olan OKAN KIRBIYIK'ın anlattıkları...

SÜBYAN KOĞUŞLARI

Cezaevine girdiğimde 17 yaşındaydım. Memleket(Giresun) abimi askere uğurtmak için gelmiştim İstanbul'dan. Abimi uğurlayıp geri dönecektim. Geldiğimin ilk günü babam kahvede biriyle kavga etmiş, eve geldiğinde babamın her tarafı kan içindeydi. Yarın bir bıçak alıp kahveye koşum, amca oğlum da benimle gelmiş. Kahveye girince beklemeden a damı bıçaklamışım 7 yerinden. Öldürmeye teşebbüsten ceza aldım. Adam üç ay komada kaldı. Şikayeti geri çektiler diye bir sene cezayla kurtuldum.

Sonra cezaevi günleri başladı. Cezaevine Amca oğluyla beraber girdim. Suç ortağımı o da. Ona "ben üstleneyim her şeyi" dedim ama kabul etmedi, benimle beraber girdi cezaevine.

Uyum süreci çok uzun sürmedi aslında. Ben oraya değil, orası bana uydu, yaşımız büyüktü zaten. Sadece bir tane çocuk vardı İstanbul'dan gelmiş. Bir günde 12 tane dosya yapmış, millet ondan korkuyordu biraz. Ama bize de diş geçinmeye çalışınca amca oğluyla beraber dövmüştük onu. Kimse bir Tatar Ramazan değil ama şeklini de koyman lazım.

İçeride belli başlı kurallar vardır devlet tarafından koyulan. Bunların talimatını verenler de müdürlerdir, uygulayansa gardiyanlardır. Bizim gördüklerimiz sadece gardiyanlardır. Mahkumların yaşı küçük olduğu için gardiyanlar daha çok ezerler. Yaş farkından dolayı hem mahkumlar birbirini ezer hem gardiyanlar mahkumları. Yaşı büyük olanlar koğuşta istediğini yaptırmaya çalışır. Yurttan gelen sahipsiz çocuklara daha kötü davranılır. Suçlara göre de muamele yapılır. Mesela boru cinayetinden (hemcinsine tecavüz) yatanlar dışlanır.

Sen kendi şartlarını oluşturmaya çalışırsın. Mesela sigara yasaktır. Yan tarafa, yetişkin cezaevine kâğıda sarılı pil atıp "pusula" diye bağırırdık. Diğer taraftan sigara gelirdi, sonra onun parasını öderdik.

Ama sigara içmek de yasak, 18 yaşından küçüksün diye, tam komedi. Yakalandığında ceza yerdin, tek ayak üstünde bekleme (ayağını indirdin mi copu yersin), daha büyük suçlara hücre cezası veriler. Mesela bir seferinde sigarayı yakıtak için çıkmıştım yoktu. Bayağı uğraşıp sigarayı kaptırdan yakam. O sırada gardiyanlar yakaladı. 3 saat tek ayakta durma cezası aldım.

Gardiyanlar tarafından psikolojik baskı uygulanır. Nedeniz yere gelip bağırırlar, yemeği ayağına iterler. Ben mesela anneme bir mektup yazmışım, uzun uzun onu çok özlediğimi anlatmışım, mektubun üzerine de 2 saat uğraşıp bir güvercin çizmişim. Adamlar mektubu okuyup mührü tam güvercin'in üzerine basmışlar; öğrendiğimde çok zoruma gitti.

Rehabilitasyon falan hikâye.

Devletin yalandan kursları vardır. Bize mesela ancılık, el işi, hayvanları filan öğretiyorlardı (gülüyor). Hayvanları öğretilen ne olacak, daha çocukken sabıkayı yiyorsun. Maksat gökyüzünü görmek. Ders verdikleri yerin üstü açıktı. Sonra zaten iş bulman çok zor; devlet sana sahip çıkmıyor yani. Bizim yanıma yurttan bir çocuk geldi 15 yaşında, ayağında terlik var; ayak kabısı yok. Kimse de vermemiş. Çocuğa ayak kabısı almak için

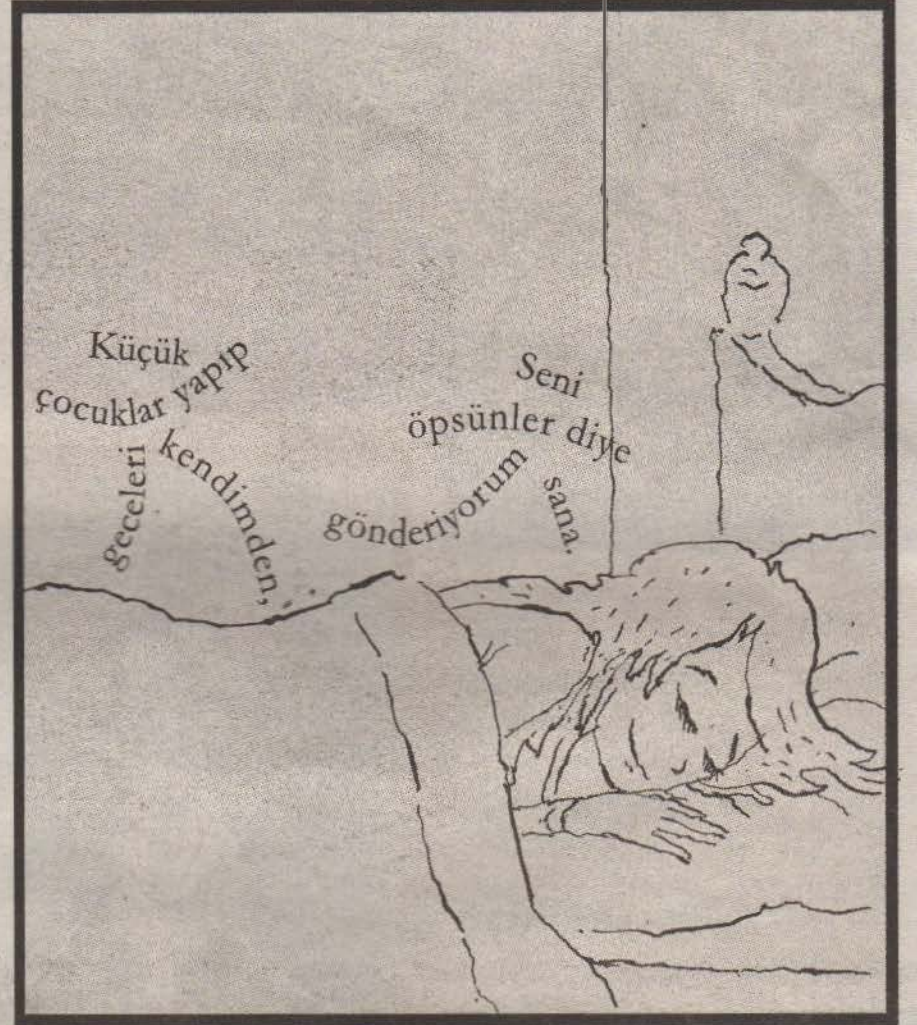
aramızda para topladık.

Dışarı çıkınca işin zor. Kendini o psikolojiden çıkartamıyorsun. Ben çıktuktan sonra hiç iş bulamadım, polisler de zaten mahallende sürekli kötü muamele yapıyor. Daha sonra bir sürü ufak tefek dosya yaptım. Bir ara 2 aylığına gene girdim cezaevine. Uyuşturucu işlerine falan karıştım, oradan dosyam oldu hep.

Bu, insanları damgalama olayıdır.

Senin üzerinde bir şüphe olduğundan, kendini aldatıp gelmeni istemiyorlar. İstiyorlar ki sen sokakta hep suçun içinde kal. O zaman seninle daha kolay başa çıkıyorlar. Bak zaten bunun ne olduğu belliydi diyorlar.

Kimse bir Tatar Ramazan değil ama şeklini de koyman lazım.

Ozdemir Asaf'ın "SANA" şiirinden

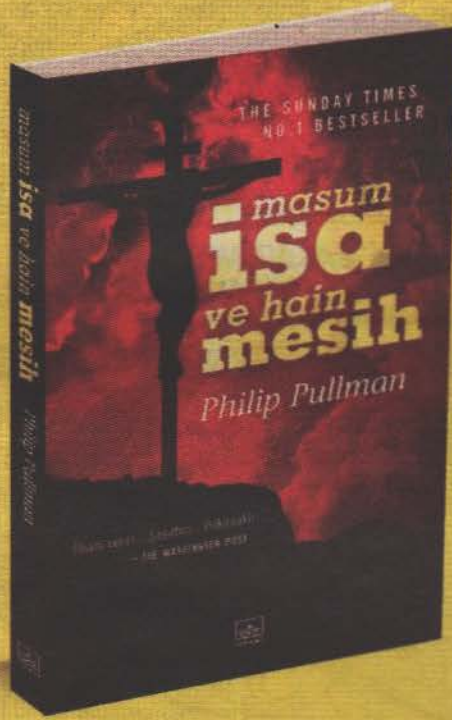
Öyle sevdalar vardır,

**Buruk tatlar vardır, ağızda sürüp giden;
Bir aşka vuran güneş kolayca batmıyor.**

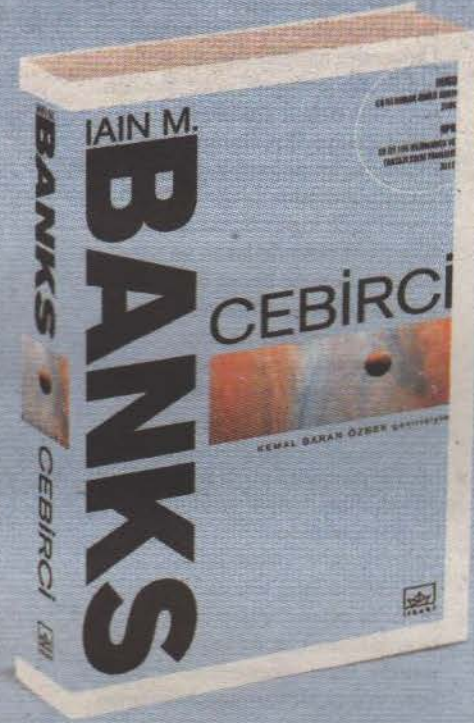
Masum İsa ve Hain Mesih, İsa'nın kimliğine yepyeni bir gözle bakıyor; okurlara kitap bittikten uzun zaman sonra da akıllarından çıkmayacak sorular soruyor.

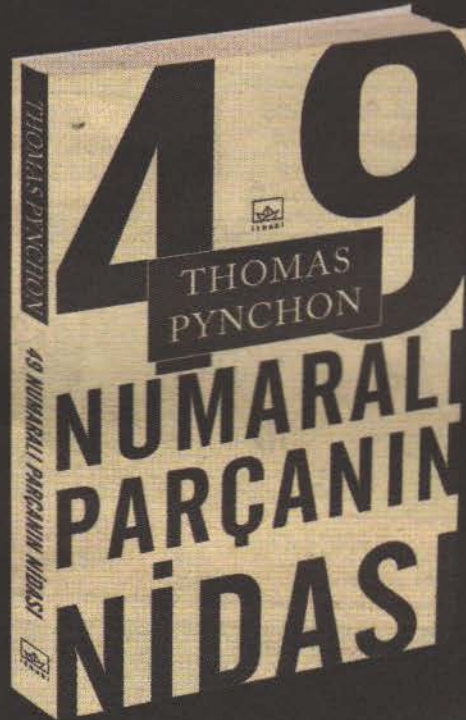
PHILIP PULLMAN
MASUMİSA
VE HAIN MESİH
184 sayfa

Iain M. Banks'ın Bilimkurgu Klasığı "Cebirci" Türkçede!

Birçok romanını "ölmeden önce okunması gereken 1001 kitap" listesinde görebileceğimiz Iain Banks, The Times tarafından "1945 sonrası En İyi 50 Britanyalı Yazar" listesine seçildi.

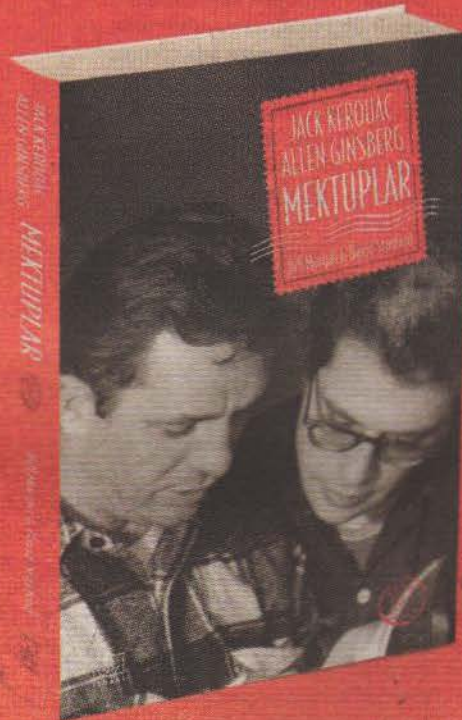

IAIN M. BANKS
CEBİRCİ
736 sayfa

THOMAS PYNCHON
49 NUMARALI
PARÇANIN NİDASI
184 sayfa

Postmodern edebiyatın üstadı Pynchon, en ünlü eserlerinden biriyle Türkçede!

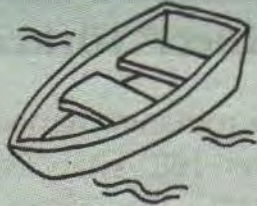

JACK KEROUAC ve ALLEN GINSBERG:
MEKTUPLAR
640 sayfa

Kalem ve Yaşam dizimizin yeni kitabında Beat kuşağının perdelerini aralıyoruz. Bazen sevgi bazen de sövgü dolu bu mektuplar, derin, özel bir arkadaşlığın tarihe geçen sayfaları...

SANDAL

ERKEKLER SANDALA BİNER

Türkler plajlarda denize girmelerini Lenin'e borçlu. Kızıl Ordu'dan İstanbul'a kaçan beyaz Ruslardan Uzun Aleksandar şehrin ilk plajını 20. yüzyılın başlarında Florya'da, Murat Bey'den kiraladığı sahil şeridinde açar. Lakin Ruslar ne kadar vücutlarıyla barışık, Türkler o kadar kompleksli. Nazım Hikmet ve Vala Nurettin, Ekim devriminin heyecanını yaşamak üzere gençlik yıllarında Rusya'ya gittiklerinde ilk dikkatlerini çeken, kadın ve erkeklerin sere serpe uzanıp birlikte denize çıplak girmeleri. Müslüman Türklerin buna tahammülü yok. Denize ilk defa annemle Moda Kadınlar Hamamı'ndan girdim. Doğa, ahşap duvarlarla örülmüştü. Vücutlar, erkekler görmesin diye hapsedilmiş. Kadın dedin mi durur mu, erkek? Hamam, arı kovaniysa, kiralık sandallarında erkekler kovanın etrafında kürekte. Böylece, yedi yaşında cinsler arası ayrımcılığı öğrenmiş oldum. Ertesi yaz, beni hamama almadıklarında, sandallardaki erkeklerden biriydim.

BABAMA SON YOLCULUĞUM

Babam hastanedeiken bana yazdığı son şiirinde, ufukta kaybolurken sahile vuran dalgaların köpüklerini yolluyordu. Ölmek üzere olduğunu telgrafla bildirdiler. Ankara'daydım. Babam Boston'da. Yolda uçak değiştirmek için Bern'de iki saatim vardı. Göle gittim. Sandal kiraladım. Babama doğru kürek çektim.

MUTLULUK ÜZERİNE SANDAL MUHABBETİ

Büyüka'da'nın doğusunda Neandros adası. Orada yıllarca inzivada yaşayan biri vardı. Balıkçılar onu kolluyor, su, yiyecek götürüyorlardı. Ahşaptan kulübe yaptı. Derken kulübeden yükselen televizyon anteni. Direkte kocaman Türk bayrağı. Düzenini kurmuştu. Bir gün ortadan kayboldu. Kulübe çöktü. Sandallıma Neandros yakınlarındaydım. Az ötemde gördüğüm balıkçı sandalına yanaşım. Sigara otlandım. Zulamda'ki birayı paylaştık. Sohbe başladık. Adama ne olduğunu bilip bilmediğini sordum. "O bendim" dedi. "Nasıl ayrıldın?" "Hafta sonları buraya İstanbullular tekneleriyle yüzmeye gelir. Bir kız çıkageldi. Sahile yüzdü. Beni aldı evine götürdü." Denizden bir kafa çıktı. Ardından kol. Elinde zipkin. El salladı. Tekrar daldı. 'İşte bu o' dedi. 'Mutlu musun?' 'Hep benimle beraber'

BOĞAZ'DA MİTOLOJİ İLE FAŞİZM ARASINDA

12 Eylül yılları. Türkiye, asker ve sivil işbirlikçilerinin işgali altında. Üniversite nasibini alınca istifa ettim. Ben onlardan, onlar benden kurtuldu. Bebek açıklarında kürek çekiyorum. Gazetelerde okuduklarım önümden geçiyor. Tarihi tekrarlama sevdalısı Tim Severin adlı İngiliz maceraperest, Altın Post peşinde Jason ve Argonotların üç bin yıl önceki yolunu hat ediyor. Yunanistan'dan başlayıp Karadeniz'de sona erecek yolculuklarının en zorlu Boğaz etabında akıntıya karşı boğuşuyorlar. Kürekçileri bırap düşmüş. Göz göze geldik. Nasıl oldu bilmiyorum, yarışmaya başladık. Yan yana seyrediyoruz. Dümen kırdılar. Onlardan önce Boğaziçi Üniversitesi'nin iskelesine varan ben oldum. Salaş kalasların üstünde lacilerini çekmiş, ellerinde kocaman birer buket çiçek, iki adam. Hepimiz şaşırık. Bana öfkeyle baktılar. Tim Severin'e çiçek vermeye hazırlanan cuntanın rektörü ve yardımcısı, İstanbul polis şefinin yeğeni, az kalsın buketleri bana vereceklerdi.

VATANPERVER VAROL

Uyku tutmadı. İçki kesmemişti. Sabah üç. Misafirleri uyandırdım. "Haydi sandalla gece ada turuna!" Büyüka'da, Kurşun Burnu yakınlarında, sabaha kadar açık, yamyam Hasan'ın işlettiği, içki veren salaş bir yer vardı. Kızlı erkekli dört kişi yola çıktık. Kafalar kıyak. Önce Pınar gördü. 16. Asır İspanyol kalyonu. Olabilir mi? Yaklaştık. Tarih kitabından çıkmış gibi. Motoru kestim. Sessizce kürekçeyim. Bir, iki, üç el ateş. Ölebiliriz. Beni kahkaha bastı. Varol ayıldı. "Hep senin yüzünden!" "Ne var? Yaşayacağımız kadar yaşadık! Daha ne yapmak istiyorsun?" Ölüm anında, ilkokul yurttaşlık bilgisi ezberi, "Vatanıma hizmet edeceğim!"

SANDALLA EDEBİYAT KAZASI

Kahvaltı, edebiyat sohbetleriyle geçti. Sofrada Orhan'ın 'Benim Adım Kırmızı' romanını çevirmekte olan Maureen ve kızları. Hava güzel. Deniz sakın. Sandalla adanın etrafında dolaşalım, denize girelim dedim. Dördü çocuk akı kişiyiz. Heybeli'de, Çam limanında yüzdük. Dönüşte Büyüka'da iskelesinin önünden geçmek üzereyken aniden dalgalar çıktı. Sandal önden su aldı. Çocuklar korktu. İki yandan denize atladı. Sandal alabora oldu. Battı. Hepimiz suda dalgalarda çırpınıyoruz. İskelede parrmakdıklar arkasında vapur bekleyen yüzlerce kişi seyrediyor. En son Maureen kurtardı kendini. Çeviriyi bitirdi. Orhan, Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldı.

DIPNOT*

ÖMER GÖKSEL

İLK YARA

İki sene önceydi. Pencereleden içeri sarkan kiraz mevsiminin, kalplerdeki kasveti usulca süpürdüğü sıcak günlerden biri...

Barcelona'da, Clot metrosunda görmüştüm onu. Çok çok on beşindeydi. Merdivenlere çökmüş, kumral başını elleri'nin arasına almış, hıçkırarak ağlıyordu.

Gezegenimiz sakinlerinin, başkalarının yanında gözyaşı dökmekten utanmayı çoktan öğrendiği bir yaşta idi. Herhalde normalde en fazla gözlerinin dolmasına izin verir, onu da kimselere göstermeden usulca kolunun yeline silerdi. Bu kez öyle yapmamıştı ama. Dünyanın geri kalanına boş vermiş, acısını yetişkinlerin uzanabileceği yerlerde çekmekten çekinmemişti.

Her şeyin sonu gelmiş gibi ağlıyordu. Kıyamet kopmuş gibi. Öyle bir felaket gelmişti ki başına, artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı sanki...

Boğazından yükselen feryat figan hırıltıları duyar duymaz anlamıştım; az evvel, feci, çok feci bir haber almıştı. Galiba en fecisini... Birini bir daha asla göremeyeceğini öğrenmiş; kolu kanadı kırılınca, bulunduğu yere çöküvermişti. Belli ki uğursuz bir telefonla gelen o ölüm haberi, kime aitti acaba? Kim bırakıp gitmişti onu aniden; babası mı, yoksa anneciği mi?

Bacaklarım titreyerek yanına gittim. Usulca merdivenin kıyısına iliştim. Bir insan sıcaklığı yaymaktan başkaca faydam olamazdı, biliyordum. Bu yüzden, elimi, titreyen incecik omzuna koydum ve yapacak daha iyi bir şey bulamayıp öylece sustum.

Acıyor değil mi? Bilirim, çok acır. Ağla. Kalbinde açılan yarayı gözyaşlarıyla sula. Onları hep bugünler için saklamadık mı?

Omzundaki elimi yadırgamadı. Sadece kısacık bir an için, kan çanağına dönmüş gözlerini kaldırıp, hakikaten anlayıp anlamadığımı sorar gibi, çarnaçar, yüzüme baktı.

Anlıyorum elbet. Hepimiz çünkü, kaybetmek için geldik bu metruk dünyaya. Kadim kaide belli; sevdiğimiz herkes, bir bir bırakıp gidecek bizi. Biz de eninde sonunda bizi sevenleri. Bütün hikâyeler aynı bitiyor bu hazine boşlukta...

Kısa süre sonra etrafımız kalabalıklaştı. Sahilden dönen şıpidik terlikliler, pazara giden ondülal teyzeler, küflenmiş ekmeğe toplanan karıncalar gibi, yavaş yavaş çevremizi sardı. Sakınmadan akıtılan gözyaşı hepsini şaşırtmıştı. Sebebi hikmetinde herkes hemfikir olacak ki "biri mi ölmüş" diye başlayan buğulu fısıltılar, dalga dalga yayılıp, istasyonun kirli duvarlarında gürültüyle parçalandı.

"Neyin var oğlum?" dedi, elinde file torbasiyla pazara giden meraklı teyze. Ne de olsa dile gelmemiş hiçbir şey, henüz gerçek sayılmazdı.

Delikanlı, o güzelim kumral başını kaldırdı, bir şey söylemek ister gibi güçlkle ağzını açtı. Fakat oradan manaya bürünmüş derli toplu bir ses çıkarması mümkün olmadı. Yeniden sakladı başını ellerinin arasına; bu kez daha yüksek perdeden hıçkırmaya başladı. Bazı acıların çünkü, cümlesi olmaz. Sözlükler; kimi manaların yükünü kaldıramaz.

Parmaklarımı omzuna bastırdım. Hani çok karınız

ağrıdığında ellerinizle bastırırsınız ya kasıklarınıza, sancıyı geçirmez ama olduğu yere hapseder; sinsice yürüyüp bütün vücudunuzu sarmasını engeller. Öyle bastırdım. Dudaklarım mühürlenmiş gibi sınıksız kapalı, parmaklarımla anlatmaya çalıştım.

Sen artık eski sen değilsin. Her kayıptan sonra değişir insan. Fakat göğsü sancıyla şişen yaralı atlar gibi, soluk alıp vermeye devam edeceksin. Hayatta kalmaya hazırlan.

Fileli teyze, "Ne oldu?" diye ısrar etti. İlle de öğrenecek. Hakikat dile düşmedikçe, matem elbisesi zinhar dikilmeyecek.

Delikanlı, zar zor gücünü topladı. Belki de içini kaplayan zehri dışarı akıtmayı denerse hafifleyeceğini sandı. Mucizevi bir çare bulacağını, kurtulacağını... Derin bir nefes aldı ve kalbini dağıtayan ateşi usulca üfler gibi, kırık dökük mırıldandı:

"Gitti, beni terk etti. Sevmiyor artık beni."

Etrafımızdaki minik kalabalıkta müstehzi bir dalgalanma oldu. Yaşını başını almış, çaresizliğin her demini tatmış olanlar, bu da bir şey mi dercesine bıyık altından güldü. Ben dahil herkes, aynı şeyi düşündü galiba: "Ah, aşk acısıymış! Aman be çocuk, ölüm olmasın da..."

"Kendini üzdüğüne değmez be oğlum. Geçer" diye teselli verdi, fileli teyze. Elimi yeniden omzuna bastırıp "gececek" dedim usulca ben de. On beşlik delikanlı, o metro istasyonunda elli yıl birden ihtiyarlamış bakışlarını, incecik bir siteyle gözlerime daldırdı. Omzunu elimden sakınmadığı halde, hâlâ böyle konuşabildiğim için, bana dargındı. Kırgın gözlerinden bir sis bulutu misali paramparça geçenleri okuyunca anladım; gücenmekte sonuna kadar haklıydı.

Kalbine lanetli bir nakış gibi oyulan acısını küçümsemiştik. Yarasını açık gösterdiğinde, üstelik belki de ilk derin yarasını; "bundan büyükleri de var" tesellisi vermiş, her kalbin kendi yarasında teklediğini

bilmezden gelmiştik. Biz, merdiven korkulukları, ilk yaramızı hatırlamayacak kadar büyümüştük demek. Ayrılıkların ölümlere benzediğini unutacak kadar uzun süredir de âşık değildik. Ve ölümden öyle çok korkuyorduk ki, utanmasak, hayatta olmayı yaşamak için kâfi sebep görecektik.

İnsanın neresi sancıyorsa kalbi orada atarmış. Sancıyan kalbiyse peki? Duracak gibi oluyor değil mi? Unutmuşuz demek; affet. Büyüdükçe böyle oluyor insan. Ölümle kıyashyor hayattaki her şeyi ve ölümlerin yasını tutuyor sadece. Tutunayı beceremiyor yasını, bitmek bilmeyen kendi hayatının bile.

Bundan sonra olacakları biliyordum aslında. Fakat kendime sakladım. Hem mahcuptum ona karşı, hem de zaten delikanlı, mebzul miktarda kara haber almıştı. Bir yarayı üfleme bilmeyen için, en iyisi onu kendi kabuğuna bırakmaktı.

Kalabalık yavaş yavaş dağıldı. Ben de artık omzunda elimi istemediğini hissedip kalktım yerimden. Biz gittik; o, merdivenlerde kaldı.

Anası babası ölmemiş; çok yaşasınlar. O da yaşayacak, kim bilir kaç uzun, kaç katlanılmaz yıl daha. Kalbinde, hâlâ hayatta olan biri'nden kalmış derin bir ölüm acısıyla... Ne zaman içinde bir yerde sebebin arayan bir boşluk sancısı, o merdivenleri ve "geçer" diyen sesimizi hatırlayacak. Yoklayacak on beş yaşında takılmış yorgun yüreğini, geçmemiş olacak.

Yirmi beşinde, otuz beşinde, kırk beşinde ve elli beşinde, hep bu merdivenlerdeki haline benzeyeceksin. İlk yaradır çünkü en sağlamı, kalbe paslı çiviyle çakılan. İlk yaradır seni büyüten. İnsan nasıl benzerse ellerinde büyüdüğü annesine, sen de yarana benzeyeceksin; ne zaman kalbin kırılrsa, bu merdivenlere geri döneceksin.

Aynı dala tünemiş iki körpe kirazın ayrı düştüğü o kiraz mevsiminin üzerinden iki yıl geçti. Kirazlardan birinin merdivenlere düşüşünün üzerinden iki sene. Her şeyi unutan ben, unutamadım onu nedense. Bir kabahat gibi hatırlıyorum hâlâ. Biz gittik; o, merdivenlerde kaldı. Biz gittik; o, merdivenlerde...

**Bazı acıların
çünkü,
cümlesi olmaz.
Sözlükler,
kimi manaların
yükünü
kaldıramaz.**

NAZAN ÖNCEL'İ SEVME NEDENLERİ

“Kırdığın yer acıyor,” diyor şarkısında Nazan Öncel, ben de diyorum ki; sesinin değdiği her yer okuyor ruhumuzu... “anahtar cümle budur”. O anahtar içimizdeki kapıları tek tek açıyor. Hem de yıllardır. Kuşkusuz Nazan Öncel'i sevmeye nedenlerimizin başında ruhumuza iyi gelmesi, bizi iyileştirmesi diye sıralayabiliriz. Belki herkesin sevmeye nedenleri farklılık gösterebilir.

Benim için durum bundan daha fazlası. Anlatayım. 18 yıl önce, Altay'ın işi nedeniyle doğudayız. Berkay 2 yaşında. Evdeyim. Hem de hep evde. Doğuda sokak yok. Çünkü sokakta kadın yok! Müzik ve şiirle başkaldırıyorum evdeki eşyaya ve beni kuşatan her şeye. Pek iyi değilim işin özü. Bir akşam Altay, elinde 'Sokak Kızı' albümüyle geliyor. Ve ne olduysa zaten ondan sonra oluyor. Kendi çapımda gidebilmenin tarihçesini tutuyorum onun sayesinde. Bir kadından bir kadına dostluk geçmezmiş yanlışsını da parçalıyorum. Müzik üzerine yazma tecrübem hiç yokken, kalemi elime alıp sadece kendimle paylaştığım ilk albüm yazısıyla başka tür bir özgürleşmenin kapısını aralıyorum.

Hani çıkışını reklam yıldızı olarak yapan ve iki binlerin yeni bağımlı/özgür kız modelini çizen Nil Karaibrahimgil'in sözünü ettiği sözde özgürlükten bahsetmiyorum. Popüler kültürün içinde olup, onu kendi dinamikleriyle içeriden bozguna uğratarak kaideleri bozan, müdahale eden, sokağın ruhunu yalayıp yutmuş ve kadının nasıl özgürleşeceğini bedellerini ödeyerek tecrübe etmiş bir kadından, Nazan Öncel'den söz ediyorum. Nazan Öncel, hakiki, çok samimi, çok doğru bir yoldan giderek gerçek özgürleşmenin bağımsızlık ve dimdik ayakta durma ediminden geçtiğini gösteriyor. O nedenle, benim onu sevmeye sebeplerim sadece müzisyen kimliğinden kaynaklanmıyor. Aramızda derin bir mevzu. Bazı Şeyler var öpülesi. Mesela; yeni albümünde Ceylan Önkol için yazdığı ağır niteliğindeki 'Ceylan' şarkısı toplumsal hafızayı diri tutma çabasının dışında, bir çocuğun, çocukların her türlü kirli politikaya her daim en ön sırada kurban verilmesine de bir karşı çıkıştır. Öncel'in şarkılarının çoğunda, psikolojik bir okuma yaptığınızda çocukluğa gönderme veya oralarda başlayan hırplanmanın yansımasının izlerini görürsünüz. Bu ayrı bir inceleme konusu olarak kalsın. Çünkü onunla aramızdaki Bazı Şeyler'de aşk da var. Ama aşkımız “karadirek ağbiler”! O nedenle aşk; yanlış, günah, doğru ekseninde irdelenir. Hataysa, günahsa ona da sahiplenilir. Çünkü yanlış denilen şey

aslında bize öğretilendir. Dolayısıyla albümde yanlış, doğru tanımlamalarını bununla sorgularken kader olgusunu da içine katar. Ama bir farkla; kader denilen yazgıyı sitemle bertaraf eder. Burada kurduğu dil önemli. İsyan yerine sitemi kullanmasıyla geleneksel olan algıyı aynı geleneksel algının diliyle kovar. Sitem, aynı zamanda alın yazısını silme arzusunun da taşıdır. Sadece bireyi değil, bize çizilmiş ve öngörülmüş toplumu şekillendirme politikalarını da kapsar. Yani şu oturduğumuz “dostlar kahvesindeki masa” bayağı ağır. Hadi çek bir sandalye!

Serbest Vuruş

Atilla Taş

Balkon: Yıkılınca

Twitter: Yasaklı kuş

Mansur Yavaş: Adam

Kıymet Teyze: Kıymetdimiş

İktidar: Baskı

Trafodaki ked:

Eceli gelen kedi

Mehmet Metiner: Yalako

Ceylanpınar: Hak arayışı

Bilge Kösebalaban (Direc-t)

1 Mayıs: İş, emek, özgürlük

Anneler günü: Her gün, doğduğumdan beri.

529 idam: Umarım af çıkar.

Ağrı: 2 Haziran'da umarım rahatlar siyasi ortam.

Muhalefet: Can suyu fazım, yeni isimler, yeni politikalar.

Enver Aysever: Soruyor, sormayı biliyor.

Meclis: Parku güzeldir.

Saffie: Yıllardır yapırdık, adı yoktu. Kendifoto olsun TDK'cası.

Neler Gördüm?

> Uzun yollardan hacılar gibi geldiğimizi

> Tek sıra olup huzuruna çıkmak için icazet beklediğimizi

> Sunaklarına çil çil altınlar bıraktığımızı

> Kutsal bi mekan gibi onu tavaf ettiğimizi

> Ne hikmetse dilediğimize şak diye kavuştüğümüzü

> Huşu içinde kendimizi kaybediğimizi

> Kast sisteminin katları arasında yükselip alçalışımızı

> Garibanın cebindeki yirmi liranın peşindeki imansızları

> Eteklere, entarilere yüz sürüşümüzü

> Fıskiyeler ve çiçeklerle bezenmiş geniş avluları

> Para ile imanının kimde olduğunun belli olmadığını

> Bir parça eşya ya kul köle oluşumuzu

> İkonalara bakıp, hika yelere inanışımızı

> Tüketim tanrısına adanmış sunakları.

> Sunaklardan aşağı kan kırmızı akan paraları

Herhangi bir alışveriş merkezinde

Bakangör

KULİS

Geçtiğimiz aylarda ilk albümü *Başka Şarkılar*'ı çıkaran Nilüfer Açıkalın'la konser öncesi Beyoğlu Mask'da yaptığımız kulis sohbeti.

**Nasıl Gidiyor
Başka Şarkılar?**

Sahnede iyice başkalaştılar.

Kulaktan kulağa dans ederek mutlu mesut coşkulu ve hüzünlü uçuşuyorlar.

Bu sahne başka mı tiyatro sahnesinden?

Başka, çok başka ama şarkılar sahnede tiyatro ve dansla öyle bir harmanlanıyor ki delice bir sonuç çıkıyor ortaya. Ben de şaşkınım.

Seni izlerken insan büyüleniyor. Bir nevi şaman ayını gibi gösterilerin...

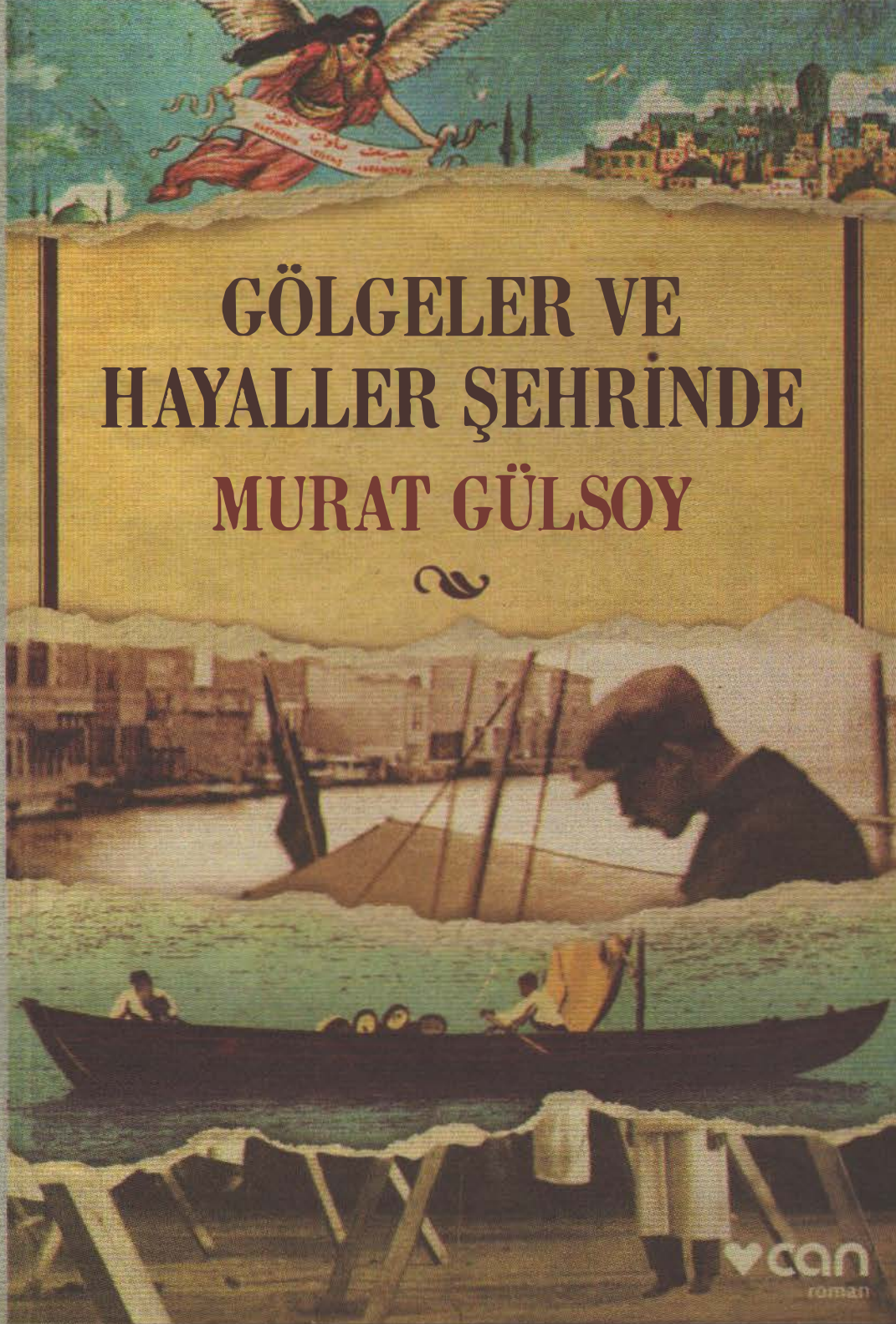
Şarkılar boyunca süren ruh halimin etkisi atalardan yadigar, çok eski atalardan, dedelerden ve vesaire...

Anadolu punk desem?

Anadolu punk, rock, funk; ne desem boş. Yeni oluşu dolu sadece. Heybede haybeden bir şey yok; emek, sabır, disiplin, inanç... hepsinden çok çok. Pişirip de koyduk yüreğimizi hayat sofrasına.

Hem ait hem de yabancı olduğun
bir dünya düşün şimdi...
Üstesinden gelebilir misin?

TÜM KİTAP SATIŞ NOKTALARINDA!

HERKES KENDİ DERDİNDE

İkişer üçer çıkıyorum hastanenin merdivenlerinden. Yeğenim bir haftadır burada yatıyor. Daha yüzünü bile görmeden, hasta ziyareti'ne geliyorum. "Yüzüne tükürülecek adamsın," derler benim gibisine. Yine de demeden önce bir dinleyin.

Yeğenimin. doğum haberini, iki aylık işsizliğin üzerine bulduğum, pirinç sayma işine başlayacağım gün aldım. O yüzden de görmeye gidemedim. Çalışıyordum ama aklım kardeşimle yeğenimdeydi. Kız kardeşim "Okuyup senin gibi rezil olacağıma, evlenirim daha iyi. Kocam bana bakar," diyerek evlendi. Üçüncü çocuktan sonra ayrıldılar. Neyse, konumuz o değil. Son kamyonu gönderdiğimde on gündür limandaydım. Paramı ve pirincimi alıp eve geldim. Arkamdan üst komşu geldi, "Yeğenin bronşit olmuş, Ceyhan Devlet Hastanesi'ne kaldırmışlar. Anan aradı..." Diğer söylediklerini duymadım. Pirinç çuvalını eve attığım gibi on günlük iş kirimle yola çıktım. Biz kimi insanlar; hele de çocukluğunda haftada bir yıkananlar, pek aldırılmaz kirimize...

Hastaneye geldiğimde saat akşamın beşiydi. Kapıda bir adam, boy bir doksan, kilo yüz. Çekinererek yaklaştım, "Pardon," dedim, "Mersin'den geliyorum. Yeğenim burada yatıyormuş. Daha yirmi beş günlük... Ay değil, hafta değil... Günlük... Doğduğundan beri göremedim. Allah aşkına," diye bildiğim bütün yalvarma cümlelerini kurarken, adam tam bir Adanalı edasıyla "Gir gardaş, ne yalvariün ki," dedi. Ne iyi adam dedim kendi kendime ve ikişer üçer çıkmaya başladım merdivenlerden. Bu kez arkamdan bağırdı "Tez en ha, bokunu çıkarma. Yeğenine bak, en. Aşşagta bekliyorum."

Çocuk kliniği üçüncü katta. Bütün odaların önünden geçerken kafayı uzatıp bakıyorum. Orada işte. Yeğenimi nerede görsem tanımam, kardeşimle annemi tanıdım. Yirmi beş günlük bebek, damar yolu açılmış, serum bağlı. Sürekli ağlıyor. O ağlayınca kız kardeşim de ağlıyor. Annem desen, gözler kan çanağı. Gözlerim doldu, yutkundum. "Ne oldu," dedim. "Buhar verseler rahatlatırmış..." "Versinler o zaman." "Hastanede bir tane buhar makinesi varmış," dedi kardeşim. "Daha ağır bir hastaya mı veriyorlarmış," dedim. Gözlerinden ateş saçarak, "Yok," dedi annem, "Makine diğer doktorunmuş, hastanenin değil. Sadece kendi hastalarına veriyor." Annemin gözlerinden benim gözlerime geçti ateş. Annem, "Boş ver oğlum, ne yapacan? Zaten kader bize ne vağıt güldü ki?" dedi ama ben hışımla çıktım odadan. Koridorun sonuna gelene kadar öfke gitti, korku geldi. Hastane dediğin, önce doktorun, sonra hemşirenin en çok da hasta bakıcının o zamanlar. Ters bir şey söyledin mi, vay haline. Doktor odasının önünde derin bir nefes aldım. Kapıyı tıklatıp girdim. Kardeşim de arkamdan girdi. Hemşire akşam kahvesini içmiş, fal bakıyor. Kendi falına kendi bakıyor. "İkinci çocuk doktorunun adı ne?" diye sordum, "Birincisi kim," dedi. Kız kardeşime baktım, "Hakan," dedi. Hemşire, "Diğeri Ömer. Ne yapacaksınız?" "Konuşacağım, yeğenime buhar vermiyormuş," derken yutkundum, tuhaf bir ses titremesi oldu. "Konuşursak belki..." Sözümlü kesti hemşire, "Gerek yok. Mesai bitti, birazdan hastaya buhar veririz. Doktorun

gitmesini bekliyordum," dedi. "Eyvallah," dedim. Çıktık odadan. Kısa bir süre sonra hemşire gelip yeğenimi aldı ve ilk buhar vermeye götürdü. Ben de güvenliğe ayıp olmasın diye aşağıya indim.

***

Yeğenimi hastaneden çıkaracağımız gün, o zamanlar Devlet Hastaneleri paralı, bir hesap çıkardılar, benim on günlük para mümkün değil yetmiyor. Hemşire, doktordan gizli yaptığı buhar tedavilerini bile yazmış. Muhasebeye derdimizi anlatamadık. "Başhekime gidelim," dedi kardeşim. Elimde borç kağıdı, anneme baktım, "Sağdan soldan para isteyip on kişiye borçlanacağımıza, bir başhekime yalvarırım daha iyi," diyerek çaldım başhekimin

**Yeğenimi
nerede görsem
tanımam,
kardeşimle annemi
tanıdım. Yirmi beş
günlük bebek,
damar yolu açılmış,
serum bağlı.**

kapısını. Başhekim, sandalyeden kalksa, yanıma gelse, benden kısadır. Oysa o masanın arkasında, o sandalyenin üstünde nasıl da görkemli duruyor. "Ne var," dedi. Dosyayı uzattım, "Doktor bey," dedim, "Başhekim!" diye uyardı sertçe. Yutkundum. "Pardon, başhekimim. Yeğenim... eniştem işsiz. Babam emekli oldu ama malulen. Hatta maaşı daha bağlanmadı. Annem ev kadını, ben öğrenciyim..." "Eeee?" "Şey... durumumuz yok..." Dosyayı açmadı. Önüme attı. "Senet yapsanız," dedim sesim titreyerek, "Senet menet yok! Sahte adres veriyorsunuz, ondan sonra kodunsa bul." "Biz bu parayı ödeyemeyiz," dedim, "Ne zaman öderseniz o zaman çıkar hastanız," dedi. "Ama," dedim, başla da bir şey diyemedim. Başhekim bir düğmeye bastı, iki iri kıyım adam girdi içeri ve kolumdan tuttukları gibi kapı önüne koydular beni.

En çok hırpalayan da hastaneye ilk geldiğim gün beni içeri alan adam oldu.

***

Hastanenin bahçesine zor attım kendimi. Kız kardeşim geldi, başını omuzuma koydu, bir süre sustuk. "Abi, gece olsun kaçalım." Ne diyeceğimi bilemedim. "Hemşire gece on birden sonra yatıyor. Dün gece baktım, morgun yanında bir pencere var. Şurada bak, kantinin yanında. Gece on ikide gel, oradan kaçalım." Bir şey diyemedim, kalktım gittim yanından.

Kantine girdiğimde Dayı İsmail'i gördüm, oturuyor. Mahalleden, babamı tanıyor. Babam pek sevmez, "Pis işlere bulaşmış," der. Bizim de konuşmamızı istemez. Cinayetten girmiş ilk. Çok dayak yemiş polisten. Satmamış azmettiren. Polisler buna "Dayı mısın," diye diye Dayı İsmail kalmış adı. Yüzüne söyleyince kızıyor. Yanına çağırdı, mecburen gittim. Ceyhan'da ne aradığımı sordu, yeğenim için geldiğimi söyledim. Ne zaman çıkacağını sordu, sustum. İsrar etti. "Çok para istediler. Başhekime bile gittim..." yutkundum... Bir şey demedi. Kalkıp kantinin mutfağına girdi. İki dakika sonra yanında bir adamla geldi. Adam bana baktı, "Dosya yanında mı?" Verdim dosyayı, gitti.

Biz ikinci çaylara yeni başlamışken geldi adam. Bir kağıt uzattı, "Çıkarabilirsiniz. Anana da söyledim, hazırlanıyorlar." Baktım, Dayı gülümsüyor. Kalkarken "Eyvallah dayı..." dedim. Ulan her şey yolunda giderken kaçtı ağızından. Tam doğrulamadım da, eğri büğrü kaldım karşısında. Sert sert baktı, bir şey demedi. Koşarak gittim.

Sevinçle girdim odaya. Bizimkiler çoktan hazırlanmış. Kız kardeşim gülümsedi bakarken. O sırada odadaki diğer hastanın refakatçisi yaklaştı. "Gardaş, bir dakika konuşabilir miyiz?" Koridora çıktık. "Gardaş, kızım ameliyat oldu. Doğdu, kalbinde şey varmış, üfürüyür mü ne dediler. Büyükmüş. Hemen ameliyata aldılar. Masrafların yarısını anca denk ettik... Çıkartmıyürler... Yattıkça borcumuz çoğaliyür. Az önce kantindeki abi geldi, mafyamız mı ne? Sizin parayı o halletmiş. Konuşsan bizimkini de halletse. Allah rızası için gardaş, sen konuşsan..." babam yaşında adam, nasıl yalvarıyor...

***

Çıktık hastaneden. Bahçedeyiz. Yeğenim kucağımda, annemle kardeşim yanımda. Bir an durdum, baktım etrafıma. Kış kıyamet. Banklarda yatanlar, ağır yakanlar, dua edenler, domates ekmek yiyenler... Dert bir değil, bindir... Öyledir hastane bahçelerinde. Çünkü mesele hasta olmak değil, hastaneye düşmektir. Kardeşim, "Abi, bizim odadaki çocuğun babası ne dedi," diye sordu. Yutkundum, "Hiç," dedim. Dönüp yukarı baktım, adam pencereden bakıyor... Hemen önüme döndüm...

Boğazım ağrıyor...

RÜYALARDA YERÇEKİMİNE NE OLUR?

"Sonsuzluk yolunda nasıl böylesine kolayca ilerlediğine hayret eden birisi vardı; gerçekte hızla bayır aşağı yuvarlanıyordu," diyor Kafka.

Yatağımdan sadece vücudumu ayırabildiğim şu anda bundan başka bir şey düşünmüyorum. Dün akşam göğüslerimde sonsuz huzuru bulacağımı sandığım bu kızın adı neydi? Kendimi bir kez daha aldatabilmiş olmanın verdiği gururla merhaba diyorum güne. Coşkuyla aldat, aldatmadaki gurur yok sevgide.

İçedönüşün öyküsü: Yağmur sokakları ıslattıkça yerinde durmak istemeyen bir taş olduğumu anlıyorum. Sigara dumanı, yağmurun yoğunluğunda göğe doğru yol almak için kaçış noktaları arıyor. Her şey doğumuna dönmek ister. Her şey yuvasına dönmek ister. Mercanadasına saklanmak isteyen altınbalıkları gibi saklanıyorum içime. Altınbalıkları yağıyor güçsüz omuzlarıma. Peki uyanınca O'na ne diyeceğim?

Bilinç nerededir? Rüya zamanında mı gerçek zamanda mı? Us, uslu olmadığa sürece dostumdur.

Dıştan bakışın öyküsü: Kadın erkeğe dokunmak istemiyor. Erkek ilköğreniminin ilk deneyiminde. Usunda başka şeyler var. Eve dönüş. Oda onlara ait değil. Onlar da odaya ve yaşadıkları şehrin sokaklarına yabancılar. Yaşamlarındaki tek güzellik kendilerinden yukarıda. Düşsel göstergeler, yaşamı sorguluyor.

Ben küçükken bir soru fıslıdamışlar kulağıma: anneme sordum bilemedi: Rüyalarda yerçekimine ne olur? ★

Sandy Skoglund, Revenge of the Goldfish (Altınbalığın İhtikarı, 1981) Cibachrome fotoğraf, 30" x 40" Seramik balıklar, mobilyalar ve canlı modeller

Yapılacak

İşler

Listesi

BÜYÜK BAŞGAN

TİVİTİR MİVİTİR, YULUTUP...
HANGİSİ KAPALI HANGİSİ AÇIK
BEN DE KARİSTİRİYOM LAN!
ANAYASA MAHKEMESİ'Nİ ARAYIP
Bİ ÖĞREN! SÖYLE CÜBBEYİ DE
ÇIKARSINLAR, HAVALAR İSİNDİ
PİŞMESİNLER BU HAVADA!

BİLAL ESKİSİ GİBİ
ARAMIYO ARTIK,
ÖZLEDİM LAN KERETANIN
MUHABBETİNİ, BEN
ARAYAYIM BARİ DE
ŞAŞIRSIN!

ASLINDA SPOR YAPMAK LAZIM
TABİİ, CUMHURBAŞKANLIĞI
SEÇİMİ YAKLAŞIYOR, KOŞUP
TERLEMEK İYİDİR, BOŞLAMA!

NEYSE YA, SEN BAŞGANSIN
ÇOK DÜŞÜNME BUNLARI!

REZA ULUSA MI
SESLENİYODU OLM
YOKSA, TÜRK BAYRAĞI
ÖNÜNDE FİLAN, ÖYLE
Bİ ŞEY GÖRDÜM SANKİ,
ATV'Yİ ARA Bİ SOR
NEYMİŞ NE DEĞİLMİŞ!

YOLDA TURİST
GÖRÜRSEN, MUHAKKAK
YENİKAPI'YI TARİF ET.
HEP TAKSİM'İ GEZMESİNLER,
DENİZİ DOLDURUP MİS GİBİ
ALAN YAPTIK, GİDİP GÖRSÜNLER!

EN AZ DÜÇ ÇOCUK OLAYINI DA HATIRLAT
VATANDAŞA! SEVİŞMEDEN ÇOCUK
OLUYO MU ONA DA Bİ BAK!

EKOSE CEKET
TEMİZLEMEDEN
GELMEDİ, ARA Bİ
SOR NOOLMUŞ!

"KEMAL NAAPİYOSUN,
ÇALINMASINLAR
DİYE HALA
OTURLIYO MİSUN
OY ÇUVALLARININ
AŞTİNE PANPA"
DİYE CEPTEN MESAJ
YOLLA.
(SONUNA GÖLÜCÜK
:) KÖY MUHAKKAK,
YUMRUK OLAYINDAN
SONRA İYİCE
HASSASLAŞTI
MUHARREM'E DE
SELAM SÖYLESİN,
KAVIRMA BORCUNU
ÖDETMEMEK İÇİN
TEKRARLATIYORUM
SEÇİMİ YALOVA'DA!

Hazırlayan: FARUK KAYA

İKİ KADIN RESTORANDAYMIS, BİRİ YEMEKLER NE KADAR DA KÖTÜ DEMİŞ... DİĞERİ DE 'EVET, HEM PORSİYONLAR DA KÜÇÜK'... HAYAT DA BÖYLEDİR BENCE... SEFALET ACI OLUYOR AMA ÇOK ÇABUK BİTİYOR.

HAYÂL POLİTİK

-Bâbil Kulesi'nin Duvarlarına Çarpan Kuzu Sesleri-

Biz binlerce yıldır daha henüz dünyanın ne olduğunu çözememişken, kısa ömrümüzün doksanlı yılların başlarına gelen kısmında 'sanal dünya' kavramı ile tanıştık.

Sanal dünyanın sınırları kısa süre içinde genişledi ve derinleşti.

Bugün reel ve yaşayan insanın zamanının çoğu bu sanal dünyada geçiyor. Kavgalar, hakaretler, gruplaşmalar, küreselleşmeler, örgütlenmeler, saldırı ve savunmalar vs... Toplumsal hareketlilik ve görünürlük alanlarının çoğu buradaki çeşitli mecralarda hayat ve ölüm buluyor.

Buradaki 'yeni gerçeklik' bazen diplomatik dünyanın da gündemini oluşturuyor. Buradaki kimi hareketlilikler, iki ülke ya da ülkeler arasında kriz nedeni

olabiliyor. Siber suçlar var artık, küresel siber polisler de.

**Asrın
Bâbil Kulesi'ni
herkes, her
birimiz kendi
tuğlamızı
taşıyarak
birlikte inşa
ediyoruz.**

Savunma sistemleri hızla siber savunmayı da sistemlerinin ana parçalarından biri saymaya ve bu alanla ilgili birim /ekipler kuruyor. Ve tarihte belki de ilk defa ebeveynler çocuklarından bir şeyler öğrenme ihtiyacını bu alanda hissediyor.

Burada yazarlar, serseriler, gazeteciler, filozof adayları, düşünürler, aklına geleni söyleyenler, siyasiler, anarşistler, mizahçılar, teröristler, müzisyenler, şairler, mistikler, lümpenler, nihilistler... kısaca her görüşten herkes var.

Bir başına ve hep beraber; mütemadiyen konuşuyor ya da susuyorlar. Asrın Bâbil Kulesi'ni herkes, her birimiz kendi tuğlamızı taşıyarak birlikte inşa ediyoruz. Kule yükseldikçe, insanın sesi duyulmaz oluyor. Ses ölçümü yok şimdi. Herkesin içinde bulunmayı şu veya bu ölçüde önemli saydığı bir curcuna. Burada olmayanlar da olanlar kadar duyuyor, biliyor ve etkileniyor bazı şeylerden.

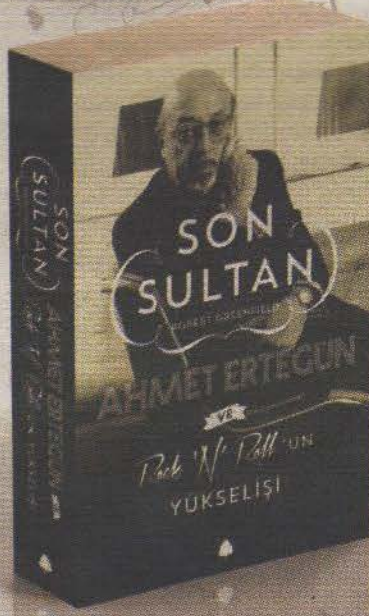
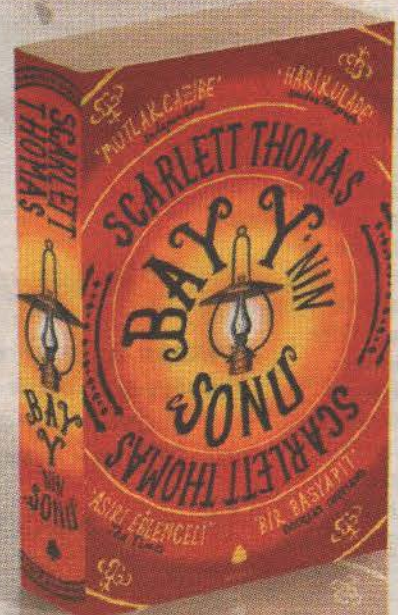
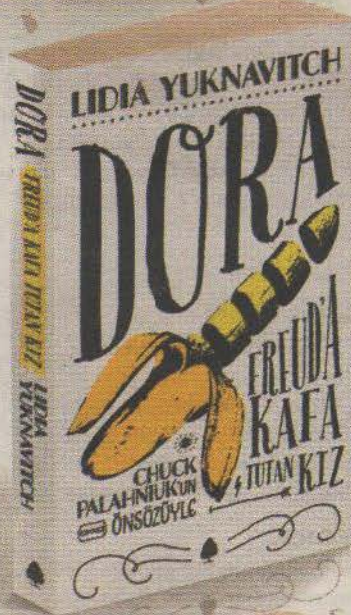
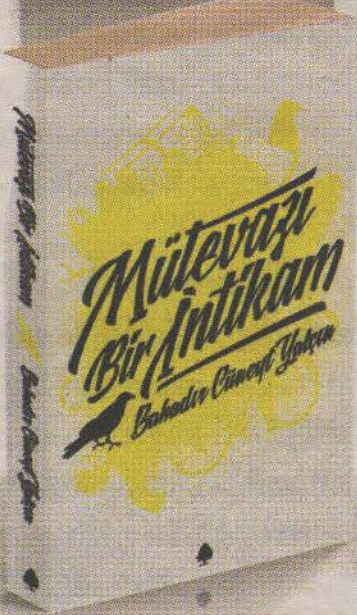
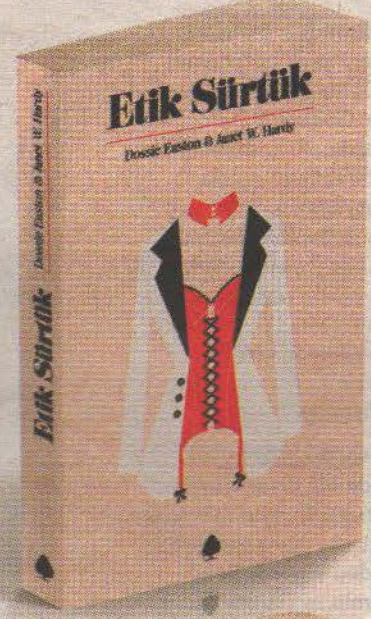
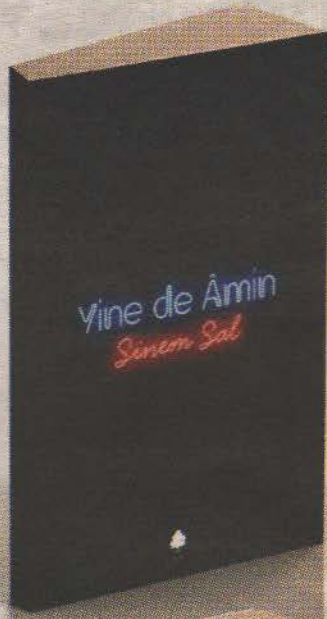
Bazı şeyler ne? Hemen her şey. Etki süresi genel olarak beş saniye ile beş dakika arasında değişiyor. Aynı garsonlar, aynı tabaklar, ama herkes tabağa sürekli bir şeyler ekliyor, ya da tabaktan bir şeyler eksiltiyor.

Kuledekiler kelimelerle yaşıyor, bakıyor, bağıyor, acı çekiyor; kahkaha atıyor ve sonra ne olacağını düşünmek istemiyor. Bazen bu kulede yaşayanlardan biri ölüyor. Kısa bir sessizlik ... bile olmuyor. Şov sürüyor. Nisan, içindeki insanla birlikte sahneden çekilirken, kuzu sesi gelse de dağlardan, Bâbil Kulesi'nin homurtulu duvarlarına çarpıp kayboluyor.

Sanal dünya yalan oldu artık. O bir gerçek ve siz bunu biliyorsunuz... ✨

Flaş Flaş Flaş! Ölümsüzlük Keşfedildi!

YAŞLI ADAM VE ZEYTİN AĞACI

Balkesir'e ilk gidişimde Arkadaşlarım beni yaşlı bir adamın yanına götürdüler. Tahtacı köylerinden birisinde yaşıyordu. Geçimini zeytincilikle sağlıyordu. Arkadaşlarının anlattığına göre bitkilerle ve ağaçlarla konuşabiliyordu. Köylüler, meyve vermeyen, çiçekleri açmayan, yaşama sevincini kaybeden ağaçları için ondan yardım istiyorlardı. Hasta çocuğunun başında bekleyen bir baba gibi saatlerce ağaçların dibinde oturuyor, onlarla konuşuyor, gövdelerine ellerini sürüp, gök tanrıya dua ediyordu.

Akşamüstü yanına vardık. Bizi büyük bir misafirperverlikle karşıladı. Közde demlenmiş birkaç bardak çayın ardından birlikte zeytin ağaçlarını görmeye gittik. Hepsinin tek tek adını söyledi. Beni onlarla, onları benimle tanıştırdı. Sonra koca gövdeli bir zeytin ağacının yanına götürdü. Kelimelerin kifayetsiz kaldığı sevgi dolu bir gülümseyişle ağaca bakıp, "İşte bu da benim hayatım" dedi. "Tam üç yüz yaşında" Uzun süre ayrı kalınmış bir sevgiliyi kucaklar gibi sınıksız ağaca sarıldı. Şefkatle yapraklarını okşadı. Öptü. Kokladı. Sevdı. Zeytin ağacı yaşlı adamın sevgi seli karşısında aşkla ürperdi, yapraklarını titretti, kendinden geçerek harikulade bir kokuyla bizi sarıp sarmaladı. "Her şey onun gölgesinde oldu" dedi yaşlı adam. "Bugün neye sahipsem, bu koca ağaçtan bir parça vardır içinde." Ağacı gururlandırmak ve minnetini sunmak için söylemişti bunu. Mutlulukla gülümsedim. Yanından ayrıldıktan sonra uzun süre ağaçla kurduğu dostluğu ve saye kelimesinin gölge anlamına geldiğini, bilip bilmediğini düşündüm.

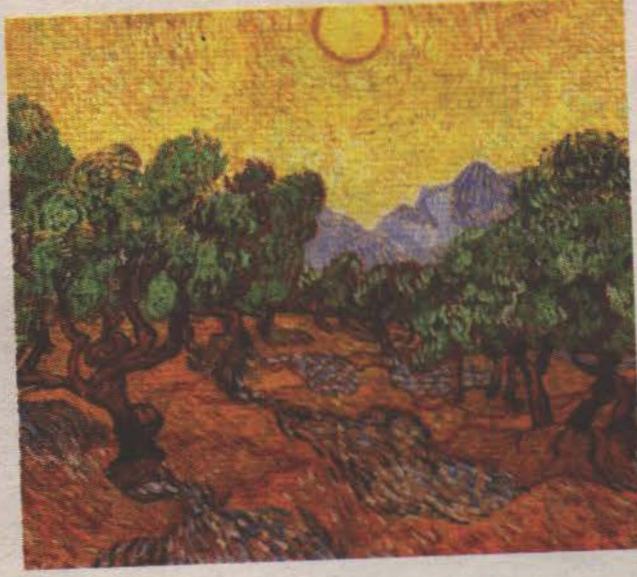
SEVGİ

"İnsan içinden bir şey verirse, o ufak ya da büyük olmaz, gerçek olur." (Rainer Maria Rilke)

ATEŞNEFES*

Üzerine titiyor, bir âşık gibi etrafında dört dönüyordu. Sürekli bir şey isteyip istemediğini soruyor, o konuşurken sevgiyle bakıyor, bir an olsun gülümsediğini görünce dünyalar onun oluyordu. "Günde on kere arıyor" diyordu karısı tebessümle. "Ne yapıyorsun. Nasılsın? Bir şeye ihtiyacın var mı?" Her akşam mutlaka Salim'in yanına uğruyor diye anlatıyordu komşuları. "Biliyor musunuz, Cevdet Amca hafta sonu bizi İstanbul'a gezmeye götürdü" diye hava atıyordu Salim'in en küçük oğlu okulda. Doktorlar bu kadar hızlı iyileşmesini Cevdet'e bağlıyorlardı. Zonguldak'ın bu küçük kasabasındaki herkes, ruhlarındaki derin uyum karşısında şaşkınca olup biteni izliyordu.

Aralarındaki dostluğun kuvvetini yine kendileri gibi bir madenci anlatmıştı. "Çocukluktan beri arkadaşlar. Yedikleri içtikleri ayrı gitmemiştir. Kardeşten ileridirler. Ateşnefes Salim'i alınca ne

yapacağını bilemedi Cevdet. Aklını kaybediyordu az daha. Tırnaklarıyla kazıya kazıya buldu Salim'i. Sağ tarafı kayanın altında ezilmişti. Çıkardı aldı oradan. Bacağını kurtardılar ama kolu kurtaramadılar. Sonra ne oldu biliyor musunuz? Cevdet bir daha sağ kolunu hiç kullanmadı. O da Salim gibi solak oldu..."

*Grizu Patlaması

ARMAĞAN

"Değer verdiğim, çelebi ve zarif bir arkadaşım yeni bir kitabını göndermişti. Tam kitabı açacakken bir de fark ettim ki, kravatımı düzeltmeye koyulmuşum." (Walter Benjamin)

YARA

Eve gittiğimde büyük rakı sonuna, güneş tepeye gelmişti. Balkonda oturmuş, gökyüzünü ve çatıları seyrediyordu. Teni kiremit rengine dönmüştü. Kül tablasında tımarlardan, erik çekirdeklerinden küçük bir dağ oluşmuştu. Üç sigara paketi buruşmuş, yeni paketin yarısına gelmişti. Elinde kapağı eprimiş, sayfaları yırtılmış bir kitap tutuyordu. Edip Cansever, Bezik Oynayan Kadınlar'ın arasından çocukluğuna bakıyordu.

Yanma oturdum. Ayaklarımı demirlere uzattım. Bir sigara yaktım. "Ne zaman gitti?" diye sordum. Gözlerini karşı çatıdaki martıdan ayırmadan "Sabah" dedi. Sesinde terk edilmiş bir adamın gizli titreyişi vardı. Başka bir şey sormadım. O da başka bir şey söylemedi. Öylece susmanın kenarında durduk. Bazı duyguların etimiyolojide karşılığı yoktu. Biliyorduk.

O bana neden gittiğini, çektiği acıyı, şimdi ne yapacağını, bundan sonra ne olacağını sustu. Ben yanında olduğumu, onu anladığımı, her şeyin iyi olacağını sustum. Bütün sözcükler silindiğinde elimi omzuna koydum. Bana döndü. Gözlerinde kırmızı solucanlar yüzyordu. Ağlamaya başladı. Aynı anda karşı çatıdaki martı Paul Valéry'nin dizileriyle birlikte balkonun demirine kondu. "Elimi dostça omzuna koydum / Meğer yarası tam oradaymış." *
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

FABRİKA AYARLARINA DÖNEMEYEN AŞKIN ÇİLESİ

ayıkla pirincin taşını,
dök kalbime, elleme
o kadar çocuğum olsun seninle.

ağzımda çiçek yetiştiriyorum üstadım
öpersen açıyorum, öpmezsen zulüm
dünya acı için müsait durak,
şurada inelim
yerçekiminin bir hayrını hiç görmedim
ben sinek kanatlarımı boşa çırpayım
konmadan uzay boşluğuna varayım
sen aya sal orangutan kollarını
vira vira, çek parçala dünyayı.

üstadım şimdi şöyle bir mesele var
ama dur ayaküstü konuşmayalım
atıfta bulunalım ahır hayvanlarına
sevişmeyi böyle bir karara bağlayalım.
kafamın içinde swing, bir yandan tey tey
cenaze arabası arkasından giden cemaat
öyle ki gelebilirdi seninle güzel, caney caney
kalbin inen vahiy sanki, ruhun bana a priori
yapmadığım kalmadı da bahtım yine
gülmedi.

üstadım biz de mesut olurduk
olsaydı kalbimiz sanki takoz
radyo frekansları arası beynim
Kadıköy çarşı pazar bense kara gelin
bir yere gideceği yok bu tozun pisliğinin
fazla konuşma hadi, halıyı kaldır
altına süpüreyim.

sana son bir sorum olacak
saatin kaç tilki tilki
annem bunun üstüne bana,
kürkçü dükkanı süsü verdi.

Kaptanın Seyit Defteri

• İnsanın bir işi iyi yapabilmesi için aslında birkaç değişik işi birden deneyimlemesi ve bilmesi gerekiyor. Beceri, yetenek, dayanıklılık ve pratik, kişinin karakteri ile birleşince ruhun yapmakta ustası olduğu şey o zaman ortaya çıkıyor.

• 19 Mayıs güzel bir gün. İçeriği boşalmış, amaçsız, simge kabuk, kule yapılan bayramdan ötürü değil. Çok değerli birisinin doğum günü o bakımdan. Ho Amca'nın.

• Kim o Ho? Rahmetli Ho Chi Minh. Vietnam Demokratik Cumhuriyeti'nin devlet başkanı. Muhteşem bir gerilla lideri olmadan önce gemilerde çalışan bir denizci ve seyyah. Dolayısıyla keyifli bir hikâye anlatıcısı. İyi bir bahçıvan. Paris'te pasta ustası olmuş ehil bir aşçı. Ortaokul öğretmeni. Rusça, Fransızca, Çince ve bölge dillerine hâkim bir eğitmen. Akıl almaz şartlardaki hapisanelerde zulüm görüp, hayatta kalmayı beceren inatçı bir devrimci. Onlarca suikasttan, eli kanlı profesyonellerden kurtulmayı beceren bir avcı.

• Bunca bilgi ve tecrübe üzerine gözü pek bir liderlik, ancak saate iki yüz metre ilerleyebildiğin sık ormanlığı avuç içi gibi bilen bir halk ile pratiğe dökülünce. Ülkesini sömürmeye gelen yedi düvele had-

dini bildiriyor haliyle. Önce Japon, sonra Fransız, ardından Amerikalılarla çarpışıyor. Ömrü vefa etmese de ölümünden 6 yıl sonra iki Vietnam birleşiyor ve ülkedeki tek Amerika varlığı topraklarına atılan kimyasal silah atıkları, patlamamış bomba ve mayın, düşürülen bombardıman uçaklarının enkazı... Bir buçuk milyon Vietnam yurttaşının toprağa düşen canı olarak kalıyor.

• Bu şartlar altında kaleden bozma bir sığınakta yaşaması gerekirken, kendine has mütevazı asma katlı bambu kulübesinde hayatını sürdürüyor Ho Amca. Ki o kulübesindeki tek varlığı bir daktilo, birkaç düzine kitap, üzerine yattığı hasır, birkaç parça elbise ve kapkacak en fazla.

• Tabii bahçesinin bakımını da kendisi yapıyor. Kalenderliğinden değil, kamuflajın ustası olduğundan. Birki örtüsünden duvar yapmayı, değme Batılı istikam subayından iyi bildiğinden.

• Vedat Özdemiroğlu bir yazısında bahsetmişti. Yıllar sonra Amerikan fastfood zincirinin tek baklası Vietnam'da şube açabilmiş vakti zamanında, KFC. Sebebi de o markanın sembolü olan tonton dede bir miktar Ho Amca'yı andırmaktaymış halk

sempatisi ve vefası yüzünden oraya sızabilmişler o bakımdan.

• Yazan ve çizen insanların arasında da birçok meslekli insan göze bakar. Keşke her mühendis biraz Oğuz Atay. Çoğu eğitimci Ergin Günce. Bir alay savaş pilotu Antoine de Saint-Exupéry veya Richard Dick Bach. Deniz subayları Mehmet Rauf gibi olsa. Tüm badana boya işlerini Panait Istrati gibi ağalar yapsa, yaşam daha değişik ve renkli olabilirdi pekâlâ...

• Canlıların dünyasında mestek edinmiş birçok tür bulunur insanın materyalistliği sayesinde. Kazlar eski Roma'dan beri bekçi köpeği işlevini görür. Zaman zaman ondan daha duyarlı ve saldırgan olduğu da vakidir. Öte yandan

deve kuşlarını koyunları gütmekte kullanan bir sürü kabile vardır. Modern dünyada ise kara mayınlarının bulunması konusunda sıçan, sonra da bal arılarından yararlanılır:

• Aksi yönden bakınca; yaşadığımız topraklarda her üç kişiden birisi, eğitim gördüğü

mesleği yapmıyor. Şartlar veya istihdam, kişileri eğitimi aldıkları iş grubunda daha düşük yetenek gerektiren bir sınıfta veya başka bir dalda çalışmaya zorluyor. Bunun yanı sıra 638 bin üniversite mezunu işsiz ve bu sayıya katlanan basamakların geliş de söz konusu. Bunun yanında kaliteli iş gücü kaybı olarak görülen eksikliğe bir yandan beceri açıklığı da ekleniyor:

• Bir yandan da kalifiye olmadığı psikolojik açıdan hiç de uygun olmadığı bir meslek grubuna dâhil olmak. Ve o meslek grubunda yetişirken bir fraksiyon ya da inancın etkisi ile bilenerек mesleğinin inceliklerini yerine getirmek de çok büyük bir tehlike. Toplumun içine salınmış ruhsatsız silah gibi bir şey. Ki son yıllarda kör olan, kafatası

göçen ve öldürülen kişi sayısından hangi meslek grubundan bahis olduğu aşikâr sanırım ki onlar bu derginin çıktığı ay başında ve sonuna doğru nice destana imza atmış olacaklar.

• Onların marifetlerini de amir, müfettiş, vali, hâkim, savcı ve adalet örtecek bir güzel...

• Ho Amca'dan buraya nasıl gelindi farkında değilim de.... Bir yandan da onun doğum gününü kutlarken yaşanan onca şey karşısında özgürlüklerini sökerek alan inatçı, inancılı Vietkong insanların boy-nuzu kulağı mı vardı da hayat ve geleceklerini kurabildiler. Kazanılan

seçimlerin iptal edildiği. Polis tarafından evladı öldürülen aileye ceza verildiği. Yeni yasalarla katmerli faili meçhullerin geleceği ve nice faşist, yasaklı adaletsizliğin misliyle geleceği sevgili ülkemde düşünürken, pek bilemiyorum ama seyir defterinin son sayfasındaki vaziyet bu... ✨

Bu toprak üstünde karanlığı kucaklayan bir ışık bulmayı umut ederek sürünüyorum.

Kalbim ve kabuğum arasında bir yerlerde bir gerçeklik yarattım. Tek kullanımlık.

Hissettiklerim bana anlatılanlarla savaşıyor.

Bu yüzden kendimi daha önce anlatılmamış hikayelerle besliyorum. Ve onlar bana fısıldıyorlar:

"Bazılarına göre hep geç kalıyorsun. Buna rağmen hala, zamanında orada olacağına inanmayı seçiyorsun."

Cevap verecek cesareti şimdi buluyorum. Terk edilen olmak umrumda değil.

Asla üzgün değilim. Yetişemediğim her ne varsa, daha en başından, bana ait değildi.

"Duygusal sömürü ancak insanlar ortak arzularını, arak tek taraflı ele geçirilemeyecek nesnelere yönlendirmeyi başarabildiklerinde son bulur-yani şunu anladıklarında: Gerçek yorar, kişinin kendisi kadar başkalarının da o yararın sahibi olmasını dilemesine bağlıdır." (Spinoza)

İlk gittiğim maçı hatırlıyorum; evden "haftalık" harçlık aldığım zamanlar, biraz diretip bu kez parayı pazar değil de cuma sabahı alabilmişim. Sebebin henüz kimse bilmiyor, dilim lâl. Çünkü hem heyecanlı hem planladığım işe bir gizem katmanın keyfinde hem de yeniyetme bir gerilimdeyim. Çünkü o cuma günü Fenerbahçe - Galatasaray derbisi var ve hedefim o gün okuldan kaçıp maça gitmek. Hayatımda gideceğim ilk maçı bu ve henüz ortaokul 2. sınıfta, 14 yaşında bir çocuktum.

OTORİTEYE 4 GOL

Üstümdeki "üniformalar"ın bir kısmından kurtulup devletin bana çizdiği zaman çizelgesini kırdım önce; gömlek ve kravatımı arkadaşımın çantasına koyup okuldan kaçtım. O saatlerde sivil olmam yasaktı ama "o saatlerde" sivil olmam kudretliydi. İyî geldi. Kadıköy'e bir trenle ulaştıktan sonra bilet aramaya başladım. Cebimdeki haftalıkım kale arkasında maçı izlemeye yetecekti anca, üstelik biraz şanslı olursam stat köftesi ve ayran yer, bir de üstüne geri dönüş için yol paramı ayırırdım. Fakat risk almanın ve şartları zorlamanın çekici bir kaidesi vardır; madem yapıyorsun tam yap! Şansımı zorladım, yaklaşık 2 saat stat çevresinde dolaştıktan sonra asıl göz koyduğum tribüne gitme fırsatı buldum; eski maraton! Şimdi canlı yayın araçlarının konuşlandığı yerde, söylediğine göre "arkadaşlarını kalabalıkta kaybeden" bir adam elindeki 2 bileti gişe değerine satıyordu. Maraton biletinin gişe fiyatına bile param yetmediğinden duygusal bir pazarlığa giriştim o adamla; gri pantolonumu gösterip "okuldan kaçtım" cümlesine başvuruyordum, yetmeyince "abi sen nerelisin?" muhabbetine dalmaya çalışıyordum. Büyüklerimden öğrendiğim tüm yolları bir başka büyüğü tavlama için kullandım ve başardım. Cebimdeki bütün parayı çıkartırken avcumdan kayan büküklüklerin bir kısmı kalabalıkta yere düştü. Eğilip aldım onları ve başımı kaldırdığımda bana uzanan kağıt parçası sanki cennete tek yön gidiş biletiydi; Fenerbahçe - Galatasaray, Maraton. Parmaklarımın arasındaydı bilet. Hayatımın en muaffer ve mutlu anlarından biriydi o saniye. İnsanların coşkusu, sanki gökten Yunan tanrıları inse bölünmeyecek birliktelik, meşale kokusu ve karnımdan boğazıma kadar yükselen tanımlayamadığım basınç, Tutku. O gün okulu kıran, gömlek ve kravatını çıkartıp atan, bütün parasını bilete verip "tehlikeli" bir maça tek başına giren o ufaklık, otoriteye 3 gol atmıştı.

4. golüm ise uzatmaları bekliyordu ağlara kavuşmak için;

maç çıkışında cebimde para yerine artık maddi karşılığı kalmayan bir maç bileti olduğundan trene kaçak bindim. Bunlar, 14 yaşındaki bir çocuk için büyük zaferlerdir. Ve çok daha büyük bir tecrübe; kitle kavramıyla o gün tanıştım ve o gün, benim kişisel yolculuğumda çok önemli bir rol oynadı. Benim gibi onbinlerce 14 yaş çocuğu bu şekilde maçlara girip kitle ve insanla tanıştı. O zamanlar güzeldi, Passolig'in, E-Bilet'in olmadığı zamanlar...

TARAF TAR - SEYİRCİ AYRIMI

O günden çok önce Margaret Thatcher, 1979'de iktidara gelmişti İngiltere'de. Ve artık iyice kanıksadığımız neo-liberal politikaların adımlarını atarken işçi sınıfının en büyük toplanma yeri olan stadyumları da es geçmişti. Ülkemizdekine benzer bir tabloyla, "Demir Leydi"nin partisi Muhafazakarlar'ın işçi sınıfıyla hiçbir ilgisi olmamıştı. Thatcher, sendika karşıtıydı ve işçi sınıfına güç ve hedef birliği veren her şeyi lanetliyordu. Ve üçüncüsü, bu kadının liderliğindeki Muhafazakar parti, tek önemli değerin para olduğu düşüncesiyle hareket ediyordu. Thatcher ve partisi, bugünkü "endüstriyel futbol" temellerini atmak için kolları sıvadı ve "holiganizm" ile mücadele adı altında taraftar kavramına adeta savaş açıp "seyirci"

kültürünü yarattı. Futbola çok içli dışlı olmayanlara "taraftar-seyirci" ayrımını anlatmak zor olsa da birkaç cümle kurabiliriz; taraftar, karşılıksız bir sevgi yaşadığı stadyumları, işyeri dışında bir sosyalleşme ve birliktelik alanı olarak görür. Seyirci içinse maçlar yalnızca bir haftasonu eğlencesidir ve sahadaki oyuncular onun "bilet parasının karşılığını" ödemekle yükümlüdür. Taraftar, omuz omuza olup hiçbir otoriteden korkmazken, seyircinin özgürlüğü cebindeki Passolig kartı ya da

devlet büyüklerinin emirleriyle belirlenir. Taraftar 34. dakikada dilediği gibi bağırabilir fakat seyirci 34. dakikada "takımın sembol oyuncusunu" kötü bir pas attığı için ısıklıyıp alaşağı eder.

"CEHENNEMDE YANI!"

Passolig'in çok benzeri birkaç yıl önce İtalya'da da uygulandı. Fakat tribünlerin boşalmasına yol açıp ardından sert taraftar protestolarını beraberinde getiren o meşhur kart "Tessera del Tifoso" 2012'de kaldırıldı. Bu noktada Thatcher öldükten sonra halkın dövizlere ve duvarlara yazdığı "Orospu Öldü" ve "Cehennemde Yan Maggie" cümleleri geliyor gözümün önüne. Bir de 14 yaşındaki çocukların stadyuma girişine imkân vermeyip taraftarları fişleyecek olan, tek bir bankaya hangi ihale usulü ile verildiği bilinmeyen ve baştan sonra özgürlük karşıtı olan e-bilet nam-ı diğer Passolig var karşımda. Siyasilerden müzisyenlere, yazarlardan taraftarlara herkesin vaktinde tepki koyması gerek bu centilmenlik dışı harekete. Diyorum ki; bu maç böyle bitmez arkadaşlar; canını seven defansa gelsin! ✨

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

- Edebiyat teknesi miydi neydi senin köşenin adı hacı!
- Bol buldunuz diye her şeyi dekupe yapmayın len!
- Ver dramatiği ver dramatiği, acındır!
- Sakalında yarım ekmek kokoreç kalmış, sonra mı yiyeceksin dombıra!
- O kadar fotoşop bilgisi bende olsaydı, özerklik kurardım dergide bebişim!
- Sen şimdi git başımızdan biz yapalım sayfayı, sonra biz seni save etmeye çağırıcız söz!
- Zıplata zıplata gelin çocuklar yaptın mı yazıyı aşağıya doğru!
- Dergide niye güreş tutuyosunuz ayıgiller, böyle şeyler tehlikeli değil mi yavrucuğum!
- Gereksiz enter'lardan kaçınalım!
- Yumurtasız menemen işine girelim mi, yumurta masrafı yok, acayip kâr ederiz panpa!
- İlanlar yanlış ölçüde gellince seni mutsuz ediyor değil mi canıko!
- Bana küçük esnaf geyiğiyle konuşma babako, sen sanatçı insansın!
- Noolur benim istediğim gibi yap o sayfayı, ben uyuyamam şimdi!
- Çok param olursa sana bizim salonda sabah akşam fotoşop yaptırıcım beböem!
- O fotoğrafı sıyah beyaz yapabilme ihtimalini sever mısın Abidin!
- Buçuklu punto yapmayın bana, sevmiyorum oolum, bi punto bi puntodur!
- Renk düşünüyorum, öyleyse grafikerim!
- Sen bilirsin gogılcan, boyu uzun olanın bağışakları da uzun oluyo mu!
- O spot yerlerini soru işareti olarak görmeyiz dergide inşallah editörcüğüm!
- Benimle çalışırken susmasını bileceksin!
- Sarhoşken herkes haklıdır olmalı!
- Sadece şu anımla değerlendirmeye, kendi standartlarıma göre çok efendi biriyim aslında!
- Sen bu satırları okurken biz çorbacıda olucaz, camış gibi uyuyodun, uyandıramadık hayatımı!
- Tırnak içlerini italik yapma işini bırakırsak o kadar mesut ve bahtiyar olacağım ki!
- Güzel entel bi laf etsene muhabbetimizin seviyesi artsın!
- Belki yeri değil ama at koşar baht lazanır, ganyan yapıyo muyuz hafız!
- Gerçeğin termometresi olmaz!
- Havalara ısındı, alın bilgisayarları dışarıda çalışıcız!
- Kibarlıye'nin de dediği gibi abli entel de bir inşandır!
- Ohh bi dergi daha bitti... Ama biz de bittik!

Gelecek aydan itibaren **OTLAK** sayfası için kısa ve öz yazılarınızı otdergi@gmail.com adresine bekliyoruz.

MAYIS 2014 Sayı: 15 - Aylık Edebiyat Mizah Dergisi
Aylık Yayın Süreli Yayın - Yayıncı: MEDU YAYINCILIK
İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Enes Hızal
editor@otdergi.com - bilgi@otdergi.com - reklam@otdergi.com
www.otdergi.com

Adres: Bereketzade Mah. Banker Sok. No: 6 A-B Beyoğlu İSTANBUL
Tel: (0212) 232 33 09

Baskı: Uygun Basım, Merkez Mah. Çınar Cad. Kavak Sok. No:34
Yenibosna-Bahçelievler İSTANBUL Tel: (0212) 451 60 90
Genel Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22 - ISSN: 1308-450X

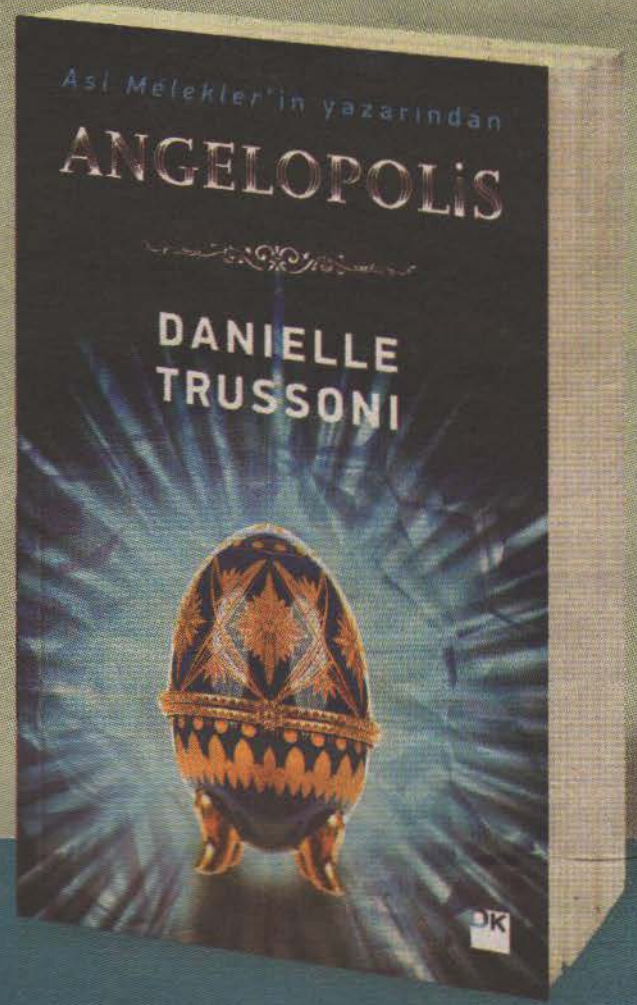
Abonelik: www.unitasdagitim.com

OT'te yayımlanan tüm yazı, çizim, eseri ve karikatürlerin yayını hakları saklıdır. Yayıncı, yazar ve çizimci yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazı, resim ve çizim yayını organında ve sanal ortamda kullanılamaz.

“TRUSSONI’NİN YARATTIĞI
ALTERNATİF TARİH ÖYLESİNE
BAŞTAN ÇIKARICI Kİ, DAN
BROWN’IN HAYAL ETTİĞİ ŞEYLERİ
GÖLGEDE BIRAKIYOR”

Milwaukee Journal Sentinel

HEYECANLI, SÜRÜKLEYİCİ, GİZEMLİ...

“ŞEYTAN YILDIZI USTALIKLA
KURGULANMIŞ, İNİŞ ÇIKIŞLARLA
DOLU BİR KİTAP. NESBO MÜTHİŞ
BİR TEMPO YAKALAMIŞ.
ŞİDDETLE TAVSİYE EDİLİR.”

The Guardian

“ Babam mandolinle başlattı bizi, mandolin de gâvur sazı, İtalyan halk sazı. Gittiğimiz her yerde babam çok popüler olurdu, orkestra filan kurardı, bizi de kaç defa sinemalarda sahneye çıkarınıştır mandolinle. Üniversitede tanıştım türkülerle, 68'in heyecanıyla. Abimlerin Beethoven isminde bir gece kulübü vardı, çok nezihti. Barış Manço, Cem Karaca, Esin Afşar, Ayla Dikmen, Fikret Kızılok hepsi çalıştı orada. Ben de 'Kâtip Arzuhalim'i falan söylüyordum.

'Mapushanelere Güneş Doğmuyor' plağımın satışının patladığı günlerde Deniz Gezmiş'ler hapisteydi. TRT'de şarkı yayınlanınca, arkada hapishane görüntüleri var diye herkes türküyü onun için okuduğumu sandı. Döndü dolaştı benim Deniz ile nişanlandığıma kadar geldi iş. Onu unutamadığım için hâlâ evlenmediğimi sananlar var. Halbuki biz tanışmazdık bile Deniz'le.

1990 yılında Anadolu konserleri düzenledim, 1994'te Koçero için yayın izni alabildik. Ama öncesinde Almanya'da çıkmıştı ve Türkiye'ye korsanı gelmişti. Düşündüm bu korsancılara karşı ne yapabilirim ve şu aklıma geldi. Yeni şarkılar ekleyip kaseti o şekilde çıkarayım. İşte o zaman Kürtçe 'Fadike' parçasını bir de birkaç tane daha Kürtçe şarkıyı potbori halinde söyledim ve öyle çıkardık. Şimdi herkes Kürtçe şöyledir, böyledir diyor da ama yasal olarak ilk Kürtçe şarkı söyleyen benim.

68 kuşağındaki heyecanı şimdi Gezi'deki gençlerde görüyorum. Politik olarak olmayabilir ama müthiş bir heyecan var. Düzene başkaldırıyorlar. Politik değil diye de küçümsemeyelim, herkes çok politik olmak zorunda değil ama yaşamı algılamışlar, bu iyi bir şey. Nasıl yaşamak istediklerini biliyorlar ve çok büyük cesaret gösterdiler. ”

